

Wypsanj Żiwotů
swatých
Patronů Českých,

poblé
hystorického wěku od Jozefa Eissnera w Něz
meckém gazyku wydáno.

Nynj pať w Český gazyk přeloženo
od

Jana Kulíka,
měšťana Pražského.

Díl třetí

obsahuje :

Žiwot sw. Rozmy a Dampána.	Žiwot sw. Leopolda.
— — Wita.	— — Otty.
— — Zygmunda	— — Hedwiky.
— — Wolfganga.	— Wým. Gindřicha.
— — Cýsaře Gindřicha.	— — Alžběty.
— — Norberta.	— Jana Kapistrána.

S dwanácti rytými obrázky.

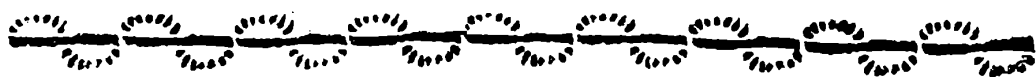

W Praze, 1802.

W Jana Buchlera, knihkupce.

Oni vždravovavšše těla, sani na duši
svoje vždraveti byti.

Rozmas a Damján pocházeli, gaž Tyllemont w své cýrkewnj hystoryi wyprawuge, z země Arábské. Narodili se w prwnj polowicy třetjho stoletj, a w pohanstwu wychowani byli.

Sned z mladosti oddali se na vměnj lékařstwj, w němž po nedlauhém času takowý prospěch učinili, že neměli sobě rovného, kdož by w dokonalości toho vměnj mohl ge přewýssiti.

Po smrti swých rodičů nabyli gsau mohowitosti wcliké, že nebylo jim potřebj, aby lékařstwjn žiwosti sobě dobýwali; pročez nebylo jim nic tak milegssjho, nic přigemněgssjho, gažo když chudé nemocné mohli vzdrawowati, a jim w swých bjdách z nábytku swého pomocý přispěti.

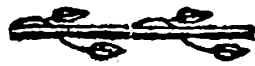
Y stalo se, že byli powóláni k gedno-
mu muži, an s nebezpečnou nemocí stížen
byl; týž muž slyšel, že tito dobročinní léka-
ři šťastně nemocné vyzdravují, protož také
gediná byla žádost jeho, aby toho dobrodini
od nich též obdržeti mohl.

Oni pak přišedše k němu, učinili tak,
gadž byl nemocný žádal, tak že po nedlau-
hém času zase svého předešlého zdrawí nabyl.
Při té příležitosti tázali se ho řkauce: „Ře-
kni nám dobrý muži! kdož gsy ty? a co te-
be pohnulo, že gsy pomocy při nás vyhle-
dával?“

„Gá gsem kněz, odpowěděl. Dobrá
powěst o wassém lékařstwí vměň a dobročin-
nosti, kterauž tak swým spolu-wěřcým, ga-
fo nám Křestanům bez rozdílu profazugete,
pohnula mnau, abych wassí pomocy od wás
žádal. Alež čím se wám odslaužiti mám, ne-
mage gá žádných peněz, abych wassí práci
mohl zaplatiti? Wezmetež tedy odemne dí-
ku činěnj, a přitom sľibugi wám, že každo-
denně Boha mého prosyti budu, aby wám za
to wsecko dobré dáti ráčil.“

Lékaři slyšewšše řeč muže neznámého,
počali z ni sobě šťasty dělati, a tážíce se ča-
stokráte s žertem, prawili: „Gaké gest to
dobré, kterěž nám twůg Bůh za to dáti
může?“

„To

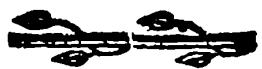

„To dobré, odpověděl kněz, gest náboženstwj Gežissowo. Budeteli téhož náboženstwj wyznáwači, a wěrně se ho přidržíte, giž gste toho neydrassjho dobrého dosáhli.“ Y žádali geg, aby ge o tom nálezitě sprawil, a w čemby pozůstawalo, gim wyswětlil. On pak wssěcko, což gen k wzdělánj křesťanstwého náboženstwj slaužilo, s takowými důwody přednássel, a včenj wjry křesťanstvé wyswětlowal, že Rozmas a Damyán gsauce pohnuti srdcem, ochotně náboženstwj křesťanstvé přigali. Dni wydrawowanisse těla nemorná, sami na dussi swé wydraweni byli.

Ža toho času byl Wladař w Cylýcyi gménem Lysyus, člowěk nemilostiwý a zlý, gáfěhož neschetnj skutkowé geho, kterěz proti wyznáwačům Krystowým páchal, patrně wkazowali, a proto w Řimě při dworě cýsařském doffel weliké powěsti a náklonnosti, neboť Cýsař geg za Wládaře té fraginy ustanowil, a celé mocy nad Křesťany propůgčil, aby ge k wstawičnému sauzenj a trápenj odsuzowal.

Týž tedy vkrutnj a aublawnj nepřitel gména křesťanstvého, image o tom zpráwu šrz ze swé špehře, že tito dwa bratři Rozmas a Damyán gsau Křesťany, poručil, aby gjmani a před swau saudnau stolicy přiwedeni byli.

Kleyprwé lahodnými řečmi měl ge k tomu, aby štěstjm swým nepohrdagje, k poz
han

hanstwu opět se návratili. Ale nemoha na nich toho obdržeti, hned rozkázal, aby ge do žaláře wedli, hladem a žižnj trápili, w kterémžto způsobu trápení dlaho trwagjým, když Lysyus ani hlasu žádného, ani naříkání neslyšel, a widěl, že ge tím nadarmo mučj, horkostj hněwu se nadux, do hlubokosti mořské, aby se utopili, vwrhnauti ge poručil.

Al wssak ani wlnobitj mořské nemohlo tu co aučinkowati; nobrž wlny tiché wzchůru po wodě ge nesly, a na břeh s gakausy wctiwostj wynesly. To wida wkrutný Lysyus, opět welj, aby do ohně wmetani byli: a ačkoli swatj Božj mučedlnjcy w prostřed ohně stáli, tak předce plamen ohně nic jim wsskoditi nemohl. Alž potom po trpkých pautech a wazbách, po přetěžkých bolestech a giných gestě rozličných mučách, oba tito mučedlnjcy mečem štati bywssě, léta 285. šťastný bog w swém mučedlnictwuj dořonali.

Tolik gest, což nám starobylosti o wmučení a žiwotu těchto swatých Mučedlnjků pozůstawily; poněwadž wypsání a wyprawowání o Mučedlnjcích Božjch, kteráž na poručení prwnjch Papežů muži wjry hodnj w tagnosti sepsali, w čas pronásledowání Křesťanůw, zwlášť za Cýsaře Dyoklecjana, ohněm spálena byla, y také s strátau w niwec přissla. Wssako to, co w pozdněgssich časech o nich w swětlo wysšlo, zdá se, že se to dobromylném přídawkem stalo.

Wes

Veřejné počty těchto Božích mučedníků
ku zvláštní původce byl Cýsař Justynián,
kterýž w své nebezpečné nemocy slib učinil,
gestli na přimluvu gich předešlého zdrawi za-
se nabude, že na památku gegich chrám Pá-
ně wystawí. Což se také stalo, a dobrý Cý-
sař chrám ku poctivosti swatých mučedníkůw
w Konstantynopoli wystawiti dal, a spolu na-
řídil, aby památka gich w roce slawena byla.

Felix Papež Římský, pohnut gsa tím
příkladem, také w Římě slawný chrám pod-
wzýwáním swatých mučedníkůw Božích po-
stawil; a na takový způsob památka swatých
Křizmy a Damiána, gať w Církwí Řecké,
tak y Římské w známost přišla, a slawiti se
začala.

Za času Papeže Alexandra III., ku kon-
cy dwanáctého století, gistý Francouzský ze-
man, gménem Jan z Baumontu, a při kři-
žowém tažení do swaté země také spolu táhl,
přinesl sebau těla těchto mučedníkůw do Ev-
ropy, z nichž znamenitý dšl w Paříži w chrá-
mu Marye Panny se zachowával. Kterak
ale tito swatí mučedníci w Čechách známi by-
li, a potom gaťožto zástupcy země České se
ctili, z následujícího příběhu poznáme.

Když wýwodowi Českému Wratislawo-
wi manželka geho Drahomira druhého syna
Boleslawu porodila, Wratislaw, gsa toho wel-
mi

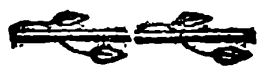
mi wděčen, na památku téhož radostného narození kázal hrad postawiti, a nazwal ho wedle gména syna swého Boleslaw, po Německu slowe Bunclau. Po čase, když w Čechách w tom samém fragi město podobného gména wystawino bylo, ten hrad, aby se od toho města rozeznával, staul stará Boleslaw.

Při tom hradě Wratislaw wystawil na památku prwnjch Slowanských Apóstolů Crhy a Strachoty kaplu, a tu, když Wratislaw w Boleslawi dworem byl, služby Boží se konaly.

Po geho smrti Drahomira wšla zprawy zemské, zprawugje zem. až do let syrotčjch syna swého Wáclawa swatého, kteráž, gačošto pobanka, negen Křesťany pronásledowala, nobrž y Křesťanské chrámy bořiti dala, při čemž y také tato kapla zbořena byla.

Gegj vřutnost byla přjčinau, že do nezáwisti wůbec přišsedši, z Čech gi wypowědéli. Tu swatý Wáclaw za wýwodu České ho wyhlássen byl, a mladšj bratr geho Boleslaw fraginu za Labem pod swau zpráwu dostal, a gi vládl; wssak s tau wýminkau, že Wáclaw, gačošto wýwoda Pražský, ney wyššim vládařem země České ostáwá.

Boleslaw, genž při nawrácenj zase do Čech Drahomirínym k tomu od nj nabjzen byl
aby

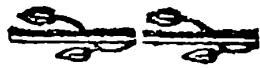

aby swého bratra Wáclawa z swéta stlídil, a sám panował, negn poručil hrad swúg Boleslawu tlustau a wysokau zdj obehnati, nobrž kázal také mnoho domů pro swé milostnjky kolem okolo postawiti, a z toho na tom místě posšlo znamenité město, kteréž tehdegssimu městu Pražskému w okrase a pewnosti téměř rowno bylo. Ta zed gestě za času nasscho kronykáře Rozmase w gedenáctém stoletj tu na swém místě stála, nynj owssem co forma widěti gest.

Mězy tjm Wáclaw gedině o to pécował, abyatý, což před tjm Drahomira zkazyła, kade on wwedl, zwláště pak zbořené chrámy opět z nowa postawil. Wedlé toho nařjdl on, aby se také kapla w staré Boleslawi zbořená opět stawila, a tau příležitosti prostranněgssj učiniwosse, w znamenitý chrám wwedena byla, kterýžto chrám ku poctiwosti swatých Mučedlnjkůw Rozmy a Damyána dal poswětiti.

Zdá se, že od toho času pocta těchto mučedlnjkůw w Čechách obecni byla, a Čechové za Zástupce swé země gich sobě wywolili.

Po zamordowánj sw. Wáclawa w staré Boleslawi, bylo mrtwé tělo téhož pobožného wywody w tomž nowě wystaweném chrámu swatých mučedlnjkůw pohřbeno. Wssak že lidé haufně k hrobu swého milowného Pá-
na

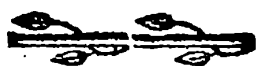
na běželi, a při těle a hrobu sw. Wáclawa weliké vřazowali se diwy a zázraťowé, Boleslaw těžce toho nesa, kázal tělo odtud wyzdwihnauti, a na hrad Pražský do chrámu sw. Wjta přenesti.

Potom týž chrám swatých Rozmy a Damyána pozůstal w swém základném stawení až do léta 1046., w kterémžto roce Břetislawa wýwody tažení do Polšťa znamenitau změnu y pamětní tomuto chrámu způsobilo.

Břetislaw tedy w Polštu, gaťž giž w životě Pražského Biskupa Ssebjiř ne četli, mnoho fořístj sebral, a Polácy wstalawosse geg před Papežem, o to vsylowali, buď aby za taťowý aučinek potrestán, aneb k nawrácení wzatých zboží přinucen byl.

Papež vložil za pokutu Břetislawowi, aby kostel někde w slusném místě poctivý postavil, milostmi a poctiwoostmi geg dostatečně opatřice, rozššřil a ohradil.

Že pak Břetislaw s Cýsařem Gindřichem toho gměna třetím, wálku wedl, ku kterěž byli ho Polácy z té přičiny nabádali, nemohl toho spasytedlného aučinku wykonati. Když ale pokog včinen byl, nemesskal aučin ten sobě vložený před se wzyti, a vyplniti, mage přitom gediny ohled na staroboleslawský kostel swatého Rozmy a Damyána.

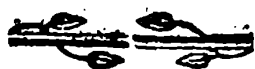

Y wyzdwyhl geg za Kollegiátnj kostel pod wzywáním swatého Wáclawa, při kterémž Probossta, Děkana a weliký počet kanovníků ustanovil, a ge, aby živi mohli býti, bohatě nadal. Na takový způsob byl ten kostel w Čechách geden z neywybornějšich a neybohatějšich. Biskup Pražský dne 19ho měsíce Máge 1046. geg posvětil, a Papež Beněš IX. mnohými milostmi a swobodami mocý swého listu obdačil.

Při této změně stavení téhož kostela welmi bylo rozšířeno a ohrášeno; starý kostel swatých Rozmy a Danyána přišel do prostředka nového swato-Wáclawského kostela, kterýž mistrně wystaven byl y ozdoben. Ustanowený tu Probosst měl hlas na sněmu duchownim a zemským, a seděl mezy Probosstem Mělnickým a Litoměřickým.

W té své slávě a wznessenosti pozůstával tento kostel až do času různosti Husytské; poslaupnost kanovníků trwala bez přitrže, a služby Boží konaly se w slusném y příkladném pořádku, a tudy sláva geho od času k času wjc a wjc se rozmáhala, magje před ginými welikau přednost.

A když za příčinou náboženstwí různice w zemi vznikly s počátku 15ho století celá sláva geho w niwec wvedena byla; nebo tak gačo ginj kostelové za toho času pobořen gsaj
zpu-

zpustlý zůstal. To trvalo až do léta 1468., w kterémžto času některj kanownjcy přidržiwše se Krále Gířjho z Poděbrad, týž kostel zanechali, a ginám se vystěhowali.

Po té baurj a různosti, když poňog w zemi byl, některj kanownjcy zase tu se osadili. Cýsař Ferdynand I. k wystawenj opět téhož kostela, wykázal 210 kop ročnjho příjmu, kterézto nadánj pod Maximiliánem II. odwołáno bylo, proto že obdarugjcý list Ferdynandůw s králowstau pečeti potvrzen nebyl.

Léta Páně 1640. Swoydomé pro strach, aby snad tu w swém leženj od cýsařstého wogsta přepadnutí nebyli, při swém naspět taženj podle kostela stogjcý domy zapálili, a tu také kostel sw. Klimenta a Wáclawa oheň spálil.

Ussy w desýti letech co o tom ohni na obecném zemstém sněmu zawřjno bylo, aby se 3000 zl. z zemsté komory na stawenj téhož kostela wzalo, a z nowa stawěti se začalo. Od toho také času, gažž byl wystawen, w tomž způsobu a položenj pozůstává až do přítomných časů.

Co se pak tkne wnitrnj ozdoby, také potom s krásným malowánjm ozdoben byl, a roku 1785. dne 13 měsýce Žárj hlawnj ol-
tář

tář zdwiženého a zrušeného kostela swatého
Wáclawa w Praze na nowém městě tu po-
stawili.

Mimo ten kostel, gsau také w Čechách
gestě ginj kostelové ku poctivosti těchto swa-
tých Zástupců Českých wystaweni. Společnost
lékařská na vysokých Pražských školách zwo-
bila tyto swaté Rozmu a Damiána za obzvlá-
stnj své Zástupce, a ku poctivosti gich kap-
lu na welikém sálu w Karlovém domě po-
stawila. *)

*) Balbini Epitome, seu Historia Boleslaviensis.

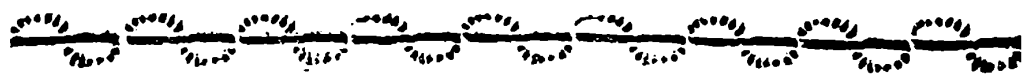

Křesťané gšne, vsšeko zle časné nev-
čij nas težsluvni.

Život
svatého Václava,

Mučedlníka.

Podlé zprávy spisowatelů tak řečených Bol-
landystů, místo to, kdež se narodil swatý Wjt,
gest Sycýlia. Na tom ostrowu měli gsau
geho rodičowé weliký rytířský statek, bywše od
swých fraganů a obywatelů velmi wázení y
milowani. Wjt byl podpora a wtěšení rodu
tohoto, gehož krásná těla postawa, a srdce
dobrota rodičům y wšem příbuzným k weliké
fému potěšení byla. Tato zvláštní znamení
giž takměř předpowídala, a gístau naděgi pů-
sobila, že tento sšlechtný mládeneček rodu
swému k weliké powěsti bude, a geg před
swětem oslawi; a odtud také to pocházelo, že
ho rodičowé nad mjrů milowali, a o geho
dobré wychowání dle obyčejě stawu wznesse-
něgššjho welice pečowali.

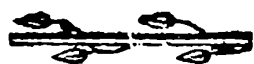
Wjt w swém autlém mladičstwí nabyl
známosti w sausedstwě s bydlícími chudými
syce, ale rodem wznesšenými manžely, čině
jim na rozličný způsob mnoho dobrého. Mo-

dest a 'Břescencya, magice w swém bídňém stawu od téhož lastawého mládenečka welikého povlečení a obživení, milowali ho gačo swého vlastního syna, a gačožto Břestané welmi želeli toho, žeby w pohanstwu wychován, a štěstí pocházegícího z vění Gežísse Krysta zbawen byl. Y snesli se na tom, aby při swém rozmławání, kterěž mýwali s mládeněčkem tímto, mluwili o náboženstwj křesťanstvém. Muka, trápení, sužování, pronásledování a vsincení wyznawačů wjry Krystowy, genž na tom ostrowu s neohroženau štěstí a ochotností trpěli, dalo jim příležitost, že gsau ctností těch mučedníků a pravého vění náboženstwj křesťanského genu představowali y wysvětlowali.

Wjt slyssel wssecko to s welikau pozorností; a že byl w swých autlých létech nad mýru rozumu duwtipného y schopného, hned poznal slepotu pohanského vění, a gsa o tom prawdau vění křesťanského přesvědčen, gačož také w náboženstwj Gežíssowu powyvčen, hned od toho času sy předewzal, že hotow gest raděgi život ztratiti, než od pravého náboženstwj odstaupiti.

Wjt tedy, gačožto Břestan, tagil toho w domě otce swého, obáwage se těch zlých následků, kterěžby Břestanům zde bydlícím z toho pogiti mohli; a wssať dlauho swau změnu života přerýwati nemohl. Obýčegná obět
mož

modlám w domě otcowstém, kterěz Wjt Koznati nechtěl, wůbec na gewo dala, že Wjt gest Křestanem.

Śélas otec Wjtůw nad tau nenadálau zménau wleřna se, wřrnuł. S počátku wssj mocý hleděl swěho syna po dobrým k tomu přiwesti, aby domácým Bůžkům obětował. Klemoha pať s otcowstým napomenutjm y doz brotau nic pořiditi, k ostřegssjm prostředkům přifročil.

A když ani tať, ani ginať syna od swěz ho předsawzeti odwesti, namiluwiti nemohl, plný wzteklosti gde k Wladaři Waleryánowi, a na syna swěho, že gest Křestanem, žaluge. Wladař welj, aby Wjta k němu přiwedli; tu se ho tázal, proč se toho dopustil? A gať by weliké bylo přečiněnj geho, brzy lahodným slowy, brzy wrputněgssjmi řečmi z saudné swé stolice mluwil, předstawiw y těch zlých následků, kterj naň přigjti magj.

Wjt swobobně wyznal, že není na swěz tě nic tať mocného, cožby geg od Křestanstwj mohlo odwesti. Po té káže Wladař do žaláz ře geg westi, hladem a žjžnj trápiti. Wida pať, že mládeneček Wjt na tom, což gednau propowěděl, stále a nepohnutedlně stogj, mřskati ho poručil. Byl pať mládeneček tať nez milosřdně zmřskán, že se obáwal Wladař, aby snad pro autlost swěho těla smrtj nelehl. Wyzdal

dal tedy geg opět otcy swému a řekl: „Lj-
toby mi bylo, kdyby syn twůg w swém au-
tlém wěku zkažen býti měl: ty, gačožo otec
wjce mocy máš s ním wládnauti, a na gi-
nau cestu geg vwesti.“

Śélas, gačo před tím měl ho k tomu,
aby modlám obětował; a když widěl, že da-
remná gest práce geho, zawřel ho do pod-
zemního žaláře, wstawičně na to myslé, kte-
ráby ho od swé stálosti odwedl, a pohan-
stwu zase zýšťal.

Když se tak s Wjtem dalo, Modest a
Brescencya obáwali se welmi, kdyby snad,
gačožo půwodce Wjta na křesťanstwo obrá-
cenj, wyzrazeni byli, a za to trpěti musyli,
dobře wědauce, w gacé mjře wzteklost hně-
wu otce Śélasa postawena gest.

Právě, když w takowé bázni nočního
času w přjbytku swém zawření sedíce, o tom
rozmlauwali, widj, že se dveře otwjragn, a
mládenec krásného obličege přicházý k nim:
„Gá gsem Angel strážce wasseho wychowan-
ce Wjta, prawil. Gděte a nemesskeyte bráz-
ti se k geho obydlj; přispěgte mu k pomocy,
neboť vmjnil otec geho vlastnj žiwota ho zba-
witi. Śledte, abyste bez prodléwánj odtud
wyssli, a ginám se obrátili, gát gsem ten,
kterýž wás prowázeti bude:“ a to odpowě-
děw, wjce ho newiděli.

A když z toho widění bázeň opustila ge, rychle wstali a šli na to místo, gaž řekl jim Angel, a tu vzří Wjra podle domowních dweří státi, gegž byl otec před tím dnem ze žaláře propustil, očekáwage příhodného času, buď aby ho s násylím k pohanstwu zase přiwedl, aneb odporugjcyho z swěta sklidil.

Modest oznámil Wjrowi wsecko to, co gest widěl a slyšel, a wzal ho pod swau ochranu. Tu hned wšickni tři wysli z města wen, a přissedše do tmawého haustj, vřryti až do rána tu ostali. Odtud rychle brali se k břehu mořskému, wstaupili do lodj, kteráž k plawení přihotowena byla, a tať plawjce se přissli do Wlastě země.

Tu k nemalému swému zarmaucení vlysšeli, že Cýsař Dyoklecyan wydal rozkaz, aby ti wšickni, kteří ku křestanstwu se hláselj, a při náboženstwí křestanském předce státi chtěli, neyprwé do žaláře sazeni, a potom wšsemi způsoby a prostředky k obětowání modlám nuceni byli. Mimo toto, po wšech místech wůbec tať y Mandát wyhlássen byl, kterýmž se poraučelo, aby se každého, geli křestan, doztazowali a o swobodu swau přissli.

Podle toho cýsařského Mandátu, nemožli tito tři přichozy nikde místa naleztí, ani potravu sobě wyhledáwati, nechťellili gsau, aby k wyzrazení přissli. Gaťo neznámj nez
wěz

wěděli, kdeby potagmo Křesťané bydleli, by se jim mohli swěřiti, shledawosse na wsech místech plno nepřátelů a protivníků křesťanského náboženství, a tudy obcowati s nimi sobě nedowěřowali, aby wyzrazení nebyli.

W takových těžkostech, chodíce od místa k místu, w lesích se zdržowali, a kdež málo aneb žádných lidí nebylo, vmdlewosse na těch swých welni, neboť neměli gsau nic, čímžby se posylniti mohli. Tak wssj pomocy zbawenij, posadili se w den neywětšsijho parna pod gedden strom, očekáwawosse swé poslední hodiny, kteráž jim z hladu a žizně nastávala.

Po malé chwili vzřeli zástup žoldněřů zdaleka na koních k místu tomu rychlým krokem se ženaučy. Tu přepadla ge bázeň weliká, neb magice za to, že to k ničemuž dobrému neschyluge, a gegich příchod k wyzrazení přisfel. Ale Modest, kogiwo se s tou nadějí, že wssudy prozřetedlnost Božská bdí nad swými wěřicými, počal Křescencyi a Wjta těšiti, řka: My gsme Křesťané, wssECKO zlé časné nemůže nás malomyslnými učiniti. Co nám záležij na krátkosti žiwota wezdeyssijho? Náš cýl a konec gest wěčně s Bohem žiwu býti.

W tom příženauce se k nim žoldněři, na Wjta bedliwým okem patrili a prawili: „On gest, kteréhož my hledáme.“ A tu welj jim, aby bez odtahu s nimi šli.

Wjt,

Wit, Modest a Břescencya wstawosse wzburu, učinili tak, gaž gim žoldněři kázali, wssak pro swau mdlobu daleko s nimi giti nemohli. To widauce žoldněři, wlitowali gich a wzawosse ge na koně, do města rychle chwátali.

Žde podali gim pořmů, aby se posylčili; oni pak maličko gich okusywosse požádali žoldněřů, aby gim oznámili, kam ge wěsti mihný, a na čj rozkaz gich vyhledáwali :

Ný gšine, prawili, wyslancy Cýsařowy, k gehožto dworu wás wedeme; tam teprw vslyssíte, proč gšine pro wás wyslani byli. A skutečně Wit a pěstaunowé geho do Řima přisědšse, na palác Cýsaře Dyoflecyána wwezeni byli. Tu prwnj dworěnjn Cýsařůw takto k nim mluwil :

„Pryncezka a dcera nasseho Mocnáře s nebezpečnou nemocý stěžena gest, kterauž wzdrowiti neywýborněgšj a neyvčeněgšj lékařř nemohau, prawjce, že se gj nemůž wjce pomocy.“

Cýsař tedy přinucen byl k giným prostředkům přikročiti. On powolal kněze řřestanského k dceři nemocné, chtěge přitom toho zkusyti, o čemž wůbec powěst se roznášj, že (prý) to včenj nowého náboženstwý obzwláštnj tagemstwý w sobě obsahuge, s kterýmž se tělesné nemoce zaháněgj a wzdrawugj.

Těž

Těžká věc byla takového muže vyhledati, kterýžby tu věc vykonal, poněvadž obecní pronásledování Křesťanů a wyznávaců téhož nového náboženství nemalau w tom překážku působí. Už potom na slovo Cýsařow, že ten, kterýžby z ohledu toho k cýsařskému dworu přišel, milosti a ochrany Cýsařowy dogiti má, nalezen gest kněz, a ten, z horlivosti svého náboženství, a pro odvrácení pronásledování své církve, k tomu se oddal.

Přistaupiw pak k svému gednání, Pryncezka nemocná wolá gaťoměř s cyzým hlasem, řkauce: „Nebudu dříve vzdrawena, dokud Wjt nepřigde, a mne vzdrawí. Naleznete ho w polední křagině Wlastě, a pod gedným stromem mezy dvěma malými potoky v prostřed svých pěstounů sedí.“

Wedlé toho diwného oznámení wyslal hned Cýsař několik svých oděncůw s žoldněři, aby Wjta vyhledali. „Ty tedy gsy wygemen a sluges Wjt: neprodléwey Pryncezce ku pomocy přispěti, kteráž nemocý se trápí, a hledá twého vzdrawení.“

Tu Wjt přistaupiw k lůžku nemocné Pryncezky, požehnal trpící, a w tom okamžení předešlého zdrowí nabyla.

Dyoklecyan mnohé poctivosti čině bohabognému mládency Wjtowi, obětował množství

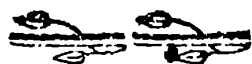

stwj drahých klenotů z té veliké dceři své proz
kázané dobročinnosti; gen toho želel náramně,
že gest Křesťan, a proto žeby nemohl takov
ých milostj genu prokázati, gakž byl mjinil
a sobě ustanowil.

Pro tuž také příčinu gediné o to vsyloz
wal, aby se Wjt odřekl náboženstwj Křesťanst
vého, a hodného sebe učinil takového štěstj,
gakéhož mu byl Cýsař podáwal. Ale Wjt
Božským duchem weden gsa, a opravdowými
milowánjím nebeských věcý zazžen, gich w sr
dce své wzal, nežli což s sebau falešná a ku
podobenstwj stjnu čest a sláva toho swěta přiz
nássj, a wsecký milosti Cýsařowy opowrhl;
pročež siněle Cýsaři powěděl, že od pravého
včenj náboženstwj Křesťanstvého odwesti se nez
dá, aniž odweděn býti může.

Wida pak Dyoflecyán, že wsecký milos
sti geho za nic sobě pokládá, a Křesťanstwo
zapřjti nechce, naposlledy hněwem a wzteklós
stj se zapálw, do žaláře geg y Modesta a
Křescencyi wsaditi swým drábům rozkázal. Na
zeytrj wywedent byli na obecni mjesto, na kte
rémž množstwj lidu k tomu diwadlu bylo se
sešlo.

Mezy tjm katané veliký kotel smúlau a
olěgem naplniwšse, a ohněm rozpálwšse, mu
ka těmto wyznáwačům wjry Krystowy připra
wili. Tu Wjta, Modesta a Křescencyi z o
děwu

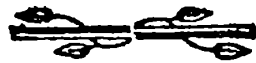

děwu zwlečše, do kotle vařicýho se smulau a olegem wsadili. Ale tato muža nebyla mocná gin co vsskoditi, anobrž gačo w rozkošné lázni tu sedjce, a chwály Bohu půwodcy zgeweného náboženstwj prospěwugjce.

Dyoflecyán welj ge odtud wzyti, a na plac zápasnj westi, aby diwočým a litým sselám k sežránj vwrženi byli. Y wypustili na ně lwa diwočého, kterýž s welikým řwanjm běže k mučedlníkům Božim, s gačausy bázni pogat, podle nich zůstal státi, a přilichotě se k nohaum gegich, počal ge lizati, a gin se lisati.

Tu wssceko množstwj lidu na placu shromážděného, pro ten diw naň patřicýho, s welikým křikem zwolalo: „Weliký gest Bůh Křesťanůw! gen toliko mocý geho takowé diwy se činj.“ A z toho poslla weliká bauře mezy lidem; někteřj obořiwssse se na modlářské knězi, lest a slepotu modloslužebnosti gin wyčítali, a ginj Dyoflecyána tyranem býti prawili.

Abj ale wětšj bauře w lidu se nerozmáhala, Dyoflecyán odrud ge pryč westi rozkázaw, k sobě powolal, a k tomu, aby swüg aumysl proměnili, napomenul, sljbě gin, že ge swobodně propustj a obdařj. Oni pať wysočým hlasem zgewně osvědčowali, že gin náče nevčinj, a rádi wssceká trápenj, kteráž
na

na ně wložena budau, pořogně a ríše pod-
niřnauti chtěgi. Nad to k smrti odsauzeni
byli.

Kataně tedy, podle wznesseného na ně
osudku, tyto bogowniřky Krystowu na střipeč
natáhli, vřutně zmřstali a až do samých ko-
stj a wnitřnostj střew zedrali, a tař w swém
trápenj šťastně ducha swého wypustili. Při
gegich osmřcenj měla se tařowá hrozná bau-
ře střhnauti, až se země y wsecko město ná-
sylau gegi prudkosti a mocý trāslo, tař že
tjm přediwným země třesenjm chrámowé mo-
dlářřstj padli a se zbořili. To se stalo lěta
Páně 300. w poslednjm, ale spolu w ney-
wětřřjm Křestanůw pronásledowánj.

Těla mučedlniřků Bořich někteřj pobořnj
Křestané wzawře, tagně k budaucnému za-
chowánj pohřbili, gegichžto památka w po-
tomstwj w požehnaně pochtě zůstala. Prawj
se, že tato těla w pozděgřřich časech předně
do města Florencye, odtud potom do Lombar-
dye, řdež Králowé Lombarřstj swá sřdla mě-
li, přeněssena gsau byla. Čhtěgi tomu někteřj,
že w flásřteře Korbayřtém pohřbená ležela;
žeby pař nebylo tomu tař, z pamětniřho spisu
Cřsaře Karla IV., gegž swau wlastnj rukau
sepsal, patrně se poznáti může.

Kostel, řdež až po dnes tělo swatého
Wjta odpočiwá, a řu pochtivosti geho gest
wy-

wystawen, gest hlawnj kostel na hradě Pražském, o gehožto založenj a přibězých následujících památky w kronyce České máme :

Když wýwoda Český sw. Wáclaw na žádost Německého Cýsaře Sindřicha do Mersburku k němu přišel, a s stkwostnau hostinau od něho poctěn byl; tedy po oběde wwedl geg Cýsař mezy swé flenoty, aby na ně pohleděl.

Wýwoda Wáclaw vzřel mezy ginými flenoty w střibře sw. Wjta Mučedlnjka ruku, y žádal gest za ni Cýsaře. Cýsař s směšnými slowy řekl: „Můg wzáctný host ze wšech těch drahých flenotů toliko o ruku žádá.“ — A že na tato slowa ruka měla sebau gafo pohybowati, tu Cýsař s welikau ochotností wzawgi polibil a Wáclawowi do geho rukau dal, kterauž také do swého wýwodstwí sebau přinesl. Stalo se to právě za toho času, když Wáclaw vmjnil hlawnj kostel w Praze založiti. Gaž rychle do Prahy přigel, hned kázal kostel ku poctiwosti téhož Křmstého Mučedlnjka postawiti, a w něm krásný hrob wčiniti, a tu gest položil poctiwě ruku swatého Wjta.

Byla také y obzwlástinj přčina, proč wýwoda Wáclaw pod wzýwánjm téhož Mučedlnjka Božjho týž kostel postawil. Pohanští Čechowé ctili tehdaž mezy swými modlami modlu tak řečenau Swantowjt, a byl Bůžek nad

nad aurodu zemšťau, mage dwogj obličeg w způsobu mládence, a když se žen dofonala, obětowali mu wjno, koláče, swjtky a t. d. A že giž náboženstwj křesťanské w Čechách počalo se wssťipowati a rozmahati; následowně nowěřjcy Čechowé nemohli dlaho na swého lastawého Bůžka Swantowjta zapomenauti. Wáclaw tedy wida, že Swantowjta gméno gakausy podobnost má s swatým Wjtem, y postavil pod tjm gménem hlavnj kostel w wýwodstwj swém, a snad z lásky swého národu sw. Wjta přigal za Žástupce země Česté.

Giž od dráhného a starobylého wěku se nacházý, že sw. Wjt s černým kochautem se maluge, a to pocházý odtud, poněwadž za dlahý čas potom gemu té barwy kochauta, wedlé obyčege pohanjškého a starožitného, obětowali.

Také týž příklad, že se w Německé zemi mnoho kostelů ku poctiwosti swatého Wjta stawělo, pohnul sw. Wáclawa, aby také tak učinil. Pročež léta 933., 22ho měsýce Žárij Řezenský Biskup geg poswětil, a Wáclaw giž stý počet kněží, kterjby tu služby Boží wykónawali, při něm ustanowil, w kterémžto ustanowenj tak dlaho pozůstali, ažby byl za biskupský kostel wyzdwižen.

Ussy dewátého roku, když ten kostel poswěcen byl, Boleslaw Knjže Česté, tělo od něho

něho zamordovaného bratra Wáclawa z Boleslawi přenést, a w tom chrámu pohřbiti poručil, kdež y potom Přibyslaw a Podiwjn též pohřbeni byli.

Okolo léta 978. kostel sw. Wita na žádost Milady sestry Boleslawy II. Papež Jan toho gména XIII. w biskupstwj wyzdwihl. Prwnj při něm ustanowený Biskup slaul Dětmar, gaž giž w životě Milady řečeno gest, kterýž umě dobře gazyk Slowanský, od Arcybiskupa Mohutského na biskupstwj posvěcen byl. Milada y Boleslaw, potřebná k tomu nadání y příjmy ustanowili, gislý počet kanovníků tu wwedli, tak aby Biskup a kanovnícy na budaucý čas wšij příslusnosti mohli se zachowati a zadržeti.

Wýwoda Břetislaw, když z Polska, gaž kožto slawný wjtěz, do Čech se nawrátil, a těla sw. Wogtěcha, Radima prwnjho Arcybiskupa Snězněnského, a vlastnjho bratra sw. Wogtěcha, sebau přinesl, rozkázal kostel sw. Wita rozšířiti, a w něm kaplu postawiti, w kteréž řečená těla poctiwě položil. Tu haufeně onde a onde shromažďowalo se lidu množstwj, putugjce na to swaté místo, tak že malá prostrannost téhož kostela gich postihnauti nemohla. To wida wýwoda Spitihněw II., žeby wětšj polowice tohoto lidu stála před kostelem, proto že ten kostel malý byl a aužký, kázal tedy ho rozbořiti, a geden weliký a prostranný postawiti.

Při

Při obležení Prahy léta 1141, týž kostel s mnohými fienoty shořel, a příslisným ohněm wsecken se rozbořil. Ale Wladislaw II. opět tu kostel mnohém nákladněgssj a krásněgssj než prwé byl, postawiti dal, kterýž léta 1162 Biskupowé Pražstj, Solomaucestj a Bamberstj welmi slawně poswétili.

Wladislaw z tažení Wlastého proti Medulánským přinesl s sebou wsselických křesťanů a swatých ostatkůw do Prahy, mezy kterými také byla noha swjcnová litá, který (prý) někdy Král Salomaun w chrámě Geruzalémstém šil, a kteráž potom do Medulánu, tím pak časem do kostela na hradě Pražském přinesena byla. Stála pak někdy na hrobě železnými mřížemi zamřežowaném sw. Jana Nepomuckého, a potom po geho přenesení do nyněgssjho slawného hrobu přišla do kaple téhož Swatého; před nedáwným časem přenesena byla do kaple sw. Žygmunda, a tu až po dnes widěti se může.

Karel IV., gafožto gestě Markgrabě Morawský, žádal snažně Papeže, poněwadž mnohá léta biskupský kostel Pražský byl podán Arcybiskupu Mohutskému, giž na ten čas aby byl z toho propustěn a w Arcybiskupstwj wyzdwižen. Papež wida, že wěcy prawých a slusných žádá, k tomu svolil, a tu hned 30tý den měsíce Dubna 1344. na to Arcybiskupstwj listy wyhotowil, a tehdeysshjo Biskup

Díl 3tj. C stup

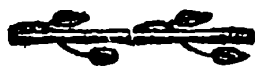

stupa Arnosta za prvního Arcybiskupa Pražského vyhlásyl, též Biskupové Holomaucký, a nově ustanovený Litomyšlský oba Pražskému poddani byli.

Mimo to, vyžádal také přitom, aby témuž Arcybiskupu Pražskému moc daná byla, budaucně Králům Českých na důstojenství královské mazati, a ge korunowati; od toho pak času Arcybiskupové Pražští jména toho y mocy vžívají.

Gestě toho roku dne 24ho Listopadu Jan Král Český a syn jeho Karel weleli starý a chatrný kostel sw. Wita zbořiti, a na tom místě nový a znamenitější postawiti, přivezše s sebou z Francouz wznesšeného mistra, kterýžby ho wystawěl. Nazýwal se Matěj Arraský, proto že z města franského, Arras řečeného, rodem byl.

Léta 1349. Karel IV., sebrav mnoho swátostí a ostatků w Německé říši a Bawořích, přinesl ge do Prahy, a kázal w hlavním chrámě Pražském opatrowati. Vtěla toho času říše Německá wseligaké ostatky starožitné, kteréž Němcy v veliké wážnosti měli, a ge k náboženství zbuzowali, swátostmi ge nazýwali, a tak ge pro památku velmi wážně chowali a ctili. Obvyčgně ge Cýsařové w městech, kdežto dworem byli, při sobě mýwali. Papež Innocenc VI. nařídil, aby se slavnost

wnost těch swátostí a ostatků wždy druhý pá-
tek po veliké noci každého roku slawila, a
tudy slawila slawnost swátostí, ku kteréz množ-
ství lidí tak z Čech jakož y z Němec do Pra-
hy přicházýwalo; to wida Cýsař Karel, usta-
nowil garmark na ten den w Praze, a z toho
město obchodjch welmi se rozmáhalo a kwetlo,
neboť toho dne počítalo se w Praze wíce než
sto tisíc pautníkůw.

Brzy potom přinesl také Karel IV. tělo
sw. Wita do Prahy z země Wlasté, a w
chrámu na hradě Pražském slawný hrob proň
tu wyhotowiti poručil. Na wěchnau toho pa-
mátku, že skutečně tělo sw. Wita z kláštera
Korbayského do kostela Pražského přenesseno a
tu položeno bylo, Cýsař Karel s swým pamě-
tným listem ugístil a potwrdil, a tím wysse
přednessená zdání, žeby w klášteře Korbay-
ském tělo sw. Wita pohřbeno nebylo, docela
se zamjta a wywracuge.

Mimo tělo sw. Wita, obohatil také Ka-
rel IV. hlawnj chrám Pražský s tělem sw.
Žygmunda, ge byl přinesl z Ssweycarské země
a tu 28ho měsíce Srpna 1363. poctiwě po-
ložil. Následugjcy wypsání žiwota téhož
Mučedlníka Božjho obssjrněgi o tom gedná,
kdež y ta kaple, w kteréž až po dnes tělo sw.
Žygmunda odpočjwá, w swé slusnosti wy-
psana gest.

Wedlé wssého toho wwáženj práwem se muž řjcy, že Cýsař a Král náš Čestý Karel wssj welikosti a wzessenosti hlawniho chrámu na hradě Pražském půwodce a zakládatel gest, ustanowiw při něm weliký počet duchowenzstwa, kurnich zpěwáků, a rozličných kostelních služebníků, wssěcky bohatě nadal, aby gen po wssěcky časy chwály Boží prozpěwowali, a swatým Patronům Čestým slussnau poctu činili. Geho wnitřnj y zewnitřnj okrasa nad miru se stkwěla; neboť kázal dwě wěže téhož kostela ołowem welmi sylně pozlaceným přikryti, z nichž stála gedna na východ a druhá na západ slunce, a když na ně slunce swjtilo, a o ty wěže pozlacené se obraželo, tu weliký blest činily, tať že gich bylo widěti welmi zdaleka, a giž okazowaly wybornost toho tať slawného kostela. Sstjt taťe a synce geho kázal welmi ozdobně malowati způsobem Keckým gafo stlenným, a čím wjce na to djlo prsselo, tím wjce se stkwělo a blysstilo, čemuž se Knjžata, Páni a hrabata cyzozemská wstawičně do Prahy gezdjce, a zástupowé lidj do téhož kostela na pauť přicházegjce, welmi se diwili. Tehdáž byl ten čas, w kterémž sláwa tohoto kostela Pražského na neyweyš se stkwěla, a wssať, Bohužel! různosti a newole w zemi w potomných časech do cela gi zatměly a w niwec wwedly.

W fratčnosti gestě, nežli se ta smurná změna stala, totiž léta 1392 Král Wáclaw IV.

a syn Karlůw, na den prwnj swatodussnj začložil základnj kámen, chtě gedem djl podle toho kostela gessťe postawiti. Ale pro nepokog a různosti zemšťe nemohl giž toho dowesti. A že se obáwalo, aby rota bauřicj také škwoostnost kostelnj s nenadálým přepadnutjm neporussila a newydrancowala, na rychlost lěta 1411 wssickni ostatkowé z kostela Pražského na perwný hrad, genž Karlůw kámen slowe, přenesseni byli, a teprw, kdyz různosti w zemmi přestaly, do swého předešlého místa wnesli.

A skutečně léta 1421, dne 10ho měsíce Čerwna nezbednj Husyté (hořké wyřknutj a připamatowánj) na ten hlawnj kostel Pražský wyrazyli, wsscky wnitřnj ozdoby popleniwssě, a poswatnj oltáře, obrazy Swatých rozbigewssě, pobořiwssě a wen z kostela wyhodiwssě, o čemž až po dnešnj den smutné téhož wyobrazenj w řečeném kostele máme.

Abj ale kostelnj pokladowé wesměs do rukau buřičům nepřissli, Cýsař Žygmund wzawgedem djl z nich k sobě, na wedenj wogny proti nepřátelům zastawil. K wyplacenj gich byl owssem gistý penjz z důchodu králowského vrčen, což ale pro wstawičné wogny státi se nemohlo.

Pražští kanownjcy, že gsau od Krále Giřjho z Poděbrad předstaweného mistra Jana Rokycanského za Arcybiskupa Pražského vz
znati

znati nechťeli, wedlé královského rozkazu z města Prahy wyhostiti se musyli; a tu duchownj statkové, zvláště Pražské kapitolj do světských rukau přišli. Král Wladislaw II., aby poněkud tomu w cestu kročil, léta 1472 wzdal rozkaz, podle něhož zastawiti duchownj statky zapowědel. Tato zápowěd neaučinkowala nic, a tím přjgmy Arcybiskupstwji Pražského tak byli ztenčeni, že za mnohá léta při tomto kostele Pražském žádného Arcybiskupa nebylo, toliko mistrdržjcy neboli Administrátoři zpráwu duchownj gsau wedli a při něm ostávali.

Ke wšsemu tomu zlému přišlo y to, že léta 1541. druhého dne měsíce Čerwna s welikým ohněm týž slawný kostel Pražský w řjčeniny a rum padl. Přednj díl kostela, gegž wětšim dílem z dřewa Král Wáclaw IV. postawil, do cela shořel, a z Barlowého kamenného stawenj gen toliko holé zdi zůstaly. Wětšj při tom ohni ztráta, kteráž hodná gest welikého želu, a wynahraditi se nemůž, gest tato, že spolu zklad zemských y kostelních kněh shořel, a tím královstwji České o množství důležitých a pamětních zemských spisů, zápisů přišlo.

Léta 1552. Cýsař a Král Ferdynand I. z nowa geg na ten způsob, gaž se nynj wiďj, stawěti kázal; a Králowna Anna, manželka Krále Ferdynanda, prawá Estera a manželka

tka národu swěho Čestěho, mimo wnitřnj ozdoby, kostelnj nádoby, měssná raucha wyhotowiti dala, a také s swau vlastnj rukau wyhotowila. Už po dnes w tom kostele vzrjš milý Čechu! w raussce, s njse w čas welikého postu swatyně zakrývá, wssité fragty, kterěz s swau rukau tkala tato neymilostiwějsi panj a Králowna.

Ferdynand také léta 1562. dosadil na stolicy Arcybiskupstau, genž od roku 1421. prázdna byla, Antonjna Mohelnického, an byl spolu weliký mistr rytjřského řjžownického řádu, a žiwil se od swých vlastnjch přjmů, proto že různost časů přjgmy arcybiskupské w niwec wwedla. Pro tuž také přčinu za některý čas dosazowali se na tuto hodnost z giných klášterů Prelátowé, kterjž se z swých slusných prostředků žiwiti mohli.

Léta 1589. z rozkázanj Cýsaře Rudolfa II. přenessena gsau těla předešlých Králůw Čestých z starých hrobůw do nowého hrobu, gegž byl Cýsař Rudolf z alabastru wyhotowiti poručil. Tjž znamenitého djla hrob Králowstý stoji v prostřed téhož kostela, a domácým y cyzým přchozům působj pozorné diwadlo, genž takowému mistrnému djlu rozumj, a wědj geg sobě wážiti.

Ža času na Králowstwj wtřeného Frydrycha z Falcu, wůbec řjkali mu zymnj Král,
léta

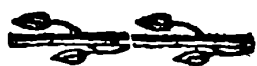

léta 1619. tento kostel mnoho zlého trpěl. Alžběta manželka jeho, rozená královská Princzka Anglická, magjc we wšsem swého manžela Frydrycha po swé vůli, s swým wstawičným vsylowáním toho dowedla, že kostel swatého Wita swým wěřcým reformátstého náboženstwí do rukau dán byl, a tak podle obyčeje swého služby Boží zde se držely.

Při té příležitosti wsecký oltáře a obrazy Swatých z kostela pryč wynesseni a vymeztani byli, postawiwše toliko stůl v prostřed též hoř kostela, na kterémž se chléb dle způsobu reformátstého swětil, a lidem toho náboženstwí podával. Kanownicy musyli se také z swých příbytků wystěhowati, a w cyzyně swá autočistná místa hledati.

W takowém stavu tyto věci pozůstaly až do léta 1620, w kterémž po wítězstwí na bílé hoře blíž Prahy swedeném dne 8ho měsíce Listopadu, rýž zymnj Král Frydrych, poradiw se s waňkem, z králowstwí Českého prchnul, a tu zase kostel swatého Wita přišel k swé předešlé slávě a welebnosti.

Cýsař Ferdynand II. welni o to pēcozwal, aby ztracený duchowní statkové opět nawráceni byli, a dali se těm, kterýmž prwé náleželi. Wšak že weliké překážky tu wznikly, a giž od drahných časů w rozličných rukau dědictwím pozůstávaly; tedy nařídil Cýsař
aby

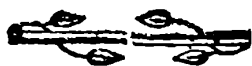

aby za náhradu ztracených duchowních statků budaucně z každého solního saudeku, genž k obecné potřebě do Čech přichází, platilo se 15 fr., a odtud posla tak řečená solní kasa, z kterýž potom duchowenstwo y také klášterowě pod gménem náhrady gístý peněz ročně dostávali. Na takový způsob pohledávání duchowních statků, genž w swětských rukau byli, přestalo.

Na zemském sněmu léta 1627. Arcybiskup Pražský na nevyšší hodnost w království wyzdwižen byl, a tudy Prymas Českého království sluge. Také kapitola Pražská obdržela na obecném sněmu zemském hlas a sezení, gegichžto deputyrowaný wždy po Arcybiskupu, Biskupích a welikém mistru Rodyžských rytířů místo magj.

Cýsař Leopold I. začal též nowým stazwením hlavní kostel na hradě Pražském rozsširowati, což strze wstawičné wogny a brozné wálky k swému koncy nepřišlo. Už po dnes stogi wyhnané zdi, kteréž k auplnému wystazwení wwedeny nebyly.

Léta 1729. dne 19ho měsíce Března stalo se w Římě wyhlášení za swatého Zástupce Českého Jana Nepomuckého, gehožto z stříbra mistrně wyhotowený hrob nachází se w tomž hlavním kostele, a citelowé swatoz Jansstj haufně geg nawšstěwugi, gafo y cyzým

žým do toho kostela přicházejícím k nemalému podivení gest. Giž w prwnjm dílu život téhož Swatého w náležitém wypsání se nalezá, a čísti se může.

Když léta 1757. nepřítel Prahu oblehl, a vstawičně ohnivě faule do ni házel, také gedna ohnivá faule týž hlavní kostel Pražský zapálila. A wssak oheň ten brzy vhasen byl, a na takový způsob toto starobylé stavení od zkázy se zachowalo, toliko veliké warhany, díla starožitného y znamenitého, prudký oheň ztráwil, a sem tam kostelní ozdoby porussil.

Pražská Kapitola pro swau wěrnost a poctiwost, s kterauž se vlasti, Králi a náboženstwí wždy příkladně zachowala, toho rytule: Wždy wěrná: sobě dobyla, a také od Papežůw Římských biskupstau čepicý a berlau obdařena byla. *) Léta 1728. dne 22ho měsíce Prosynce Beneš toho gména XIII. propůgčil y té milosti, aby kanownicy při hlavním kostele na hradě Pražském kříž s obrazem swatého Jana Nepomuckého, gažto někdeysšeho při tom kostele kanowníka, na prsech nosyli.

*) Pessina Posphorus septicornis, seu Historia sacrae Metropolitanæ Ecclesiæ Pragensis.

Všem vyrazen; tať gest volita pro-
vinění mého.

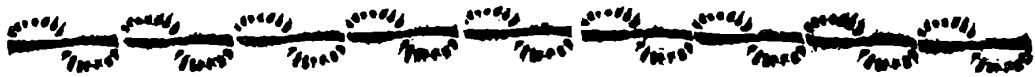
Život

svatého

Sygmunda,

Krále Burgundského a mučedníka.

Sygmund possel z slawného starožitého královského domu Burgundského, a narodil se mezi 450 a 460 létem. Sned w své mladosti, pravý náš Balbin w svém spisu tak řečeném: Swatá země Česká: dán byl Alwiztovi Biskupu Wjdenstému na cwičení, a týž horlivý muž wedl geg k takowým ctnostem y wycwičil, že byly základ aučinkujicí pobožnosti a swatého gednání, na kterémž poslušný včenec Sygmundek celý budaucý běh svého života založil a vtwardil.

Veliká náklonnost a dobročinnost k chudým a nuzným lidem, byla genu, tařka, přirozená, tak že autlé geho srdce nepocýtilo nikdy co rozkošnějšího a milejšího, gačo když mohl nuzným s středau rukau přispěti, a těm, kteří vtiřani byli, s ochotnou náklonností pomoci.

Pročež wsecku swau zbytečnau mohoz
witoſt gediné obracowal k dobrému nauzy trz-
picých, sám pak přitom tak střídme žiw byl
že geho příkladný a wſſeho pohodly zbawený
žiwot rozmanitým dwořanům k nemalému byl
podíwenj. Wywýſſenost rodu geho newedla
geg k nádhěrnosti, aniž proto byl wyſoké my-
ſli, že se z králowſké krwe narodil, mage w
dobré paměti naučenj ſwého učitele, že gen
prawá wrozenost w ctnoſtech pozuſtává, a
nemá se žádný zawrhowati, byt y třebas on
byl ſtawu doſti proſtého, poněwadž dlé ſwě-
ho powolanj mnoho dobrého působiti může,
a že mnohdykrát s swau poctiwostí také we-
líké zahanbuge.

Takovými ctnostmi obbařený královský mládenec Žygmund, vmínil se strze náboženství a pobožnost v dokonalost vvesti, a tudy nábožná přemyslování, a příkladná horlivost při službách Božích bylo mu neymilejší zaměstnání. On každodenně několik hodin na modlitbách strávil, chodiv s velikou pilností do chrámu Páně, a příkladové svatých byli k němu za pravidlo života.

W takowé křesťanské dořonalosti vřal se swého králowstwí a počal wladářowati; poddani wážili toho za swé neywěřšší štěstí, wířdauce řeby tař lastawému a dobročinnému Knížeti poddani byli, ačkoli tehdeřší staw geřho země a s ní mezugřcy cyřř řraginy byly
wice

více pováh divokých nežli mravných, tak že Žygmond měl co činiti, aby v svém království cwičení dobrých mravů vvedl, a s svým příkladem wstřipil základy křesťanských ctností.

Tehdáž divokost, vkrutnost a povahy wálečné byly gsau wůbec panugjcý; wesněs se za to mělo y drželo, že toliko neywětšší pozvěst a sláva gedině w tom pozůstává, a tudy se stalo, že království Burgundské od bo-gomných franků y giného národu wstawně sužováno bylo, wpády do něho činiwše, a geg brannau ruřau pleniwše.

Takowého bezprawí cýřil s pohnutedlným srdcem Žygmond, mage o to welikau péči, gestliže wsecko to zlé zcela zapuditi nemůže, aspoň aby tomu vkrutenství w cestu kročil a w svém aučinkowánj méně škodjcý učinil. Předewšim tedy opatřil své království mocý wogensřau, aby w čas potřeby nepřátelům mohl odpřati, potom šetře y toho aby svým divokým sausedům, kteří wětšim dílem po-hané byli, k nepřátelství žádné příležitosti nedal.

Tím týž nábožný a spolu y prozřetelný Král tolik dowedl, že negen království, a nobrž y lidu svého před tím nepřátelským wpádem ostříhal, aneb aspoň z toho stáleho nebezpečenství oswobodil.

Spisowatelé geho žiwota wyprawugj: Zygmund byl weliký ctitel Thebaidských wozgenstých mučedlníkůw, kteří s vůdcem swým Maurycem za času pohanského cýsařstwí pro wjru Krystowau a geho swaté náboženstwí w Římě mučedlničkau smrt podstaupili.

Zygmund tedy pro swau wlasnj obraznu, a hágenj swých zemj zřídil zástupy wozgensté ze swých neywěrněgšich a ncywdatněgšich bogowníkůw postawi w prostřed nich stít swatého Mauryce, aby geho příkladem w stálosti a wdatnosti wtworzeni, proti newěřícím nepřátelům a odpurcům křesťanského náboženstwí wěrně bogowali. Také postavil Zygmund w Agloně ku poctiwoosti swatého Mauryce znamenitý klášter, a tu na modlitbách wraucně trwage, wogsto swé do geho ochrany poraučege, s mnichy o rozmnožení křesťanského náboženstwí rozmlawal. Obzwláštně tu, modle se wraucně k Bohu, žádal od něho té milosti, aby též hoden byl, gačo tito Thebaistj rehowé a mučedlnicy, pro náboženstwí křesťanské mučedlničkau smrt podstaupiti. Nebo wida on, že wssudy podle wmezugjcých fraginách gsau různice a nepokog, a že k zprawowání swých zemj a obhagowání gich před diwočými cyžými národy, potřebj gest wětšj síly, nežli gen wezdeyssj; takowé tedy na přimluwu swatého Mauryce s nebe žádal a wyhledáwal.

A wšak kdož sobě pomysliti mohl, že ten
týž nábožný, a již téměř w swém žiwobyti swaz
tý Král, odchýliw se od cesty ctnosti, dá se
swým náruživostem přemocy ?

Králowna a manželka Žygmundowa,
gsauc panowánj žádostiwá, a macechau dě
dičného Prynce Syagrya, hleděla takowých
prostředků, aby po smrti swého otce a Krále
Žygmunda na králowšťau stolicy týž ctnostný
mládenec a dědič nedosedl, neboť naň welmi
gest zanevřela. Aby tedy toho dowesti mo
hla, zawolala k sobě tagně několik neshchet
níků, a welj jim, aby w králowstwí různic
pozdwišli, a Prynce Syagrya za půwodce té
hož pozdwižení wůbec wyhlásyli, slibujíc jim
za to weliké dary dáti. U stalo se tak, a ti
zlosynowé, gsauce peníze porusseni, newin
ného Syagrya za ruffitele obecného pokoge
wyhlásyli.

Žygmund wída co se w králowstwí dě
ge, a kterak rito neshchetnjcy wšsecku winnu
toho zlého na geho syna wwalugj, nechtěl to
mu wěřiti, dobře wěda, že syn geho wždy
poslussen byl otce swého, a nikdy w powin
nosti swé synowště se nepřčinil, a tak nez
winnost nad bezbožností swjtězyla.

Tu Králowna nemjrnau zlostj podgatá,
gde k swému manželj, a sama na syna žaluz
ge, předstawujíc s plačiwýma očima těch
Díl 3tj. D zlych

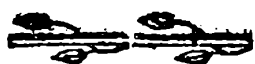

zlých následků, praví: „Nebudeli zablažen buřič tento, nic giného nemáme k očekávání, než že s celým svým královským domem zahynauti musýš.“ Zygmund, činiv mnoho k vůli své manželce, y také nad njeu gi milowaw, wposlechl své manželky, a w té kwapnosti na smrt Prynce Synagrya odsaudil, aneb gaž některj tomu chtj, kázal geg po tagmo wsmrtiti.

Sotwa rozkaz Králůw wykonán byl, Zygmund powážiw toho wsscho maudře, nezwinnost svého syna poznal; a žeby geho smrti byl příčina, sobě přičítal. Tu pocýtiw těžkosti svého svědomj, rychle běře se do kláštera swatého Mauryce, žádage y prose dnem a nocý Boha, aby pro ten spáchaný skutek došel odpustění a milosrdenstwj. Y konal tu pokání přísné, zbawiw se wsscho lidského obcowání, a cokoli gen trpkého wymysliti se mohlo, trpěl s poníženým duchem a s horliwau kagicností.

Opat téhož kláštera nepřestáwal geg s duchownjm potěšenjm těssiti; a gsa o geho prawé lítosti přesvědčen, wdělil mu rozhřešení, a přitom duchem prorockým řekl: že giž není daleko čas ten, w němž časnu pokutu za své prowinění snesti musý.

To předpowědění wpořogilo poněkud svědomj Zygmondowo, ač proto předce od přísného

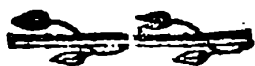

sného pokání nerpustil. On se všemu trpě-
livěmu pokání mile podroboval, aby jen vgi-
stěn byl, že tím pokáním schladí onu pokutu
kterážby naň na věčnosti očekávala, hotov
jsa raději zde časně, nežli tam věčně, vše-
cko trpěti.

Kterak ale s Královnou se stalo, ana
vsmrcení newinného Prince Synagrya nej-
větší příčinou byla, o tom letopisové nic ne-
wyprawují. Následující příběh zřejmě na-
gewo dává, že ji Zygmond pro ten nesle-
chetný skutek od svého královského dwora ne-
wypověděl, proto že tu smrti, jako Zyg-
mund ze světa sešla, podstaupie pro křesťan-
ské náboženství též smrt mučedlnickou.

Mezi tím divocí a bogovní Frankové,
vstavičně do království Burgundského wpá-
dy činíwše, hubili a plenili mečem a ohněm
naprosto všecko, a tu powstal w zemi strach
přewelký. Zygmond hořce to nesa, sebral
něco lidu svého wěrného a vdatného, táhl s
svým bratrem Randonjrem proti nepřátelům,
aby hodnou pomstu wzali za swou bezbožnost.

Tu obě wogsta potkawše se polem, bi-
twa nastala hrozná; z jedné y z druhé strany
bogowalo se s stegnau vdatností, a s jedným
takměř prospěchem. A ačkoli potom Franko-
vé již přemoženi byli, wšak nicméně brzy

zase se zprawili, a dostawosse něco nového lidu na pomoc, swjéžyli.

Po té nešťastné porážce Král Zygmund přinucen byl z bogistě prchnouti, a svého života w řečeném klášteře swatého Mauryce, genž byl před tím tu pewnost založil, hágití, kamž y také celý dwůr královský giž se retowal.

Frankové bywše o tom zpraweni, že Král Zygmund své autočistě wzal do kláštera, oblehli to místo, pustiwše častokráte sylný ssturm k klášteru, wšak bez prospěchu; Zygmund dobře osadil a vpewnil geg, vynyl nepřátelů wdatně wždy překazyl, tak že wí dauce nepřátelé, že nic pořiditi nemohau, wminjili od obleženj vpustiti a nazpět táhnouti.

Právě když prwnj zástupové wogensstj pryč táhli, tu gde gačýsy poběhlec z Anglonu do nepřátelstého leženj, oznamuge, gač lehce mohliby se toho místa zmocniti, a sobě ho bez weliké práce podmaniti. Wede tedy nočnjho času nepřátelé k gednomu tagnému průchodu blíž brány, kudy se tam potrawa a jiné potřeby obywatelům a wogákům doz wážely. Na to wedlé učiněného snessenj dalo se jim znamenj, a tu rychle nepřátelé do kláštera se wřitiwše geho se zmocnili, a na pořád obywately mordowali, z čehož possel wůbec takowý strach, že se tu ležící wogsto niž kdež nepřátelům opřiti nesmělo.

Král

Brál Zygmund, mage o tom zpráwu, welmi se vlekl toho nenadálého přiběhu, kterýž Frankové na tom místě dořázali, a wezma k sobě něco statečnějšího branného lidu, gehož za swau vlastnj stráž mýwal, táhne bez odtahu k té bráně, kudy nepřátelé do pewnosti kwapili, aby jim dálšího přístupu zamězl, a spupnost gegich potlačil. Gestě na to vrčité místo nepřissel, a tu již nepřátelé geg obklíčili a gali. „Gá gsem wyžrazen, prawil Zygmund, ta gest pokuta za mé prowiněnj.“ Na takowý způsob zbawen gsa Brál wssj pomocy, do rukau swých nepřátelů y s celým swým dworem gest přissel.

Frankové tedy Brále s manželkau y s dětmi s sebau do swé zemi, Gallia řečené, zawezli, a tu Brál franský Blodomjr we wězenj pod strážj chowati ge rozkázal. Tito Frankové opanowali fraginy okolo Reyna a djl Gallie, a z těch obogich zemj gedno králowstwj wdělali.

. Zygmund pocýtil tu we wězenj mnohých a welikých těžkostí a sauzenj, gaž se gen pomysliti může, wsecko mile snásege y trpě s pokognau myslj. Potom Brál franský z nezáwisti náboženstwj křesťanstého okolo léta 505, aneb gať ginj pišsau 526. kázal ge stinazti, a do gednoho bahna těla gegich whoditi.

Podivná swětla na tom místě, kdež tě-
la gegich whozena byla, byla gsau příčina,
že okolnj lidé dobří, widauce co se tu děge,
haufně se tu shromáždowali. A když gedno-
ho času očitě se přewědčili, že tato swětla
skutečně to místo s podivným způsobem oswě-
cují, y stalo se, že gedem z těch, kteří tu by-
li, a na ta swětla patřili, na tom místě od
swého neduhu na těle vzdrawen byl.

Widauce pať to potagmo w tom okolí
bydlicy Křestané, hned se na tom snesli, aby
ta těla odtud wzali, na počestném místě polo-
žili, a stalo se tak. Po čase ostatkové téhož
swatého Krále přenesseni byli do klástersa A-
glonského, a postawiwše tu hrob slawný, do
něhož ge wložili.

Když Cýsař a Král Český Karel IV. z
wlastých fragin do Čech se nawracowal, při-
gel do města, kterěz slowe Aganum aneb A-
glonum, a to z příčiny náboženstwí, neb tu
složena byla a také odpočiwala w klásterě
swatého Mauryce mnohá těla swatých. Cý-
sař žádostiw gsa ge widěti, žádal, aby gemu
vkázana byla; to když se stalo, vhlídal mezy
nimi tělo swatého Zygimunda, mučedníka Bo-
žjho. Y žádal, aby to tělo swaté gemu dáno
bylo; obywatelé ač neradi, wssak takowého
znamenitého a slawného Cýsaře nemohauce o-
slysseti, y dali gsau mu ge s welikau počti-
wostí, kterýmž on zawázaw se mnohými milo-
stmi,

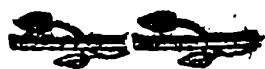

stni, přigal ge od nich wděčně, a wzal ge sebau do Čech.

O tom knězi Pražstij a Pražané magice zpráwu z rozkázanj Arcybiskupa swého, wyssli gsau s slawnou procesý proti Cýsaři, a tomu swatému tělu na den swatého Auzuštiny až na bjau horu. A tu přenesse ge až do kostela swatého Wita s slawným zpjwáním, polížili ge po lewé straně w kostele proti hrobu swatého Wáclawa s welikau pozctiwostj, a potom brzo nowý hrob gemu připrawen, a tu odpočjwá až do dnešního dne. Stalo se to léta Páně 1365.

Po třech létech, totiž léta 1368. dne 15ho měsíce Dnora manželka Cýsaře Karla Alžběta pracugjicý ku porodu nebezpečná žiwobytm welmi byla. Pisse Bruđer, že w tom nebezpečenstwí žiwota hlavu swatého Žygmunda k nj přinesli, prosyce Boha, aby na přjmluwu téhož mučedlníka šťastného porodu y žiwobyti Cýsařowně propugčiti ráčil, což se také stalo, že ona šťastně syna porodila, a na památku toho dáno gest gemu gměno na křtu Žygmund, an potom byl Cýsařem a Králem Čestým.

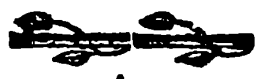
Po nedlauhém času, když Cýsař Karel byl na zámku swém tak řečeném Karlšteyně, wpadl w těžkau nemoc, tak že giž o geho zdrawj wssični lékaři pochybowali. Cýsařowna

wna Alžběta widauc manžela swého, giž gařko na koncy žiwota geho, a vyznawssi, že gemu lékařři geho nic nemohau pomocy, srdcem žalostiwým vteřla se k Pánu Bohu, a sljbila gemu, že chce pro zdrawj manžela swého putowati pěšky s Karlssteyna až do Prahy k hrobu swatého Žygmunda.

A přišsedssi do Prahy, tu obětowala za zdrawj manžela swého Pánu Bohu a kostelu swatého Wita na oltář swatého Žygmunda osm mis z holého zlata, kteréž wážily třimecýtna hřiwen zlata, kázawssi, aby tjm zlatem okrasřlena byla hlawa Žygmunda swatého. A wyřkonawssi swé modlitby a oběti, zase též pěšky se nawrátily, a našla Cýsaře manžela swého mocý Boží a přimluwau před Pánem Bohem dočteného Swatého, vzdraweného, a tak, gařož řdy prwé zdraw byl, zdrawého. Lékaři wřřicřni, kteréž geg na swé práci měli, prawili, že gistě ne gich změnřm, ale Božřřřm smilowánřm, gest vzdrawen.

O tom řdyž se powěřř wřbec rozneřla, zástupem lidé přicházeli k hrobu řéhož Swatého, ano y sám Cýsař Karel, přřgřda do Prahy, hrob geho nawřřřřwil, a kázal oltář swatého Žygmunda y hrob draze zlatem ozdobiti a řtrunřowými zlatohlawy drahými přřkřřti, takě řby se tu na řždý den mřřse swatá Pánu Bohu obětowala.

Mimo to, dal gest drahanu zlatau korunnu wyhotowiti, kterauž na hlavu swatého Zygmunda wstawil, a celau tu kaplu draze ozdobil, tak že domácým y cyzým okrasa gegi byla k potěšení y k welikému podiwění.

Abby ale památka mučedníka Božjho Zygmunda v wětšij počtě byla a pozůstala, připočtěn gest w počet swatých Patronů Českých, a slawj se ročně na den 2ho měsíce Májge, kterážto slawnost někdy welmi slawně držena byla.

Prawj se y to, že ti, genž zymničnau nemocý stížení byli, a na přjmluwu swatého Zygmunda Boha za zdrowj žádali, gsauce od toho neduhu wyswobození, opět swého zdrowj nabyli; protož také k hrobu geho množstwj lidu wždy putowalo.

Dům hraběcý panů Černjních, slawného rodu Českého y znamenitého, po čase wywolil sobě tu místo pohřebné; a odtud to pochází, že tato kapla také Černjnská slowe.

Odjsta pustla, nestrašš' tak, gačo, blý-
skavé sŕdlo nestechetnosti.

Život

svatého

Volfganga,

Biskupa Rýženského.

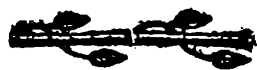

Adyž se psalo léta Páně 936., Wolfgang přišel na svět w Svábjích z slavného rodu hraběcího. A když porostl, poslán byl na cvičení do kláštera Reichenawského, kterýž pro své vznesené ctnosti a veliká vmění tehdyž w veliké pověsti byl, a tu w bázni Boží y w vysokém vmění množstwj věnců prospívalo.

Wolfgang byl z nich geden, an w svém cvičení nad mjrů tu prospíwal. On nejen w témž klášteře k všemu vmění položil základy, noprž y cvičil se w takových ctnostech, kteréž wedau k pravé dokonlosti křesťanské, a zaněcugj srdce k bázni Boží, a k swatému gednání.

Takové křesťanské dokonlosti ctnostného a nábožného mládence Wolfganga pohnuli
gsau

gsau k tomu Gindřicha, an byl bratr Biskupa Wirzburgského, že mu celé své přátelství obětoval, byw z toho velmi wděčen, že sobě tak lásky hodného tovaryše wywolil, gež hož ctnostný život gafo byl wšsem příkladný, tak byl y wšsem milowný.

Gindřich tedy milowal svého tovaryše Wolfgangga právě gafo přítel wěrný a vprjmný, a newynechal žádné příležitosti, při kterýchby Wolfganggowi platně posloužiti mohl. A protož když widěl, že Wolfgangg w klášterě potřebného vměnj a cwičenj w swém autlém wěku nabył, měl ho k tomu, aby odtud do Wirzburgu se odebral, a tam na wyssich školách k wětššimu vměnj se oddal.

Ža toho času učil tu teologii gistý Sstěpán, muž velmi včený a Wlach rozený, o gehožto welikém vměnj powěst daleko ssiroko se rozhlassowala. Wolfgangg pod tjm tak znamenitým mistrem oddal se k vměnj teologickému, w kterémž takowý prospěch učinil, že sobě ho mistr Sstěpán ze wšsich swých posluchačů neywjce wážil, a velmi milowal, gsa do té naděge, že weliký w vměnj prospěch Wolfganggůw k geho poctiwosti bude, a oslawj učitelstwu stolicy geho.

To dobré dorozuměnj mezy učitelem a včencem překazylo gedno weřegně včené haždánj, kterěž za přjčinau zkussugjých včencůw
teos

teologie v přítomnosti věcných mužů před se vzáto bylo. Při všem tom jednání Wolfgang s takovou ostrovtipností o těch věcech rozmlouval, a na otázky s důvodným prokazováním odpovídal, že učitel jeho nikdy toho od něho neočekával. A když viděl, že ho s vysvětlením těžkých důvodů Wolfgang převyšil, a dokonce zahanbil, počal geg nenáviděti, učiněn sá jeho aulovým nepřitelem.

Mistr tedy Štěpán sedě na učitelské stoličce a vše, mnohá činil Wolfgangovi pronásledování a nátišky, on pak všecko trpěl s duchem poníženým až ku podivení. A když čím dále tím huřeg zlost jeho okusoval, šel k svému příteli Gindřichovi, a tu věc geg mu přednesl. „Gá gsem příčina, řekl Gindřich, že gsy sem přišel. Má tedy také povinnost gest, abych toho pronásledování tebe zbavil. Zůstaň zatím v mne, a gá o tvé lepšší se postarám.“

Wolfgang pováživ toho bezpráví, kteráž ho potkalo, vmínil do stavu mníšského vstoupiti. Ale Gindřich přemluvil ho pravě: že pro swá veliká vmění schopný gest veřejné a větší auřady v Církvě zastávati.

Tu geg swatý Oldřich někdejší Biskup Augšpuršský na kněžství posvětil, a zůstal tak dlouho v Gindřicha, až brzy potom též Gindřich

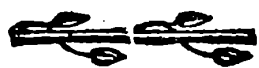

dřich za Biskupa do Tryeru přišel, a Wolfgangga do svého biskupství sebau wzal.

Zde ustanovil ho ředitelem nad školami, kterážto hodnost za těch časů byla gedna z nejwětších a z nejdůležitějších, proto že mnoho na tom záleželo, aby tupá za to století mládež k slusnému cwičení se wedla, a tudy w zrůstu swém k wetaucy náboženství se rozšířowalo.

Týž mladý kněz Wolfgangg gediné o to pečowal, aby wedlé auřadu sobě swěřeného mládeži k dobrému prospíwal a s swým cwičením na dobru cestu gi obrátil, což se také stalo. Nebo s geho wynasnažením tak gest mládež školní w umění a w ctnostech prospíwala, že gest byla za příklad celé obce, o kteréž bez wšší pochybnosti daufati se mohlo, že w swém dospělém věku obcy y křesťanstwu mnohý vžitek přinese.

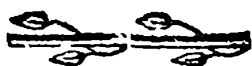
Tyto zásluhy, giž byl sobě nashromáždil w cwičení mládeže Wolfgangg, pohnuly gsau Biskupa, že gest pomyslil wětšího auřadu mu swěřiti, a tjm za geho pilnost se odplatiti. Y propůgčil genu w své biskupské osadě Tryerské wrchní zpráwy a řízení duchowenstwa, neb se domníwal, že s swým příkladným životem řázen y dobrý řád w duchowenstvu wweде, a k plnění swých powinností

nostj lépe ho přidrží, gelikož za tehdejších časů welmi se od powinnostj a řádu duchownjho odstaupilo.

Wolfgang dlawho toho auřadu nechtěl na se wzyti, dobře wěda, že owšem gest znamenitý, ale spolu také welmi těžký; potom ale předce, když Biskup od swého předsewzetj vpustiti nechtěl, geho ustanowenij se podrobil. Tu se wssj pilnostj a wynasnaženim počal pracowati, aby swého auřadu náležitým byl wykonáwatelem. Wssecka geho činněj, napominánj y časem swým káránj gedině k tomu směrowala, aby kázeň cýrkewnj se wwedla, a služebnjcy oltáře s příkladným životem se stkwěli, gačož bylo za času prwnjho křestanstwa.

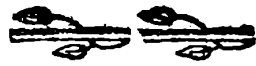
Alle Wolfgang s swau horliwau pracý swého cýle nedossel, mage přitom mnohých překážek porussené mrawnosti; a ta byla také neywětšj příčina, že nemohl kázeň a ctnostj prwnjch časů wsseobecně panugicýho náboženstwj wstipiti, a dobrý řád w duchownjm gedenánj utworditi. A když shledal, že geho práce k zachowánj cýrkewnj kázně ničemná gest, a množstwj mrzutostj a sauzenj tjm sobě na frk wwalil, žádal Biskupa, aby ho toho auřadu zprostil. A tu wzal opět před sebe, že do kláštera pugde. Ssel tedy do kláštera také nazwaného Marya: aynsydel, genž we Ssweycarjch znamenitý gest, wzaw zákon a řeholy swatého Benedykta.

Ná tom tedy místě owssem wzniesseném, předce ale wedlé přirozeného místa položení strassliwém, a wsseho obcowání lidstého zbasweném, vmjnil Wolfgang klástersnj život westi, woliw raděgi na diwoké paussti w duchownjm přemyslowání žiwu býti, než v prostřed nebezpečných osydel towaryšstwa lidstého obýwati.

Tu w swaté samotnosti pracowal w potlačení a poswěcení ducha swého, aby sebe hodna učinil milosti Božich, kterězby ho sýlily k wykonání powinnosti swého powolání. Jeho poníženost a poslussnost k swému wrchnjmu byla neobmezená, sworný w bratrské lásce, bedliwý zachowáwatel řeholy, weda život w takowé příkrosti a swatosti, že bratři až k vstrnutí pohnuti byli.

Ná takowý způsob, když některý čas žiw byl w témž klásteře, došla ho zpráva, žeby w některých Rakauských krajích, genž mezugi s Vherstau zemj, giž tehdáž říkali Panonya, dílem pohané, dílem newycwičení w náboženstwí Křesťané bydleli. Ta zpráva wzbudila w něm horlicý žádost, aby tam šel, a přewrácené obywately slowy kagjicými k zlepšení života a poznání prawé wjry Krystowy přiwedl. Wzaw tedy odpustění od swého opata, a vprjmo beře se tam, kamž ho horliwé wnuřnutí pohnulo giti, kogiwo se s tau naděgi, že k obrácení zaslepeného lidu, y wzde-
lání

lání křesťanstvého náboženství spasitelně pou-
sloužití bude moci.

Týž muž velebný ničehož tu nepominul,
coby k pohnutí obyvatelův prospěti mohlo;
a skutečně jeho apoštolská práce nebyla bez
účinku. Vstalo se, že tehdáž kázáno slovo
Boží lidu tomu, v tom okamžiku přes pět
tisíc duší získal Bohu, a gestě toho dne to-
lik přigalo svátosti křtu svatého.

A když tu nasl semena včení svatého
Evangelium, a vydalo užitek mnohý, vedle
svědectví Balbina a Krügera, obrátil se do
Čech; nebo slyšel, že také v těch vývod-
cích gestě zde onde modlářství v obyčej gest,
chrť když obyčej v níwec vvesti, aneb aspoň
zmenšiti. Vedle téhož svědectví přišel
Wolfgang do Kráse Klatovského, kdež blíž
místa tak nazwaného Chudenice na jednom
vrchu pausť sobě vystavěl.

Také tu horlivý muž apoštolský s svou
výmluvností a bohabogým životem získal
sobě srdce obyvatelův, milující ho v ctice
srdcem vřímavým, obzvláště když sá-
děl a očitě se přesvědčili, že v moci Křes-
ťanstva nemocné vzdávuge, pochybný
we víře vtvrzuge, a bídám vdéluge pomocy.

Odtud Wolfgang vjíral se do Vher, a
slyč z toho samého cíle a fonce, aby pohané k

pravému poznání wjry Krystowy přivedl, a we wjře mdlé Křestany posylnil, gaž aby y tyto zachoval, kteří z meze ctnosti vykročili, wedauce život rozpustilý.

W Vhřích bylby gisté w své apostolské práci dále pokračoval, kdyby ho Biskup Pasawský Piliřryn, k gehož biskupstwu patřil, zpět odtud nebyl powolal, aby w Německé zemi cýrkwi platné služby konal.

Za toho času královal po smrti otcově w Německé říši Cýsař Otto toho gména druhý. Týž mocnár, spraven gsa o tom, co činí Wolfgang, a o geho příkladném životu vmínil toho welebného kněze při první příležitosti na důstojnost biskupstwu powýssiti, wáž žiw sobě wysoce takových mužů, kteří w něm a w swatosti života znameniti byli, nebo y on byl w vměni zběhlý, a wyborně w měl také řecky mluwiti.

Brzy potom Řezenský Biskup, gménem Michal, umřel, gehož smrt kladau na rok 972, a tu Cýsař Otto, co měl w aumyslu, také wykonal, ustanowiw Wolfganga za Biskupa Řezenského, ačkoli Biskup Pasawský, wssecko duchowenstwo a lid obecni žádali za toho Cýsaře, aby tak učiniti ráčil.

Gaž mile o swém powýssení na stolicy biskupstwu spraven byl Wolfgang, rychle
bral

bral se k Cýsaři, a padna mu k nohám, prosyl vstavičně, aby toho powýssení ho zprostil a na hodněgssího wznest, gelikož nehodným sebe poznává, aby takowý důležitý auřad ho-
dně mohl zastáwati.

Alle Otto Cýsař, co před se wzal, gínáče včiniti nechťel, a tak chťe neb nechťe WOLFgang musyl biskupstwí Řezenské přigmauti. Tu hned s welikým plesáním do swého biskupstwí gsa wveden, za neywyššího Pastýře wyhlássi a poswěcen byl, při kterémžto duchowním gednání wssého zde shromážděného lidu wraucně žádal, aby se zaň Bohu modlili, gemu té milosti wyžádali, by mohl sobě swěřeného stáda wedlé prawídlá swatého Ewangeliium včeni pásti, a po cestě křesťanské dořonalosti k spasení westi.

Že wssého geho paměti hodného gednání bylo y to, že swolil tomu, aby wywodstwí Česté od Řezenského práwa duchowního oswo-
bozeno bylo; giž od těch časů, gaž w Čechách náboženstwí křesťanské rozssiřowati se začalo, patřila země Česká w duchowních wěcech pod zpráwu Biskupa Řezenského. A poněwadž den po dni křesťanstwo w Čechách se rozssiřowalo, byloť owssem tu potřebí Biskupa, kterýžby wěřjcy řídil a zprawowal.

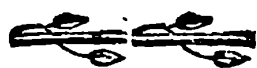
Ž té příčiny přednessena byla žádost Papěžowi, gaž w žiwotě swaté Milady řečeno
gest,

gest, aby w Praze biskupstwí založiti pomohlil. Aby pak řádně w tom se pokračowalo, přislusselo y také oněho neywyššsijho duchownijho Pastýře, genuž zpráva České Cýrkwe přináležela, w tom požádati, a powolení wyhledáwati. Předek Wolfgangůw Michal Biskup Řezenský, nechťel od swěho práwa duchownijho vpustiti. Ale od nástupníka geho, gačožto muže horliwěho a dychtíwosti apostolskaw pro rozmnožení křesťanstwěho náboženstwí zanjceněho, směle se daufati mohlo, že k zlepsseni obce křesťanstwě a společnosti wěřicých ochotně se k tomu nakloní. A skutečně Wolfgang vyplnil žádost Čechůw, zwláště když se přeswědčil, že se to stává k wzdelání náboženstwí křesťanstwěho, a k rozmnožení wěřicých lidu.

Wolfgang tedy byl Biskup poslední, k gehož biskupstwí Čechowě právem duchowním přináleželi. Pročež na památku téhož práwa duchownijho byla gsau některá místa w Čechách, gačo w Chebské Fragině, Řezenskému biskupstwí přiwtělena, a w tom přiwtělení o stáwagí až po dnes.

Chwalitebná ustanoweni, kteráž zřídil w klášteře swatěho Emmerama w Řezně, gest patrný důkaz, kterať týž horliwý Biskup pečowal o dobrý pořádek duchowenstwa a obce duchowní. On tu wrchní duchowní zpráwy swěřil Romualdowi, opatu takowému, kterýž
potom

potom w powěsti swaté život swůg skončil,
a tudy týž klášter powěsti swatého obcowánj
dossel, a w té také wždy pozůstával.

Také swaté powěsti zde založeného gep-
tistkého kláštera gest půwodce týž Biskup ná-
božný. Š prvku založen byl pro řagjcy oso-
by; potom ale z důležitých příčin to ustanow-
wenj změněno bylo, a wweděn zákon a řeho-
la swatého Benedykta. Brygitta dcera wý-
wody Baworstkého, ana tu rauchó geptistké pří-
gala, welmi to ustanowenij s nábožným swým
žiwotem oslawila, gjž tam následowalo mno-
ho dcer panstých a rodu knížetcyho.

Porussenost křestanstwa podle w mezuz-
gjcých řagjch pohnula Biskupa, že gest z
Bawor několik duchownjch wyslal do končin
Řakaustých blíž králowstwj Oherstého. Alež
w tomž okolí pleněnj Sunnůw tomu duchow-
njmu wyslanstwj mnohé překážky a přikotj
včinilo.

Wolfgang obrátiv se Ottowi Cýsaři,
požádal pomocy, a nábožný Cýsař, aby tomu
nepřátelskému pleněnj w cestu kročil, wypado-
wé se zamezyli, a wyslaným kněžjm autočistné
mjesto opatřil, kázal pewnost tak řčenau Slo-
řowý hrád postawiti. Němcy řřkagi tomu
hradu Wyselberg.

Když tak horlil Wolfgang po zýstánj
dussj Krystu, a náboženstwj křestanské aby s
do

dobrým prospěchem wssudy swůg zrůst bralo, a mravnosti se zlepšily, tuž vznikla wálka mezy Ottau Cýsařem a Gindřichem Knížetem Baworským, kteráž tomu spasytedlnému předsewzetj mnohých těžkostí způsobila, a téměř šťastný prospěch w wywčowánj náboženstwj zastawila.

Cýsař Otto sprawiw swá wogška, táhl do Bawor, aby Kníže Baworské Gindřicha šrotil a ku poslussenstwj přiwedl. Pro wwarowánj obecné záhuby, a welikého krwe proliti vmjnil Wulfgang to nepřátelstwj zastawiti, a Cýsaře s Gindřichem smjřiti. Toho ale dowesti nemohl; a protož na ničemž giným nepozůstáwalo, než že Wulfgang buď Cýsaře aneb Gindřicha musý se přidržeti. Cýsař Otto byl geho dobrodinec, a Gindřich Pán země

Abý tedy ani gednoho ani druhého nezrozhněwal, a tím zlým následkům w křestanstwu příležitosti nedal, powolal k sobě kněze žiwota příkladného, swěřiw mu swého biskupstwj, aby místo něj geg řídil a zprawowal, sám pak odebral se na místa pustá a tmawá, prose tu Boha za swatý pokoj a smjření těch dwau Knížat očekáwage skončení té vkrutné wálky. Ta o samotnosti stogjicý pustina byla pohledu strassliwého, okolo ni stály hory tmawé a skalnaté, a from oblohy nebeské nic tu giného widěti nebylo, tak že z počátku týž swa-

swatý muž gaťoby se byl toho diwočého mjestá shrozyl. Y zwolal w tom shrození: „Mjestá zpusílá a hrozná! předce ale ne tak strassliwá, gaťo trpých se sydlo hříchůw?“

„Žde na té tmawé a skalnaté pustině musým se wssého pohodlného žiwobyti odřicy. A wssak gseš mi předce milegšši nežli mjesto to, gehož gsem opustil, a kdez lidé geden druhého hledj zřazyti, a mdlý padá gaťožto obět sylněgšši ruky.“

Wolfgang drznosti cesty celý zeindlený a vnawený, náramně žjžnj se trápil. Tu vderiw s swau pautničkau holj w skálu, a hned z té skály prámen čisté wody se wypreyssil. Vmijnil tedy Wolfgang w swaté samotnosti tuto obýwati, aby se střyl před wssim obcowánjm lidškém. Ale nebe gináče vsaudilo; nebo naleznauce ho tu w sausedstwí bydljcý skalnj obywatelé, muže swatého w poctiwosti měli, a potrawau zaopatřili. Y wystawili tu, gaťž byl žádal, malý kosteliček, kdez on služby Boží konal, a těm, kteří geg nawštěwowali, wčenjm křestanským a swátostmi mize posluhowal.

Na té paussi ostal tak dlawho Wolfgang až tato Knjžata wálčiti přestali, wčiniwse mezzy sebau pokog, a bywse přjčinau, že on wrátil se opět do swého biskupstwí. Geho šťastné nawrácenj bylo k welikému obecnému potě-

potěšenj, on pak w horliwém swého Pastýř-
ského auradu wedenj pracowati nepřestáwal,
zýstaw sobě srdce swých swěřených, milugice
ho práwě lástau synowstau.

A wssak geho pastýřská harliwost nez-
wstahowala se gen toliho na šťastnost lidu so-
bě swěřeného, aby w křesťanských ctnostech na
cestě spasenj prospjwal; ale wida, že w kra-
gich wedlé řeky Dunage množstw obywatelů
prawého wčenj Krystowého gestě nepozná-
wá, y šel tam, aby s swau aposstolskau pra-
cý ge obrátil a k wjře Gežisse Krysta přiwedl,
horle y dussi gegich Krystu zýstati.

W té tak horliwosti aposstolské neobmez-
zené počalo tělo geho slabnauti a sílu tratiti,
a tu dobrý Pastýř do nemocy wpadl. Dobří
Křesťané donesli ho do městečka w hořegssich
raťausých ležjcýho Pupinku, aby sobě odpoči-
nuw zdrawj swého nabyl. Že ale nemoc den
po dni wjce se rozmahala, a horliwý Biskup
znamenal, žeby skončení geho žiwota se při-
bližowalo, požádal swých, aby ho do kaple
domácý swatého Etmara donesli.

Lidé, když o tom zwěděli, že gich la-
stawý otec z tohoto časného žiwota do wěčné-
ho wyfročiti má, zástupem hrnuli se k přjby-
tu geho, žádagjce aby k němu pústěni byli, a
swatého požehnánj obdrželi. Někteří tu přj-
tomnj odpjrali tomu, - mysljce, aby muž swa-
tý

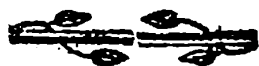
tý mohl pokogně odpočinutí míti; ale dobrý Pastýř Wolfgang řádal gich před se přivesti, řka: „Gá chcy až do smrti při swém stádu býti, nechť widí mne vmíratí, snad y w tom posledním okamženi budu gim mocy prospěti.“

Brzy potom v prostřed množstwi lidu wěřicýho Wolfgang swatě w Pánu vsnul, totiž: dne 31 Řigna léta 994, gsa on Biskupem Řezenským 22 let, zanechaw po sobě památky zásluh weliké swatosti. Tělo po sedmi dnech, do Řezna přivezli, a tu w kláštěře swatého Emmerama poctiwě pochowali.

Týž muž swatý, když gestě na tomto swětě žiw byl, mnoho nemocných zázračně v: zdrahowal, a s duchem prorockým byl obdařen. On předpowěděl, že Gindřich II. císařské foruny dosáhne, geho bratr Bruno Biskupem, a sestra Abbatyssi budau.

Ale gen náš Balbin a Bruđer, gaž prwě řečeno, nobrž y spisowatelé kláštěra tak nazwaného Marye Kinskydl, swědčí, že Wolfgang negať čas w Čechách se zdržowal. Na památku toho až po dnes w:azuje se kámen w Chudenicých, na kterémž geho slápege wtisknuté se spatřují.

Také pro tu samau památku stoji kostel na gednom wrchu fu poctiwosti sw. Wolfganga postawený, gegž držitelowé téhož pan: (swj)

stwj hrabata z Černjnu postavili, a s dobročínau rukau ozdobili. Chtěgi tomu některj, že to okolj na přjmluwu swatého Wolfģanģa wssch zlých a škodicých žjžal a hmizu zbaweno gest, gestto prwé wssudy tu w hognosti bylo, činiwssse obywatelům škody weliké.

Toho ale nelze zapřiti, že w předešlých časých množstwj lidu na to místo putowalo, a při pramenu wodnjm, kterýž hned od času swatého Wolfģanģa počátek swüg zde má, rozličného vlehčeni na těle swém nabyli.

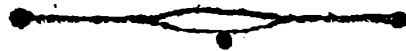
Ždeyssi zámek Chudenice řečený, gest počátečné místo rodu hrabat z Černjnu, kdež y se pochowáwagi. Už po dnes spatřiti se tu může tak nazwaný pokog angelstý, kterýž proto tak slowe, proto že někdy se vřázal Angel w témž pokogi Humprechtowi z Černjnu, napomenuw geg, že třetjho dne z tohoto swěta na wěčnost wyřočí, což se také stalo.

Nyněgssjho staweni a ozdoby téhož kostela, gest půwodce Pan Jozef Frantissek hrabě z Černjnu, gegž byl dal léta 1717. rozšířiti a pěkně ozdobiti.

Památka a weřegná pocta swatého Wolfģanģa tehďáž opět obnowena byla, když opat klášttera swatého Emmerama Wolfģanģ družbý, přjgmjm Zelande, a z Prachatic rozený
léta

léta 1612. dne 27ho měsíce Máge, gsa po-
wolán od Cýsaře Rudolfa II. do kláštera Bre-
wnowstého, na památku swého odchodu z
mramoru oltář w kostele swatého Emmerama
postavil, a tu při tom stawení oltáře tělo
swatého Wulfgangga nalezeno, a k veřejné-
mu počtení wystaweno bylo. Geho pak při-
čtení k swatým Patronům Českým, již od
starobylých časů pochází, a ctí se gažžto Žá-
stupce království Českého.

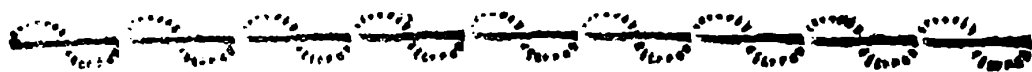

Verrost osvědčujeme Wywodowi své-
mu. ať šťastně dlouho panuje.

Život
svatého
Gindřicha II.,

Rímského Císaře.

Zy dobročinnosti, gichž byl Gindřich Čechům prokázal, wysvobodiv ge z rukau nezpořádného držitele Českého wýwodstwý, a sřezze dosazení panowníka z rodu Přemyslowa včině pokog a swornost w zemi, pohnuly gsau Balbina a Bruğera, že geg, gažožto ochrance národu Českého, mezy domácí králowstwý Zástupce přičetli, ač possel vlastně z rodu Německého. Z té také příčiny žiwot geho tuto se wypisuge, zwláště y proto, poněwadž mnohá geho gednání a činění, gažž se w následugjcým wypsání shledá, také na příběhy České země se wstahugj.

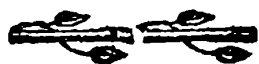
Gindřichowý rodičowé byli gsau Gindřich wýwoda Baworský, a Rhysella, dcera Konráda Krále Burgundského, zplodiwše ho na hradě tak řečeném Allaš léta 972, fterýžto hrad leží podle řeky Dunag nedaleko města Re-

zna. Rodičowé hned z mláďi dali ho na cwičenj dwěma slawně powěsti znamenitým Biskupům, totiž: Burghardowi Biskupu Seyldešeymskému, a Wolfgangowi Biskupu Rezenskému, o němž w předešlém žiwota geho wypsánj gednáno bylo; tito pať welebnj muži wedli ho k ctnostnému žiwotu, k mravněmu gednánj y k rozličnému vměnj, ku kterémuž darem schopnosti sama přirozenost geg obdařila, tať že nic nebylo, coby se geho wtípu nez podalo a pilnosti nevstaupilo.

Následkowě toho tať šťastného včenj a cwičenj byli prawá nábožnost, horliwost náboženstwj, láska bližniho, maudrá prozřetelnost w gednánj, a tjm giž Gindřich na gewo dal, kterať budaucně bude slawně geho paznowánj, a někdy wsecko dobré y prospěšné od něho, gaťožto od Mocnáře, daufati se můžez protož tať časně na to pomyslili rodičowé geho, aby gemu newěstu ctnostnau a bohabog-nau zasnaubili.

Y wywolili mu za manželku dceru hraběte Syğsfryda z Luxenburku gménem Runhutu, aneb gináce Runegundu, pannu ctnau a vsslechtiau, gegj obzwláštnej powahy a ctnosti pogaly gsau owssem k lásce a wážnosti Gindřicha, kdyby čistotu byl nezamilowal a sobě nepředewzal, že chce w panickém stawu žiti. A wssak nechť swým lašťawým rodičům neposlussným býti, podrobil se wůli swých rodičů.

rodičůw, wezma sobě Mlechtnau Pryncezku
Kuneĝundu za swau manželku, a tu slawili
sňatek manželstw s welikau stěwostnostj.

Gindřich, chtě w swém předsewzetj wěr-
ným setrwati, gde k swé přemilé newěstě, a
oznamuge gj, že sy předewzal ctnost čistoty
zachowati. Y představowal gj, gačyby to
Bohu welice milý stutek byl, kdyby wůli swau
s wůli geho spogila, a wywolic sobě ctnost
čistoty, gen toliko w příbuzenstw s njm ži-
wa byla.

Bohabogná Kuneĝunda hned w tom
swolila, wgisstugje, že hotowa gest w čistotě
pannenstě život westi, a s njm w swazku
příbuzenstw do smrti žiwa býti. Tato man-
želstá wmluwa zůstala w takowé tagnosti, že
ani rodičowé obau těchto manželů dofonce nic
o tom newěděli. Teprw před swau smrtj
Gindřich, když Kuneĝundu, gačožto čistau
pannu, do rukau swých přátelů odewzdáwal,
wyznal, že w swém manželstw panickau či-
stotu s nj zachowal, aniž kdy s nepočestným
pohlednutjm gi porussil.

Celá tedy Německá Říše za to měla,
žeby s takowými ctnostmi obdařeně Knjze
zwláště k tomu byl zřízen, a wywolen, aby
gačožto dofonalý panownj, nad celau Říšj
panowal, a šťastnau učinil. Y stalo se tak;

neb byl Pán maudrý, rozššasný, bogowný a wjtěžný, mnohé wálky weliké ššastně wywedl.

Když Cýsař Otto III. s smrtí z swěta sešel, Gindřich Knížc Baworské, od stawůw říšských wolen byl na Cýsařstwí, a léta 1002. w Mohuči korunován. Proti tomu wolení powstali dwa sokowé, totiž: Heřmann hrabě Šwábské a Eward Margrabě Nissenské, oba dychtiwše a hledawše té hodnosti. Ale on ššrotil ge a přiwedl ku poddanosti. Než mnohém horšší byl Harduyn hrabě z Ypru, kterýž spuntowaw se s Wlachy, bauřil tam proti Cýsaři, a mnoho potom, gaž z následugjcých příběhů poznáme, způsobil Gindřichowí nepokogůw a newolj.

Nezy tím stalo se w Čechách weliké bauzřenj, a tu Gindřich, gsa k tomu dožádán, táhl s swým wogštem do Čech, aby pokog včinil. Stalo se pať to na tento způsob:

Po smrti Boleslawu druhého syn geho Boleslaw toho gměna třetj, když knížetstwí Čestého dosáhl, a pro swau newljdnost, a giné wady obáwage se, aby se lid nezdwihl, a místo něho Jaromjra nebo Oldřicha na knížetstwí neposadil, y vmyslil ššutek přehrozný. Obadwa bratrj swé gaw, poručil swým drábům, aby Jaromjra wyflestili, a Oldřicha aby w lázni wdušyli. Prwonjmu to, což to wšrutné Knížce rozkázal, se stalo. Oldřich
pať

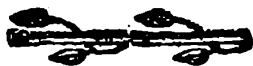
pať bráníw se, z lázně vtekl, a tať žiwobyťj swého ochránil.

Páni a Pražané nemohauce déle taťowého vřrutenstwí snáštěti, poradíwse se, na tom se shesli, aby to zůřiwé Kníže Boleslaw z země wyhnali, což y skutečně učinili. Byl taťé práwě w tom času něgaké Kníže z rodu Slowanského gménem Wladibog w Praze, a ten se zaljbil Panům Čestým tať welice, že ho sobě nyní místo Boleslaw třetjho za Kníže ustanowili.

Wyhnany Boleslaw obrátil se do Polska k bratrancy swému, gehožto snažně za to žádal, aby ho brannau rukau do Čech prowdil a na knížetstwí vsadil. Za toho času panowal tam Boleslaw přjgním Chabry, kterýž z pechy tytule králowského vřjwal, a psal se Králem, a byl tať nelidřtý, a zůřiwý gazďo Kníže Česté Boleslaw.

Kníže Polské dal se vprosýti, a sebrany přemnoho lidu wálečného vpřjmo s ním ku Praze táhl, a práwě toho času Wladibog rozstonaw se, z tohoto swěta sessel. Chřtěgi tomu někteřj, že byl weliký pjgák, a tudy sobě žiwobyťj vřrátil.

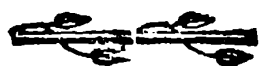
Čechowé domnjwagjce se, že Boleslaw mjrněgi s nimi nařládati bude, a zůřiwosti zanechá, pro odwrácení záhubné wálky přjgawosse

gawſſe ho, na knížetſtwj opět wſadili. Ale zmeylila ge welmi naděge tato. Neboť času gednoho wſſecky ty, geſto geho z země wy-
puzení neywětſſj příčinau byli, k ſobě ſwolal,
a ſtrže dráby ſwé zgimati a wſmrtiti dal.
Také ſwé bratři Jaromjra a Oldřicha y s
matkau Gemmau z země wyhnal, a gednomu
Pánu z rodu Wrſſowſtého mečem hlavu na
dvě rozřaw, tať ho zamordowal.

Byli pať Páni Wrſſowcowé tehďáz w
Čechách rodem znamenitj y welmi mocnj, a
ten, kdožby proti nim něco zlého učinil, aneb
gich byl vrazil, giſtě pomſty nevwſſel, a té w
hogně mjře zařusyti muſyl.

Y poſlali oni tegné poſly ſwé do Polſka,
a ſnažně Knížete Boleſlawa Polſtého za to
žádagjce, aby gich od taťowého wřrutnjka wy-
ſwobodil, a gemu přiſlibugjce, že geg rádi za
Kníže a Pána ſwého přigjti chťj. On to po-
ſelſtwj wděčně přigaw, gin připowěděl, že
gich požádánj vyplniti chce. Brzy po-
tom poſlal do Prahy poſly ſwé k Boleſla-
wowi, gehož přátelſtvy žádage, aby k němu
oſobně přigel na miſto při hranicých gemu
gménowané, žeby s njm o wěc welmi důle-
žitau gednati a ſmluwiti ſe chťel. A když Bo-
leſlaw přigel na vrčené miſto, tu od Poláku
welmi přjwětiwě wjtán a ctěn byl. Sned
pať po obědě z rozřazu Boleſlawa Polſtého
gat

gat a oslepen byl, tak že gemu obě oči násylně wypjchli, a wsscho zraťu geg zbawili.

Na to Boleslaw Polský s lidem swým wálečným, fterýž giž k tomu přihotowen byl, bral se do Čech a wprjmo ku Praze pospichal, Pražané gemu musyli bez prodlení brány otevřiti, a na hrad wvesti, a tu on za Knjze Čestě a Pána wyhlásyti se dal.

Wyhnani bratři Boleslawowy a někteří wlastensstj dobře smeysslicy Wládykowé zatjm se retowali do Bawor, hledajice v Cýsaře Gindřicha pomocy a zastání, aby se potlačenných wgmanti ráčil.

Cýsař rwážíw v sebe to bezprawj a smělost Polského Knjzete Boleslawu, a obáwaw se, aby gessťe dále na Řissi Německau nesahal, vmjnil Boleslawu z Čech wypuditi, a Jaromjra gaťožto dědiče toho Knjžetstwj do té země zase wvesti. Tak tedy wyprawil se ten rozssafný a sprawedliwý Cýsař Gindřich do Sas, fdežto rytjřům swým swůg wmysl wygewě, rozkázal, aby se lid wálečný v Merseburka shromáždil. Giné pak wogsto aby se w Baworjch sebralo, a tak aby z dwau stran do Čech wpadnanti, a toho nezbedného Poláka strotiti mohl.

Na Labi mnoho lodj připrawiti dal, na fterýchžby se spjže a giné potřebné wěcy na
horn

horu wozyti mohly. Poručil také přes tu řeku mosty položiti, z čehož každý negináč myslil, než žeby Cýsař do Lužic a do Polska táhnauti chtěl, a to proto učinil, aby Boleslaw newěděl, kdeby své příprawy k odporu dělati měl. Ale nenadále obrátiv se Cýsař s wogstem svým vpřimo do Čech wtrhl.

Boleslaw o tažení Cýsařowu zwěděw, hned se s bogowniky swými k té straně obrátil, kterau nepřátelé geho do Čech wrazyti mjnili. Znamenaw že k Žatči se točj, osadil w lese Smrkowina řečeném geden wrch několik tisíců střelců, aby tudy Němcům přes hory táhnauti zbraňowali. Ale Cýsař wyprawil proti nim brněním a lebkami oděný lid, kterému šipowé wštkoditi nemohli, a tak ty střelce z wrchu toho sehnali. Ti oděnci napřed táhše ostatním přes hory, ač dosti z dlauba, cestu proflestili.

Žatím pak Boleslaw na záseky, kterých tau stranau nadělati dal, se zpolehage, ani tomu wěřiti nechtěl, žeby se tudy Němcy přerawiti mohli. Propowěděl kněz geden při obědě, že již Němcy skutečně přes hory táhnau, genuž Boleslaw odpowěděl: „Ba wěru, kdyby gačo žáby po zemi lezli, sotwaby se do Čech dostali.“ A zagistě tak se státi mohlo, ale weliká hrdost a bezpečnost Boleslawowa gim mnoho té práce vlewila. Nejwjce mu wšak w tom tažení pomohl Jaromjr

romjr Knjze Česté. Toho Cýsař s znamenitým plukem wogsta swého napřed wyprawil, a Čechowé widauce, že Knjze gich Jaromjr sám osobně přítomen gest, a že geg Cýsař na stolicy knjžecý wsaditi chce, welikau z toho radost měli, a Poláky opustiwše, k němu se přirazyli.

Mězy tím Cýsař město Žatec lidem swým osadil, kterěž město množstwjm Polákůw osazeno bylo, bez prodlení Jaromjra s výbornějšim wogstem a s Čechy, kterj se ho přidrželi, k Praze wyprawil, aby tam Boleslaw Poláka zagal, aneb zabil. Když genu poslowé oznámili, že Cýsařstj s Jaromjrem na Prahu táhnau, welmi se vlekl, neywjce pak když vslyšel, že se Čechowé k Jaromjrowi hrnau, a geho radostně wtagj. Tu wěcy swé welmi tisse spořádaw, k autěku se chystal. O půl noci slyše, že na Wyšehradě Pražanům zwony znamenj dáwagj, aby se na Poláky obořili, tu Boleslaw na kůň wsedna, s wogstem swým přednějšim se na wtjkání dal. Ostatnj Polácy htjce též wtjkati, od Pražanůw storo wssickni pomordowani byli.

Na zeytřj ráno Jaromjr s wogstem swým až k samé Praze dorazyl. Obywatele genu brány otewřewše, hrnuli se z města proti němu, geg s weseljm wtagjce, a s welikým plešáním do města wwedauce. W tom vslyšewše, že se Cýsař k městu blížj, Knjze Jaromjr s
Pra

Pražany až za bránu gemu wštrjč wysli, a tak geg do kostela sw. Gij na hradě Pražském wwedli.

Cýsař po wykonání pobožnosti swolaw Pány, Wládyky a Pražany tu v přítomnosti gich Jaromira na knížetstwj České, aby wseho práwa a důstogenstwj knížecýho tak gafo otec geho Boleslaw II., wjwal, potwrdil. Tu zwolali Wládykowé, Páni a Pražané: „My wěrnost slibugeme swému řádnému Wýwodu, ať dlouho šťastně panuge. A tak Čechowé pomocy Cýsařowau Poláky z země wypudili a opět swého vlastnjho Knížete z rodu Přemyslowa za Pána a Ředitele dosáhli. To se wse stalo léta 1004, měsíce Žárj. Kterak se potom wýwoda Břetislaw za to bezprawj a smělost Polákum pomstil a gich welmi přjzně potrestal, a tudy Cýsaře na se popudil, w životě Pražského Biskupa Sewera ginač Ssebje, giž řečeno gest.

Po tom mnohém nebezpečněššim tažení wzal před se Cýsař do Wlastě země, aby tam sořka swého a buřiče wýsse gmenowaného Harduyna hrabě z Ypru potrestal, kterýž se giž w Páwyi korunowati dal. Ale Gindřich brzy ho škrotil, a wzaw město Páwyi, přiwedl ho ku poddanosti.

Něž zpronewěřili Wlassi spuntowali se proti Gindřichowi Cýsaři, a wyrazywše naň,

W tom městě ho obklíčili. Tu bylo s živoby-
tjm Gindřichowým na mále, nebo půwodce
téhož spiknutí zmocniwše se příbytku, kdež
bytem byl Cýsař, ze wšech stran gafo wzte-
kli tam se hrnuli. Tělesná geho stráž owšem
žeť gim brannau rukau odpjrala, ale dosti syl-
ná nebyla wzteklost gegich přemocy, zwláště
že giž nepřátelé k zapálení příbytku Cýsařowa
rukau swých přiložili.

W tom tak nebezpečném okamžení do-
šla zpráva Německého Wogsta, genž před
městem polem leželo, že dobrý Cýsař Gindřich
žiwotem gíst není. Rychle do města se hrnu-
lo, a mečem z nebezpečnstwj žiwota Gindři-
cha wytrhnauti vsylowalo, a syce w té době,
když giž po něm weta býti mělo. Tu obo-
řiwše se cýsařsstj na zlostné obywately, pořád
ge mordowali, tak žeby byli ani gednoho pře-
žiwobyti nenechali, kdyby sám Cýsař k to-
mu přišsed, ostatních neochránil. Ano y těm
půwodcům téhož bauření welikomyslný Cýsař
propůgčil milosti, kteří prosýce o milost w ko-
stele se vřyli.

Tak když se dalo, kněžstwo w průwo-
dném řadě za krížem krájcý bralo se k Cýsa-
ři, a s pohnutedlnau řečí geg žádalo, aby že-
licýmu swého prowinění milostiwě odpustil
městu y obywatelům.

To slyše dobrý Cýsař, počal slyseti, a slybil, gestliže wedlé slibu swého wěrnými potom zůstanau, že jim toho zlého nikdy přizpominati nechce.

Spisowatelé Baworsstj wyprawugj, že Cýsař v weliké poctivosti měl swatých Girgho, Wawřince a Aldryána, a při každém swém nebezpečném předsewzetj do ochrany se jim poraučel. Prawj se, že tito swatj wiďeni byli na tom přibytku, kdež Cýsař w Páwyi w nebezpečenstwji swého žiwota postawen byl, a šťastně z něho wymázl.

To se ale glistotně wj, že Gindřich těch to tří mučedlníkůw Božjch welikým ctitelem byl, a gich o pomoc žádal, kdykoli něco důležitého před se wzýti mjinil. Kaděrus w swém spisu swědčj: Cýsař Gindřich kázal obrazy těch Swatých na wogenstých praporcích wymalowati, a mage do boge giti, meč swatého Aldryána před sebau nesti dal. Dále prawj týž spisowatel y to; kolikrátekoli wogsto Cýsařow hlavní bitwu swedsti mělo, rozkázal nábožný Cýsař, aby bogownjcy neyprwě k swátosti swatého přigjmánj přistupowali, a na bogistj bitwu s modlitbau a pobožnými pjsněmi začali. A protož týž Cýsař, dohládá on, wjce s pobožností nežli zbranj nad nepřátely swými swjtězyl.

Když tak šoka svého Harduyna w Wlasych skrotil, a Wlasy ku poslušenství a poddanosti přivedl, také Řeky z Apulie a Kalábrye, činivše mnohé nářiky a pronásledování Římskému Papeži, vypudil.

Ta pronásledování, kteráž Papež y také od puntovníkův buřice Hadryána snášel, byla tak nesnesitelná, že přinucen byl z Říma odejti. Tím časem seděl na stolicy Petrowě Beneš, toho gména osiný, a ten hle dal pomocy v Cýsaře proti svým nepřátelům, a také gj obdržel.

Cýsař zmocniw se Apulie, přivedl k tomu Wlasy, že od něho počoge žádali, a tu zase počog w Římě způsobiw, Papeže na jeho stolicy dosadil, gegž z wděčnosti Papež s Římskou fortunau fortunowal. Toho pak wzděti přísluší, že za tehdejších časů Cýsařowě na dwogj způsob fortunowani byli; w zemi Německé gažto Cýsař Německý, a gažto Wlastý we Wlasych. Po tomto posledním fortunování stauli gen toliko Římský Cýsařowé, ač y také Německý Brálowé stowau.

Gažto pak Gindrich Cýsař Čechům strze dosazení na knížetství České řádného wýwody Českého platně posloužil; tak také w Uhřích, wwedá tam křesťanské náboženství, velikých sobě zásluh wydobyl.

Gindřich tedy, aby křesťanské náboženství do Vhersté země vvedl, a geg tu wstjopil, sestru swau Khysellu ginať Giselu Králi Vherstému Sstěpánowi za manželku dal, a tak strze ten snatek manželství nabyt příležitosti, že tam wyslal mnoho aposstolských mužů, kteříby zaslepenému pohanství pravé včenj swatého Ewangeliem zwěstowali, we wjře Krystowy a w swatém geho náboženství pohané wycćowali a od modloslužebnosti odwedli.

S takowau swatau horliwostj přispěl Gindřich Německé říši a podle mezugjicým fragijnám. Y stalo se, že národ diwoký a barbarstý, wčině wpaď do Německé země, mnoho kostelů pobořil a w říčeniny obrátil, a Biskupa z swého syďla biskupského wytisťl, že wsecko křesťanské náboženství počalo klesati a hynauti. Gindřich, žele toho osudu, zbořeně kostely a chrámy zase znova wystawil, a zkažená biskupství wyzdwyhl a založil, gaťo w Syldehaymu, w Děwjně neb Mağdeburku, w Sstrasburku, a sem tam wjce, a že tato biskupství opět swé předešlé sláwy nabyła, a skutečně že gsau, za to magj Gindřichowi wděčně děkowati.

Weywjce pať má co děkowati Gindřichowi biskupství Bambersté, kteréž týž welcslawný Mocnár bohatě nadal, a wsecko swé dědictwí, gehož byl dědil po Cýsaři Ottowi III. darem

darem mu obětował, ano y swau wlasnj mo-
howitost, nepozůstawio po sobě žádných dě-
diců, po své smrti genu wěnoval.

Takových zásluh z ohledu rozmnožová-
nj náboženstwí odplata byla tato, že gest šťast-
ně panował, a od wšeho téměř národu wá-
žen a milován byl. Také sám častokráte o-
fusyl s nebe požehnaného aučinku; nebo čas
su gednoho nawštíwio klášter Kasynský tak
se roznemohl, že giž se o geho zdawí docela
pochybowało, a wšak mimo nadání Gindřich
podivným gisté způsobem předešlého zdawí
zase nabyl.

W geho saukroměni žiwobyti nacházý
se y to obzwláštnj: Gindřich gaufý zá-
liwostí podgatý, počal o wěrnosti své ctno-
stné manželky pochybowati, gafoby swému
manželi se pronewěřila. Bylo pak za těch časů
w obyčej wwedeno, že gisté pochybnosti
saudem nebestým tak nazwaném se osprawedl-
ňowaly. A to osprawedlnění pozůstawalo w
zkaussenj wřclé wody a ohně.

Ten, o kterémž se pochybowalo aneb
domníwalo, takéliby w skutku takowým byl
a se w něčem tagně přečinil, musyl na nahé
ramena fruh od kotle s wařjcy wodau naplně-
ného wžýti, a nebo bosýma nohama po řetaz-
wém vhlj choditi. Gestli ramena aneb nohy
od ohně porusseny nebyly, tuž byl za newin-
ného

ného wyhlássen; staloli se ale na opak, byl toho winnen, a wedlé práwa trestán.

Bunegunda, chytíc své newinnosti hájiti, a tak zárlivost svého manžela přesvědčiti ochotně a dobrovolně takowému zkaussení se podrobila. Co se nestalo? Bunegunda po vhlí řečawém bosýma nohama vstawičně sem tam fráčíc, nob svých ohněm neporussila a nepopálila, a na takový způsob ta paní ctnostná a nábožná newinnost swau zřegmě dokázala.

Gindřich panował až do léta 1024, a dne 17ho Čerwence swatě w Pánu vsnul, gegž potom Papež Ewgen III., léta 1152. w počet Swatých wložil. Cýsař a Král Český Barel IV., mage swatého Gindřicha w weliké poctivosti, když založil nové město Pražské, také ku poctivosti geho kostel kázal postawiti, a tak památku geho wúbec wvesti. To místo, na kterémž ten kostel wystawili, přináleželo někdy křižovníckému řádu s čerwenau hwězdau, potom léta 1351. za farní kostel wyzdwižen, a řečeným křižovníkům dán byl.

Měli ho tito duchowní w swém držení až do času Husyřského bauření, a po čase dostal se těm, genž pod obogjm přigjmalí, totiž, gaž se wúbec říká, Utraqwistům. Po nich opět byl tu katolický farář ustanowen; a
když

Když se léta 1632. Sassowé města Pražského zmocnili, přišel do rukou Protestantů; ašy v roce, když z Čech vypuzeni byli, opět se tu Katoličstí farářové osadili.

Cýsař Ferdynand II. daroval kostel sv. Gindřicha se vším právem a řízením Pražskému Magistrátu aneb městské radě, a od toho také času řížownjcy držeti ho přestali.

Za času Šweydského obležení Prahy léta 1648. nepřátelé několik ohnivých kaulí do kostela sv. Gindřicha, ač bez znamenité škody, vhodili. Na památku toho gestě dvě kaule ve zdi tu se spatřuj. Na proti tomu v čas obležení Pruského léta 1757 mnohém větší škody trpěl; tehdáž pět ohnivých kaulí krow a na latích křídlice prorazylo a pobozřilo, hodiny na velké věži oheň zanícený spálil, a přitom dva pamětní sloupové na hřbitově zkázu vzali.

Hospodine! moc tvá divotvorná pora-
zila mne v zhenralostimé.

Život

svatého

Norberta,

Zakladatele kanovníckého řádu Premonstratens-
ského, a Arcibiskupa Magdeburského.

Norbert narodil se w Klerostu w městě tak řečeném Saken, gehož rodičowe byli rodem znamenitj, a příbuznj mnohých slavných domů Fňžetcůch.

3

Wssecko, což gen přigemného a libého můž se pomyslití pro zavedení mladjška na tom; to welikém oboru swěta obýwágjcýho, bylo téměř s přirozeností Norbertowau spogeno, tak že se zdálo, gačoby Norbertowi wssecky wzděcyssj rozfosse za podíl býti měly. Geho krásná těla postawa, genž k přigemnosti a nářklonosti každého wzbuzuge; bistrý wrip, s nímž se tovaryšstwo obweseluge; bohatstwí a wznessenost rodu, kterýž wssudy w wážnosti gest; wssecko to giž předoznamowalo, že w prostřed swěta rozfossj týž spanilý mládenc; ček swého štěstí nabude, a což gen k vtěšení geho myslí býti můž, k službám hotowo bude.

de. A w skutku nebylo gináč; Norberta, podgat gsa wssemi radostmi a rozkossini, swobodnost wůle tať ho zawedla, že ctnosti nezamilowal, a gen toliko swětstých fratochwilich se přidržel, myslé, že w tom samém wssecka blaženost žiwobyti swého pozůstawa.

Přes to ale přesewssecko Norbert přede pocýtoval gakésy náklonosti k stawu duchownjmu. Geho rodičowé hleděli wssemožně geg w té náklonosti zachowati, domnjwagjce se, že gim to k welikému potěssenj y ku poctiwosti celého rodu bude, řdyž gegich syn k duchownjmu důstogenstwj přigde.

Ža toho času Arcybiskup Koljnský Frýdrych byl w weliké powěsti y slawný dworem. Norbert, gsa milownjť weliké stkwostnosti a což welikého w očich lidstých bylo, odebral se k němu, aby s swými přirozenými těla dazry každého zýstal k náklonosti y k podiwenj.

A skutečně dosáhl toho tu, po čem dychtil; ano y sám Arcybiskup pro gehu přigemné a lidsté mrawy welmi ho milowal, a tudy se stalo, že dwořané a osoby stawu panstého tomu mrawnému y přigemnému mladjku Norbertowi swé přátelstwj obětowaly, a s sebau do towarýšstwa bráwaly.

Po nedlauhém času nezdálo se Norbertowi město Koljn k tomu dostatečné býti, řdež

Kdežby se geho marnosti zadost učinilo. Gsa on tedy tu wssch weselostj a rozkossj sýt, v= minil slawněgssjho y stkwostněgssjho místa wy= hledáwati, nebo geho wždy dychtjcy duch po sláwě tohoto swěta, což gen w neywětssj gas= nosti bylo, toho sobě žádal.

Palác Cýsaře Gindřicha V. bylo místo weliké stkwostnosti, a gasnosti se stkwěgjcý, tak že tenkrátě w celé Ewropě nebylo mu ro= wno. Norbert, aby tu wětssjho sstěstj a wáz= nosti dossel, nemesskal té příležitosti, a rychle k cýsařskému dworu se obrátil.

Žde w naděgji swé nebyl podweden, ný= brž zýstaw sobě s swau přjgemnostj a mraw= nostj lásky dwořanůw, wssickni geg milowali a wázili, a tu geho osoba mezy panstwem a rytjřstwem byla gakoměř panugjcý, on pak přitom ničehož newynedhal, cožby geho rado= stem pohodlného a přjgemného býti nemohlo. Geho přátelé, kterěz z hogných přjgmů swé mohowitosti k swé straně přiwedl, hleděli čas su y příležitosti, aby geho nárůžiwostem w tom poslaужili, gakž byl sobě žádal, a různý duch s sladkostmi rozmanitého žiwota opléwal.

Y stalo se, že gednoho dne vmjnil Nor= bert s dwěma swými towarýssi na gedem hrad pausťý wygecti, aby tam weselé frato= chwěle vžiti mohli. Den byl krásný, a libé powětrj dennj parno snesytredlné činilo, a wůnj

3 okolo ležících zahrad občerstvoválo. Když
tak veselé několik honů cesty učinili, tu zda-
leka tmavý mračna z hor vystoupily, a dře-
vo než se pomyslití mohlo, po celé obloze se
rozšířily, z nichž strhlo se hřímání s třeskotem
strašlivým. Nadarmo Norbert s tovaryš-
ky křepil koně, aby hrozivý hromem a bleská-
ním baurče vjel, nebo již baurče hrozná nad
nimi stála, a bleskání, y nebe otvíráni by-
lo strašlivé.

W tom okamžiku hrom vdeřil, a ble-
skot rozrazil tovaryšstvo od sebe; tu Nor-
bert gafo omámený s koně dolů spadl, ne-
věda nic co se s ním děje. Tovarýši cesty
na mysl zduřeni, newěděli, magili zplassené
koně držeti, čili na zemi ležícímu Norberto-
wi s pomocý přispěti?

Do malé chvilky Norbet, gádoměř w temnostech své zřázy blestém oswjcený, aby swůg rozpustilý žiwot změnil, řdyž k sobě přissel a strach ho opustil, hned poznal aučinku gjcý mocnau ruku Boží, a zwolal: „Pane! twá podiwná moc omráčila mne w mrákotě mých nesseschetnosti; ryh gen, co činiti mám, abych twých milosti hodna se učinil!“ A tu hned obrátil, a gel nazpět do města, ač hrozná baurka bauriti gessťe nepřestala. Od té chvíle na nic tak nemyslí, než gáby swůg žiwot změnití a polepsšiti se měl, a řterakby za swá přčiněnj pořánj činil.

Prw=

První tedy života jeho změna byla, že se odřekl všeho zlého a svědného tovaryšstva. Svůj škrvostný a nadherný oděv z sebe složil, a oblekl se v takový, jenž měl podobu mravné poctivosti, pod kterémž nosyl Fossili žněnau, aby měkost a chaulostivost též la škrotil. Také více nepožíval pokrmů škrvostných, jen toliko těmi spokogen byl, kteří byli škrowněgssj, vystříhau se všeho nákladného kvasu; a své obydlí, kteréž prvé s marnau okrasau se škrvělo, změnil v místo swatého obcowání.

Abý pak před se vzatém gednání většj dořonalosti nabyt, wolil sobě staw duchovní, a tu počal přemysšleti, gažby neylépe k tomu důležitému powolání mohl se připraviti, a k tomu potřebného vmění nabýti.

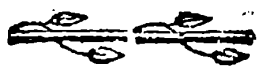
Život klášterní zdál se mu býti k tomu neyprospěšněgssj, protož také oddal se mu se všj ochotností; a tu v duchovním přemysšlowání, v pobožnosti se cwičení a těla svého v služebnost podrobování položil základy řeholního života. Gačo ale byl wtipu bystrého, a přirozenost obdařila ho welikau schopností, tak také v krátkém čase pochopil rozličná vmění, zvláště pak v vmění teologickém až ku podiwu welice prospíwal. A to byla také příčina, že jeho učitel a předstawený za dobré uznali, aby geg, gažž byl žádal, na kněžstwj swětiti dali.

Norbert tedy na kněžství byl posvěcen, a obětoval Bohu první obět mše svaté s takovou horlivostí, že všichni tu přítomní s svatou báží podgati byli. Ale na tom nebylo ještě dosti: nebo Norbert, když Ewangeliem při této svaté oběti přečetl, tu obrátiv se k lidu, počal o pomíjejících věcech a marnosti světa tohoto s pohnutelnou řečí k němu mluvit, a přitom samého sebe za příklad představil. Tu všichni, kteří slyšeli ho tak mluvit, slzavýma očima polepšení svého života slibovali, a činivše pokání Bohu s krautným srdcem se obracovali.

W takové přísnosti života wedl Norbert život nábožný y příkladný vstavičně; a aby w své apostoľské horlivosti užitečně pokračovati mohl, všechny hodnosti a vrady, kterémuž byl Arcybiskup Kolínský wedlé někdejšího přátelství a náklonnosti obětoval, od sebe zahrhl, proto že sy vmínil, že chce s svým věčením a příkladným životem zkažené mravy Křesťanů naprawiti, a k ctnostem věřících, jenž jsou we světě velmi vstydli, wzbuzovati.

Wedlé toho tedy spásyteľného vmínění odebral se s dvěma ještě duchovními do Burgundského města, genuž řekli Gyles, w kterémž se za toho času Papež Gelás II. zdržoval. A když mu svůj aumysl svatého
gednás

gednání přednest, požádal ho, aby powolením
geho mohl k apóstolské práci přikročiti, a to
co umínil, vykonáwati.

Papež veřejným svým listem Norbertovi plnomocenství propůjčil, aby všudy
slovo Boží hlásal, a přitom také napomenul
všech Biskupů, kdekoli byloby toho potřebí,
aby Norbertovi v jeho předsevzetí pomoc
na rukou přispěli. A tu maje Norbert k
tomu slušného práva a moci, v duchovním
vyslanství počal pracovati, kterýž odřekna se
všech těla svého pohodlnosti, na svaté ži-
vota přísnosti vyslanství své založil.

On v té neytužší zymě bosýma nohama
místa obcházel, po vysokých horách, kdež mno-
žství sněhu leželo, kráčege, na pustech místách
obywatelům slovo Boží hlásal, a kolikráte s
nemalým životem svým nebezpečenstvím z těch
hor se do údolí hlubokého spustiv, lidé di-
voché v svých mravích navštěwował, nebo
wraucý geho žádost, duši Bohu zýskati, pře-
mahala všecko.

Tak se stalo, když se bral Norbert do
Poitiersu a Orleansu, aby tu dle powolání své-
ho lidu twrdému, a v tom okolí podle své-
ho položení zdivočilemu včením svým mohl
přispěti, a k mravům křesťanským wzbuzo-
wati. A když mezi lid ten přišel, dobroti-
vým předložením k ctnostem křesťanským geg-
nabj-

nabýzel. Geho tedy ljbá wljdnost, přirozená přigcmnost, zwláště pak příkladný žiwot toliť aučinkowal, že práce geho daremná nebyla, a lid ten po wssj časy zatworzely y tworzdossigný přigal wčení a napomijnánj Norberta. Geho kázanj zlepšila diwočosti mráz wůw; a že milowali geg gažožto dobročinného otce a přítele, takowé tu dossel wážnosti a náklonosti, že wssemu tomu mile se podobowali, cožkoli od něho slysseli, a slyssice bedlivě zachowati sľibili.

To slysse Lyonšlý Biskup Bartoloměj, fterak pro rozššřenj náboženstwj mnoho dobrého Norbert činj, powolal ho k sobě, žádaye, aby při něm zůstal, a spolu s nim w duchownjch powinnostech pracowal. Norbert wčiniw tak, s welikým prospěchem náboženstwj křesťanstvé rozššřowal, wssťipowal y wtworzowal. A když widěl, že geho duchownj práce welikých gest aučinků, požádal Biskupa, aby mu powolil na gedné paussti bliže odtud klášter wystawiti, a několiť tam duchownjch osob wwesti, fterjby tu, gažožto w základné štkole spasenj bližnjho, w práci aposťolské se cwičili a w powolánj swém prospjwali.

A když Biskup tomu swolil, Norbert na to místo pusté hned se odebral, a k tomu cíli a fonce klášter tu léta 1121. wystawěl. To bylo tedy to paměti hodné místo tak nazwané Premonsstrát, fterěz nápotom welini slawné bylo,

bylo, a mnoho swatých y včených mužů wyzdalo. A protož Præmonstratum od præmonstrare wyznamenává místo k něčemuž vřázané, vyřázané, po kterémžby se gafo po cestě k nabytí křesťanských ctností a nábožného žiwota pokračowalo; a skutečně také týž klášter z toho spasytelného cýle zde byl založen a ustanowen.

Ten týž weleslawný zakládatel ustanowil audům téhož řádu bílý oděw z wolny gaz kožto na znamení wnitřní čistoty a mrawůw newinnosti, a z té také přejiny řád ten slaut řád bílý. A kteří se mu oddali, gegich hlaswní powinnost byla péčowati o spasení duší, milowati chudobu, a mimo poslussenstwj, ostrého mlčení zachowáwati.

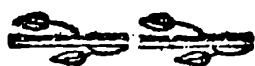
Z ohledu první powinnosti zawázání byli bratři slowo Boží s neywěťší pilností hlásati, poněwadž obzwláštěn gegich zanepřáždnění w tom pozůstáwalo, aby blaudjcý na cestu spasení wedli, a hřissničky k pořání a k polcpšení swého žiwota wzbuzowali. Oně musyli se wssch časných statků a bohatstwí odřicy, aby tudy mohli lépe a wěčné dobré péčowati. Wůli swau musyli docela s vůlí předstawaného spogowati, a to ostré mlčení směřowalo k klášternímu žiwobytí, s kterýmž se k pravé dořonalosti swého powolání přichází.

Zákon téhož řádu byl podle ustanovení svatého Augustýna vveden, a chtějí tomu někteří, že Norbert k přigeti tohoto zákona na divný způsob nebeským zgerením napomenut byl. Po čase počet těchto bratří tak velik se rozmnožil, že Papež Honoryus II. uznal za dobré, aby ten týž řád potvrdil, a jeho andy za řeholní kanovníky wyzdvihl.

Za toho času kacíř Tanchelin v Antwerpyi svým bludným včením mnoho lidu swedl, vše, že swobodno jest každému oplzlý a nectnostný život vesti, a spolu také ossečka tagemství křesťanstvého náboženství zapíral. To nákažčivé včení tolik způsobilo, že někteří malowěřící, wystupíce z meze ctnosti, nepořádně y nestydatě živi byli.

Sotwa Norbert o tom spraven byl, rychle z kláštera Premonstráta do Antwerpye se bral, aby tomu swůdnému včení cestu zamezyl, a swedené opět na pravou cestu vvedl. V swém tedy kázání potlačil kacíře Tanchelina, a dokázav jeho swodné včení žeby neškodné y škodné bylo, veřejně kacíře zahabil. Widaucey slyšíce to jeho následovnícy zanewřeli naň a místra swého opustili, kterýž z města musyl se vyhostiti, neboť zmínili obyvatelé jeho pro své swůdnictví potrestati.

Na takový způsob Norbert swjtězyl nad nepřitelem prawdy a dobrých mravůw; měz sstané pak Antwerpssij bywssse od něho we wjzře wtwrzení, bludného wčení Tschelina se oddřekli, ctnosti křesťanských se přidržjce.

Brzy potom šel do města Sspayru, kdež Cýsař Lotár byl dworem, a s Řimskými Knížaty o věcech zemských a církewních gednal. Norberta přítomnost při tom shromáždění w gedné y druhé věci mnoho dobrého a vzitčného způsobila, a tu pro swau wýmlownost, a života swého nábožnost celé toto město křesťanské mělo Norberta w poctivosti a wážnosti weliké.

Právě w ten čas přišli wyslancy Mağdebursstj (Děwijnstj) do města toho, oznamowawssse smrt swého Arcybiskupa, a přitom také o nowého nástupníka, kterýžby hoden byl toho důstogenstwí, Cýsaře požádawssse. Cýsař bez dlahého přemeysslowání toto důstogenstwí wznesl na Norberta, a Mağdebursstj poděkowawssse se Cýsaři welmi z toho wděčni byli.

Členj podchybnosti, žeby na takové důstogenstwí to powýssení mnohému pochlebowalo, a k nemalému srdce wtěssení bylo; ale Norbert, gažto zakládatel swatého obcowánj w Premonstrátu, nechtěl toho důstogenstwí na se přijmouti. On, genž z ponížz
nosti

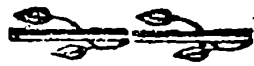

nosti křesťanské všeho povýšení a hodnosti se odřekl, a sebe za nehodného tak důležitého úřadu uznával, on, pravím, nepřestával Cýsaře žádati, aby na tuto stolicu arcybiskupství Magdeburského svého kněze vsadil.

Ktež co bylo na plat? Cýsař nedáv se s jeho prosbou přemocy, Norberta za Arcybiskupa Magdeburského vyhlásyl, a Norbert, ač bezděky vůli Cýsařově podrobiti se musyl, mace za to y sebe přesvědčiv, že každto představený tak znamenité Církvě více náboženství prospěti může, nežli opat.

Dříve pak, než se odtud do Magdeburku odebral, navštívil ještě svůj klášter v Premonstrátu, a tu s pohnutelnou řečí mluvil bratřím, gich naponínage, aby v své svornosti živi gsauce, zákona své řeholy bedlivě ostržhali, a wedlé svého povolání svého pokračovali. Po té wzav od nich lastavě odpustění, požehnav jim, bral se odtud pryč.

Norbert tedy gde do Magdeburku, a sotwa vzřel očima město sídelné svého arcybiskupství, tu duchovenstvo y všickni obyvatelé s okolním lidem vyšli mu vstříc, vítajíce ho y se radujíce, žeby k nim takové své pověsti duchovní Pastýř přišel, dávajíce mnoho dobrého od tak příkladného a nábožného svého otce.

A skutečně bylo tomu tak. Wlažnost w křesťanstwu, porussenost mravůw a w obyčej vvedené nesslechetnosti naprawenj měly potřebj. A tu Norbert při swém auřadě ozbrogil se proti tomu slowem Božjim, a s příklady swého ctnostného žiwota.

Wýmlownost geho w hlásání slowa Božjho zůstala sobě množstwj poslauchačů. Žiwé wyobrazenj osflivosti hříchůw, a těch pokut, kterých přestupnj přikázanj Božjho k očekáwání má, obflijcilo obec s spasytelnau bázní, a těm, kteří již w hříssích gakoměř pohřbeni byli, dodalo žiwota polepsšenj. On dokázal negen slowy prawdu swého včenj, nobrž také twrdil to s swými vlastnými skutky, coby měl činiti Křesťan, a čeho pilen býti má, aby hodně nazýwati se mohl včedlníkem nebestého mistra. On s swými příklady přewýssowal wsecko, což se gen o vlastnostech geho říci může.

To wstawičné horlenj, s kterýmž týž nábožný Biskup wynasnažowal se porussené mrawy wůbec zlepssiti, bylo příčinau, že slyná strana nesslechetníkůw proti němu se rozhočila. Tito zlosynowé takowého nesslechetného předsewzetj se dopustili, že vmjnili swatého Arcybiskupa mordérským způsobem z swěta sprowoditi.

Y stalo se, že wypadnauce naň tulichy a dýkami geg probodnauti, již již přiložiwše
Díl 3tj. wse

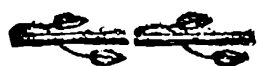

wisse gich k přsum geho, chtěli. Ale Norbert mluvě k nim slowy lastawými a pohnutelnými, newážně morděrc takměř neschopné k tomu včinu včinil. Norbert sowa lastawau a otcowstau přigemnostj počal swau řeč wessiti, swých mordérských nástrogů z rukau pustili, padnauce k nohám geho, a toho včinu bolestně želje.

Tak potřel Norbert s swým lastawým gednáním neschetnost, která s swau wrputností zewnitřnj mocy se opřela, a wsecko napřád mordérstwjm zahladila. Bezbožnost nemohla swého cýle dogiti, aby toho, kterýž gedině wyhledáwal wsech Bohu zýstati, a někdy wěčně šťastně včiniti, žiwota zbawila, a proto, že gačo dobrý Pastýř pečowal o stádo sobě swěřené, z swěta stlídila.

A wssať Norbert negen tu, kdež auřad wedl neywyššjho Pastýře, w spasytelném gednání horliwě pokračowal, anobř y w giných fragjch, zwláště kdež neywyššj hlavy křestanstwa sydlo gest, ochotně služby swé duchownj práce wykonáwal.

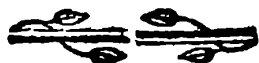
Ž té také příčiny odebral se do Řjma, kdež strze rozdiľnost a nesteynost hlasů při papežském wolenj Papeže Innocencya II. a Anazkléta to wolenj w neporádek přišlo, a roztržky mezy dvě strany způsobilo. Norbert wzhladem maudrým a pečliwým včinil swornost a
gedno-

gednotu, a byl pŕíwodce, že Cýrkew swého
řádného předstaweného obdržela. A když tu
tať důležitau službu wykonal, do swého arcy-
biskupstwí zase se nawrátil, pilen gsa swého
apostolského auřadu s swau obyčegnou hor-
liwostí, aby dussí sobě swěřených zýstal a za-
chowal Krystu.

Nedlaugo potom přišel ten čas, na kte-
rýž wezdeyssi žiwot w wěčný měl proměnití,
aby tam za weliké swé zásluhy wzal odplatu
šťastného blahoslawenstwí; což se také stalo
dne 6ho měsíce Čerwna léta Páně 1134, ři-
dím a spravowaw arcybiskupstwí osm let.
Geho tělo w Magdeburku w arcybiskupském
kostele poctiwě pohřbeno bylo, odpočiwagjc
tu až do toho času, na kterýž do Prahy do
kostela Premonsstráckého na Strahowě slawně
ge přenesli. O tomto znamenitém klášteři,
kdež se w kostele téhož swatého řádu slawný
hrob geho spatřuge, máme následugjcý pa-
mětí hodné památky :

Když Kníže Čestě Wladislaw II. gedenz-
kráte s Biskupem Solomauckým, gemuž ři-
kali Gindřich Ždij, a nedáwno před tím z
Palestyny swaté země se nawrátil, na proz-
cházku wysšel, tu on stoge před Knížetem,
řekl gemu : „Ctný Kníže, oznámimě co ge-
mí na myslí, času předešlého, když gsem byl
z příčiny náboženstwí w Geruzalémě, pilně
gsem také spatřowal způsob a položení města

toho swatého; gisté mi wěř, že gsem nikdy žádného města newiděl tak nápodobné ležeti, gačo město toto Pražské."

"Widěl gsem také klášter znamenitý w Geruzalémě, kterýž slowe na hoře Syon, a stogj tak nápodobně nad Geruzalémem, gačo nad Prahau Strahow, wněmž gsau bratři w bílém oděwu, a oni w swém pořádku welmi pěkně slauží Pánu Bohu. To wyslissaw Kníž že řekl: „Gačož gest byl Pán Bůh okolo města Geruzaléma, tak aby byl okolo města mého Prahy."

A hned dne třetjho kázal založiti klášter na Strahowě a dal gemu gméno na hoře Syon; potom když giž byl kostel od gruntůw wyzdwižen, poručil to djlo Kníže k opatrowánj Biskupu, a kázal Biskupu nowé dřewné komory wzdělati, a tu neyprwněgsšj kněz gest posazen gménem Blažeg. Na to Biskup gačo muž pilný a opatrný, gel sám osobně do křemeckých zemj, mage listy od Knížete swého, a wyhledal klášter geden, gménem Stensfeld, a z toho kláštera s powolenjm opata wygcdnal osm knězi řádu Premonstratenstého, a tu ge posadil, kterjž welmi nábožně a poctiwě Pánu Bohu slaužili, a byl mezy nimi geden starssj, genž slaul Opat, a gméno geho bylo Gezo, a ten byl prwnj Opat kláštera toho na hoře Syon, ginač Strahowstého. A to se stalo léta 1143.

Ta hora, na kterěž prwnj to stawenj postaweno bylo, slaula Žiji, (w Němecckém wydánj omylně stogj Řjip.) a tu léta 1004. wýwoda Jaromjr kázal postawiti strážnj dům, z něhož aby pozorowali nepřátel Polákůw, kteří s wýwodau Polstým Boleslawem v městě Prahy se položili, a tak to gměno Žiji změněno gest w Stráž od stráže, a po čase posšlo z toho, že tu říkali na Strahowě.

Krás Hagek celý ten příběh důkladně poznamenal, a widělo mi se za slusně, abych poctiwého čtenáře na památku řádně tuto o tom příběhu spravil. Gest pak následugjcy :

Král Polstý Boleslaw Chabry sebrav mnoho lidu Polstého, táhl sylně do Čech, a dobyl mnoho měst a twrzy, až se dobral Prahy města hlawnjho, a té gest také strze zradu dobyl, a wsecko okolo pobubil, Wysschrad toliko sám w své ohradě a celosti zůstal, a Knjze Jaromjr na něm strastliwě seděl, neb od nikudž nečekal pomocy. Oldřich bratr Jaromjrůw přigda na hrad gménem Dřewic, na němž bydlel Pán Český Berkowec, a tu se radili spolu o Poláky kterakby ge z Prahy wyhnali.

W brzkém času mnoho lidu sebrawssě, táhli spolu Knjze Oldřich a Berkowec, a tagz ně se několik cestami strze husté lesy pustili, a na gedné hoře, kteráž slaula Žiji proti Pohorl-

hořelcy se w hustých lesých položili, a někteří na Petříně leželi, a stráž drželi na té hoře, genž nyní Strahow gménuge se; odtud Kníže a Berkowec tagně poslali své dva spehěře do Prahy, aby město y obywately w něm spatřili.

Spehěři času poledního do pastýřowý chalupy wšli, a na ně činili mnohé otázky, sľibugjce gemu mnohé dary, chtělby Prahu zraditi. Pastýř ten byl Čech a na Poláky byl velmi hněwiv, jim sľibil, že to chce učiniti. Spehěřowé nawrátiwše se Knížeti a Berkowcowi oznámili, že gest w Praze poľog, a Polácy gsau bezpečni, také na ni žádného nepřitele že péče nemají, aniž o něm co wědí, při tom oznámili, že giž s pastýřem narownánj učinili, aby tjm raněgi, stádo žena, fázál most spustiti.

To sľyssjce Oldřich a Berkowec, gaťž denice wzšla, fázali se lidu přihotowiti; řdyž pať swjtati počalo, lid Český pěsji a gizzdný pomaličku sľupowal s hory sľrže menšsji město Pražské až na most dřewěný a Berkowec s nimi, a tu stáli pořogně blizko od mostu zdwihnutého, neb byla mlha, očekáwagjce zpustěnj mostu. Tu pastýř wolá na brauného, stádo žena, aby most spustil bez mešťánj, a on gemu počal velmi horliwě domlawati, pročby směl tať ráno stádo hnáti?

Když most spustěn byl, pastýř wstau-
piw na most, počal welmi traubiti, Čechům
náměstij dáwage. W tom rychle Čechowé na
most wskočiwosse, a měwosse weliké bubny, hřmot
včinili. Polácy to slyssjce welmi se vlekli, a
strach takowý na ně přissel, že nazý wtřagjce
pryč gsau běžek, bráni y wssj zbroge zapo-
menuli, toliko aby žiwoty zachowali. Král
Boleslaw s malým počtem Poláků strze Po-
řičany wtřage z Čech se vbjral, a tak Praha
y země Česká takowých nemilých hostů zpro-
stěna byla.

Léta 1182. měsíce Máge kostel Straz-
howský strze Albrechta Arcybiskupa Salcpur-
ského byl poswěcen, kterýž toho času w Če-
chách se zdržowal, neb byl strze Cýsaře zba-
wen swého arcybiskupstwí Salcpurského, to-
liko Probošstwí Mělnického vžjwal, protože
pocházel z rodu Knížat Českých.

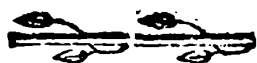
Týž Klášter pozůstal w swém prwnjm
založení až do léta 1258. A wssak den 19tý
měsíce Řigna z nepozornosti gednoho bratra,
kterýžby času nočního, vsna twrdě, podle swě-
ho lůžka hořecý swětlo státi nechal, weliký o-
heň tu powstal, a celý za několik hodin, gsa
z dřewa postawen, popelém lehl. S přiči-
něním Jana Opata asy w pěti letech mnohém
krásněji nežli před tjm zase postawen byl.

W čas husytské bauře wzal welikau zřázu, a tať gaťo ginj flásterowé zbořen byl y spálen, bratři pať téhož řádu zlostj nez wážně zběře w hogné mjrě vřutnosti gsau zakusyli. Potom přissel do rukau y sestatkami wůdcy Taborytůw gménem Roháčowi, a ten pewnau zdi ho obehnal, aby tu bezpečným byl, řdykoli pro swé na giné statky wypady wogsto geg stihalo. Y podržel ho až do léta 1438, w kterémž, bywšse husyté od Cýsaře Žygmunda poraženi, dobří Čechowé se ho zmocnili. Šedesáte mužů zde bydljých přisslo do zagerj, a Roháč na strom byl tu powěšen. Po té statky byli zase k tomu nawráceni, a po nedlaubém času kostel y fláster bratři znamenitě postavili.

Léta 1618, řdyž ruznice w zemi porostaly, stawowé Čestj ustanowili w něm špitál, aby tu nemocnj a poraněnj wogácj se chowali, a tau příležitostj týž fláster welmi spustěn byl. Po wítězstwj na bílé hoře tehdeysj opat Jan Rohelius, a spolu taťe Arcybiskup Pražský, fláster ten do swého předešlého znamenitého stawu wwedl.

Tito pať následugjcý Opatowé: Qwestenberg, Syrhaym a Wjt, s swým obzwláštijnm přičiněnjm a wynasnaženjm fláster y kostel nad mjrů wyborně gsau zwelebili, ozdobiwšse geg s taťowau okrasau, gaťž se až po

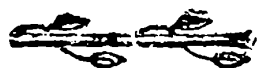

po dnes gisté k nemalému podivení a milému pohlednutí nalezá a spatřuje.

Ze všech vážných a svatých pamětí s kterýmiž kostel na Strahově výborně se stkví, jest hrob zakladatele řádu Premonsstratenstého svatého Norberta. Již z života téhož svatého vědomo, že tělo jeho v Magdeburku, kdež měl své sídlo arcybiskupské, pohřbeno bylo.

Gak měšťané téhož města, tak y okolní Sasové měli gsau hrob jeho v veliké poctivosti a vážnosti, a tudy přicházelo tam množství lidu také z dalekých krajů, navštívit to místo s velikou horlivostí. A když Sasové, změniwszy se v náboženství v 16 století, od katolického ve víře včení odpadli, také obecné poctění hrobu téhož svatého Arcybiskupa vzalo svou změnu, předce ale ne zcela, nebo Magdebursští a jiní mnozí vážili sobě toho místa jakožto starobylé památky, vždy v počestnosti ho drželi.

A to byla také ta příčina, že Magdebursští na žádost vstavičnau mnohých znamenitých Čechů, ano y samého Cýsaře Rudolfa II. tělo svatého Norberta, aby ge do Prahy přenesli, z hrobu vydati nechtěli. Už potom tehdejší Strahovský Opat Qwestenberg, muž velikých zásluh a hoden věčné paměti, dobrých k tomu vynalezl prostředků, neželež
dně!

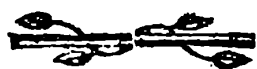

dného nákladu a welikých autrat, gen aby o statky zařládatele swého řádu obdržel.

Wyslani tedy byli tagně do Magdeburchu muži opatrnj a wážnj, kterjby tu wěc s welikau opatrností wygednali. A když sinlaw se stala, tu přednj města tisse se s Českými wyslancy do hlawnjho kostela odebrali, a tělo swatého Norberta z hrobu wyzdwichli. Y oterewsse rakew, tělo geho w swé celé přirozené postavě nalezli, a syce w tom samém arcybiskupském oděwu, w kterémž někdy byli geg w hrob wložili. Gedno sylné pohnutj rakwe toliř způsobilo, že wsecko to w prach se obrátilo, a gen toliř kosti pozůstaly w cizlosti swé a audum spogenj.

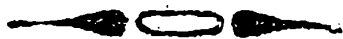
To když se w přítomnosti wyslanců a městské rady wsecko stalo, wyslancy Českj, obdržewsse toho řádně zpráwy y potwrzenj pisebného od předstawených města, w neywětšj tichosti z Magdeburchu tělo swatého Norberta do Čech léta 1626. přivezli.

Neyprwé přivezli ge do Kláštera Dofenského, a tu tak dlouho se zachowávalo, ažby w Strahowském kostele slawný hrob se wssj příslusností wyhotowen a postawen byl, což se také následugjcýho roku stalo.

Léta tedy 1627. s weleslawným průz-
wodem a náboženstwým stalo se přenessenj od-
tud do Strahowského kostela, a tu do nowě
postaweného hrobu položili tělo swatého Nor-
berta. Týž slawný hrob stoji v prostřed ko-
stela, a gest díla výborného y znamenitého;
tělo pak odpočívá w rakwy z dřewa Indyán-
ského zhotowené a s stříbrem okrášlené, kter-
ráž leží na oltáři mistrně k tomu spořádaném
a postaweném.

Léta Páně 1777. welebnj synové du-
chownj swatého Otce swého Norberta první
památku za sto a padesáte let drželi přenesse-
nj těla geho do swého kostela na Strahowě
s welikau y pamětnj slawností, při kteréž y
gá, pisse to, s welikým duchownjm potěše-
njm přítomen gsem byl. Ku poctivosti těla
gisté paměti hodné slawnosti náš důstogný a
včený Čech, Pan Gilgj Chládek, kanownj řá-
du Premonstratenského na hoře Syon w Pra-
ze, ginať na Strahowě, na včenj Pražském
w Písmích swatých Doktor, a skutečný pasto-
rálnj České Teologie cýs. frál. veřejný Pro-
fesor wedl řeč výbornau k lidu w množ-
stwj zde shromážděnému, s kterauž sobě we-
líké pochwały dobyl.

na stránce 123. 137.

Tentoť gest Eslogjir z hlavy manželky mē.

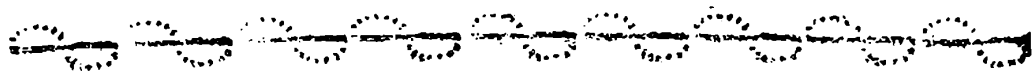
Život

smatého

Leopolda,

Markraběte Rakauského.

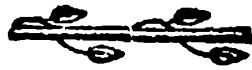

Gesťliže kdy powolání k pravé swatosti strze patrná znamení se wygewilo; tak zagiště stalo se to na synu Leopolda příjním krásného a Markraběte Rakauského.

Gíž téměř wseobecna vlastnost gest dětinstvého věku, že po tom dychtí a toho se drží, co myslí pochlebuje a s blýštěcými hříčkami srdce obweseluje. Na tom wšem nic sobě nezasládal w dědinstwí swém maličký Poldjček, který potom na tak weliký stupeň swatosti wstoupil.

W prwních létech autlého věku swého znamenalo se na něm, žeby wážnosti a přísnosti oddán byl; proto ale předce k každému byl wľidný a přiwětivý. Zdálo se, že ta přísnost geho nikam ginám nesměřowala, než aby ho časné k užitečnému wěcy poznání a umění wedla, a toho, čím se wěk mladý wězsšim djcem zamněstřawá, zbawila.

A skutečně gináče tomu nebylo. Nebo malý Poldjček k nemalému podivení domácích y svého učitele tak w vměnění prospíwal, že gsau právem pomyslili, žeby to bylo patrné znamení budaucné štěstí, kteráž se někdy od něho očekáwati může. Nic tedy nebylo mu vážnějšiho, nic přigemnějšiho, gačo vstawičně w dobrém se cwíčiti, a což mladosti pochlebuge, toho se warowati.

Druhá jeho vlastnost, kteráž též o něm mnoho dobrého předpokládala, byla tato: že byl ponížnosti milowník, a nikdy proto nezpeychal, žeby z tak vysokého rodu pocházel. Dworští pochlebníky nikdy geg k tomu přiwěsti, tím méně přemluwiti mohli, aby podle welebnosti svého rodu y stavu pokračowal, a menším takowé ponížené náklonosti neprořazowal, poněwadž ponížený byl wsechněm, žádným nepohrdage, nobrž každého wedlé slusnosti stavu wysoce sobě wáže.

K těmto krásným vlastnostem připogila se také jeho nábožnost. Swědomí jeho autlého věku bylo s ctnostnau čitelností tak zanjčené, že cokoli wěděl dobrého, widěl počestného, nad tím zplesal, a toho, což bylo nectnostného, se shrozyl. Nikdy newysslo z wst jeho, cožby třebaš za žert býti mohlo, proto že byl powyvčen, že dosti nepatrné slowo k wgmě svého bližního býti může.

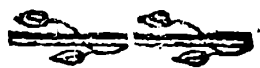

Tyto ctnosti tolik aučinkowaly, že giž mladého gessťe Poldjčka pobožným nazýwali, nebo wssěcko geho gednání a činění byly pauz hě ctnosti, a tudy toho gména negen hodna sebe učinil, anobř za celý čas žiwobyť swého sobě zachowal.

Mezy tím s rostaucým věkem, také wjc a wjc w ctnostech prospíwal, cwiče se w duchu žiwau horliwostj. Wssěcko, coholi s dobročinných rukau swých rodičůw přigal, a pro wyražení swé myslí y pohodlnosti gemu oběťtowali, obracowal k dobremu chudých, tak že někteří domácý lidé, wídauce Leopolda velmi k nuzným štědrého, osinělili se mrhačem ho gmenowati, a žeby někdy dědiční statkové sorwa k wyživení domu geho dostačiti mohli.

Ta předhazování nebyla mocná od té dobročinnosti ho odwesti. On w ničemž wětšjho potěšení neměl než když mohl chudým pomocy, a milosrdenstwí bjdným učiniti. A gačo prawdomlownosti napřed pilen byl, a nad lež nic mrzutěgšjho mu nebylo; tak také wjc libowal z mohowitosti swé vlastní nápozmocným býti, nežli poklady shromáždomati, kteří bez dobrého aučinku mrtwí leží, a často na zkázu člowěčenstwí se obracugj.

Spisowatelé žiwota geho mezy ctnostmi o této zvláště w mladosti Leopoldowé ctnosti wyprawugj, řkauce: že se na něm neshledalo,
Díl 3tj. J dalo,

dalo, ani newidělo, aby se byl kdy kwapně zlosti poddal, aneb znamení netrpělivosti, mace třebas k tomu důležitých příčin, na se znáti dal. Wssecko odporné a protivné nesl s tichau a pokornau myslí, gen toliko neschetnost a oplzlost lidstau těžce nesl, aneb raději smuten gsa proto, žádal nectnostného na cestu ctnosti přivěsti.

Mimo to, wssecky náhodní a nenadálý příhody držel za ustanovení Božské prozřetelnosti, a že podle Božího řízení gde wssecko; a giž tenkrát w tom přemyslowání hleděl pewně ducha swého zachowati, aby proti wssem protivnostwím s trpělivostí křesťanstau ozbrogen, zůstal nepohnutelný.

Podle této wnitřní dořonalošti nabyl swědomí pokogného, které mu způsobilo wstawičnau weselost srdce; a že byl bedlivý zachowáwatel prawidel swatého náboženstwí, frácel bez wssí auhony po cestě swého powolání, očekáwage toho času, w kterémžby nabyl té příležitosti, aby wssem těm, kteří ho k ctnostem wedli, a w křesťanském cwičení wtwrzovali, wděčným mohl se prorázati.

A protož z toho ohledu měl w veliké poctivosti duchowenstwo, gelikož učitelé geho wětším dílem duchowní osoby byly, a takowých mužů, kteří s swým horlivým a příkladným

dným cvičením velikých zásluh sobě dobyli,
Leopold vážil sobě wysoce.

Právě když mladý Kníže Leopold pro
své veliké ctnosti a znamenité povahy wssuz
dy došel lásky a veliké powěsti, a každý oček
ával toho šťastného času, w němž počne
panowati Leopold, otec jeho, panugicý Mar
krabě Rakauské, léta 1096. umřel, zanechaw
synu swému swých zemí y panowání, kteráž
Leopoldowi nemalé obtížnosti způsobiti mo
hlo, neboť měl stáří swého toliko 24 let, ga
řož y k řízení takowého národu zkušenosti y
maudrosti gest potřebj.

Alle Leopold giž we wssem pilně wy
cvičen, s přirozenau, takřka, schopností tak
sobě lehkost panowání učinil, že s swým bi
strým wtipem a velikau rozssafností ty ney
zkušenějšj obce Ředitely přewýšil.

Leopold tedy panowal; gehož první
starost byla, aby ne tak mohowité gafo po
ctiwé měšťany učinil. A poněwadž nábožen
stwí gest ten pewný základ, na kterémž wsses
cká šťastnost obce odpočívá; následowně pil
ně toho hleděl, aby bezewssého nucení a násy
lí poddaní činili své powinnosti, gať a kterať
swaté náboženstwí ge k tomu wede a wzbu
zuge. Tím příkladem Markraběte Leopolda
bywše obywatelé pohnutí, netoliko hleděli to
ho co gsau powinni, ale činili y to, coby k

obecnému dobrému aučinkowati mohlo. A kterýžby se w tom přečinili, tu teprw přikročilo se k přisnosti, aby slusným trestem pozrestani byli.

K zemským auřadům wolil neyhodněgšj a neyschopněgšj muže, gsa tjm obzwlaštinjm darem s nebe obdařen, že gažožto panownjč vměl, kdoby w čem schopný byl, rozjeznati, a komuby měl toho auřadu swěřiti, aneb w té neb jiné potřebě toho potřebowati.

Při rozsudných saudů, zwláště co se tknuło důležitých wěcý, wždy byl přítomen, aby snad někomu bezprawj se nestalo. Widěli, že pro zanedbané dohlížení práwo některého měšťana bylo porusseno, těžce to nesi, mysle, že mohl to překazyti. S té také příčiny často chodjwal do radnjho domu, slyssel rozsudky, a rozhodnul wěc k dobrému oného, kterýž neměl, kdožby se ho w té spravedlivě při byl wgmul. Také rozkazem nařjčil, aby syrotcy a wdowy wssudy měli pilného zastání, kterémž a jiným wssem, genž gsau měli co přednesti aneb něčeho požádati, swobodného před se propugčil přjstupu.

Častočráte také progjzdel Frage swého Markrabstwj, aby shledal, takeli předstawejni pilni gsau swých auřadů, čili nic. Tu sobě dal rozsudky saudcůw čisti, slyssel žaloby, potom

potom pak nawssstěwowal chudé a trpící, požadaw gim rufy ssčedré z hogné pomocy.

Na přestupníky wydal ostrá pokut ustanowenij, aby netrestánij w swéwolnost newesslo. A wssak měl při tom wzhled na mdlobu lidstau, a na místo trestu, na kterěz přestupník byl odsauzen. Widěloli se, že se polepsšil, rychle následowalo milostiwě odpussčěnj, mage s njm autrpnost, a tu milosrdenstwij změnilo krutost ustanoweného potrestánij. Pakli se twrdossignost přestupníka znamenala, a polepsšěnj žádného nebylo, tu byl gačožto nepřitel dobrého měssčanstwa z prostředku gich wyłaučen, a na příklad giným na hrdle potrestán.

Tjm a podobným ustanowením učinil Leopold své Markrabstwij Rakauské ssčastné; ačkoli cyzy důležitosti nemalau w té blažěcnosti učinily překážku.

Cýsař Gindřich IV. měl gest s synem swým Gindřichem, an potom byl Cýsařem toho gměna pátý, weliké nesnaze a newole, kterýž se byl proti otcy pozdwihl. A poněwadž týž Cýsař Gindřich gačýmssy způsobem dwůr Řimský vrazil, y wylaučil ho Papež z Cýrkwe, a Leopolda na to nawedl, aby se syna geho přidržel.

To dalo k weliké wálce příčinu, na kterěz Leopold také weliký podíl měl, gsa násspomoz

pomocen wogštěm Gindřichowi synu Cýsařowu, kteráž se smrti Gindřicha Cýsaře skončila. A od toho času nazwal Papež Leopolda synem sw. Petra.

Okolo toho času pogal sobě Leopold za manželku mladau a vřlechtilau wdomu gménem Aněžku, po frydrychowi Knížeti Šwábštěm, ana byla dcera neshťastného Cýsaře Gindřicha IV. Markrabě Leopold giž před tjm gi dobře znal, a wážil wýsoce pro gegi vřlechtilé ctnosti.

Po smrti gegiho manžela požádal gi, aby gehu manželkau byla, k čemuž také gegi bratr, giž skutečný Cýsař Gindřich V., welmi nápomocen byl, ačkoli giž Aněžka Leopolda pro swé znamenité ctnosti byla zamilowala.

Alle Leopold nepožjwal dlouho manželského štěstí w swém domě. Cyžy wogny čas to geg té blaženosti zbawily; a když neylépe pomyslil, že při šťastném a pokojném stawu swých poddaných s lastawau swau manželkau vtěšeného času požjwati může, tu potřebnost obecného dobrého wolala ho k obhágenj swých zemj, aby branným lidem nepřátely od hranic swého Markrabstwj zapudil.

Wheršťa bitwa za Krále Štěpána II. byla welmi krwawá, při kteréž bogowal Leopold

pold k ruce svého švagra Cýsaře Sindřicha V., ač y také stalo se to, pro zachování sobě milého Rakauska. Nebo Vhři, zdědivše po svých předcích Sunnych obyčeje wogensté, a jen některý díl z nich z nově vvedeného křesťanstwa lepších byl mrawů, okolo břehu řeky Dunage plenili napořád wsecko, myslíce, že tím veliké powěsti nabudau.

To wida Leopold na nepřátely s wogstem svým táhl, a tu s pomocý Boží, kteráž se gisté veliká a sama tu ukázala, velikého wítězstwí obdržel, poněwadž nepřátelé náramně množstwí lidu magice, s sýlau swau Rakussany mnohém wíce přewýssowali. Wlidsnost a tichost Leopoldowa, kudy koli táhl, způsobowala mu mnoho příznivců; wsecko se k němu hrnulo, aby z mocněním se wogsta nepřátely na hlavu porazyl. Co se také stalo. Vhři byli nazpět do své zemi zahnaní, a Leopold zgednal svým zemím pokoj a obywatelům bezpečnost.

Také Německá země z toho wítězstwí, kteráž učinil Leopold, velikých prospěchu nabyla. Zhauby a plenění nepřátelstý zamezeny byly, tak že obyvatelé mohli zase w pokoji roli swá wzdeláwati, a své žiwnostíky požíwati.

Leopold tedy, gažto slawný wítěz, přišel zase do svého Markrabstwí. Geho pře-

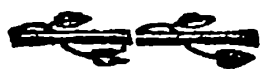

přemilá manželka Uněžka přigala ho lastawě, a to šťastné nawrácenij smutné gegi hodiny obrátilo w radost, neb se byla welmi obáwala, aby na bogisstij smrti nelehl. Cýsař Gindrich gsa wesel z šťastného wjítězstwji sswağra swého, z wděčnosti pasowal ho na rytjřstwo řádu Německého, kterážto hodnost toliko se dáwala wdatným rečum wogenstým.

Na takowý způsob, když w Markrabstwji Rakauštém bezpečnost panowala a obecný pořog, a poddanij pod zpráwau swého lastawého Markraběte wně y zewnitř wssim dozbrým oplywali, dobré Markrabě, aby wmdlené tělo swé po tolikerém wogenstém taženij občerstwil, wmjnil s swau milau manželkau w okolí wenkowstém se obweselowati.

Pro tuž příčinu odebral se na hrad tak řečený Kalnberğ, na místo weselé a k obweselenij lidstému pohodlné. Z toho hradu libě bylo wyhljdnutij; z gedné strany patřilo se na celý břeh řeky Dunagi, a z druhé strany stálo mnoho weselých hágů, zeleného hausstij y lesů, že se bylo mšlo na to podiwati.

W gednom zeleném audolj stál krásnéz ho stawenij dům mysliwecký, a kolem okolo množstwji břizowého stromowj, a tudy slaul dwůr břizowý.

Leopold často kráte tu lowectwjm zwěře se obwescelowal, neb byl weliký milowník myslivosti. Gedenkrate učinil tu stkwostnau hostinu; a wida, žeby příprawy k lowenij zwěře wedlé žádosti geho w dobrém pořádku stály, y byl z toho wděčen y welmi wesel.

Právě když myslivcy na lowecké trůbky znamenij k lowenij zwěře dávali, tu sljdnj psy vpřjmo běžj k gednomu haussťj, wstawičným stěkem znamenij dāwagjce, že na tom místě něco zwláštijnho skrytého býti musý.

Leopold pozoruge toho psýho stěku, rychle s myslivcy běře se tam, stěťjw toho místa s swým bistrým okem pilně. Tu widj, že mezy tjm haussťjm wisý gačesy suknō. Y přistaupj bljže, a táhne to suknō wen. A když dosti ho prohljdl, s welikým vzásnutjm wolal, řka: To gest slogjř (rausska) z hlawn mé manželky! Nastogte! gačé to pro mne stěstj, že gsem za celých dewět let ztracený klenot dnes nalezl? Gistě takowý klenot, gehož má Aněžka wysoce sobě wážila!

Myslivcy, a ginj přjtomnj hosté s welikým podiwenjm patřili na ten přjběh, a gačžkoli rádiby byli s Markrabětem o tom porozmluwili, wssať widauce geho vzásnutj, tak učiniti sy nedowěřowali. To wida Markrabě, w tom ge předessel, a počal k nim takto mluwiti:

„Giž dewět let téměř minulo, gažž gsem se brzy po sňátku manželstém gednoho dne s Uněžkau manželkau na hrad Balnbergž odebral, a tu z oěna na to krásné oěoli hledjwsse, o rozličných wěcech mezy sebau gsme rozmlawali.

Mimo nadání připadl nám na mysl nezšastný osud mého thána Cýsaře Gindřicha IV. Uba gsme szawýwa očima želeli geho neszšestěti, y se rmautili, pomyslje, takěli z nasseho manželstwa pogde ššastný plod mužšského pohlawj, fterýžby rod ten rozmnožil, a pamětnj učinil.

Y rozwažiwsse to wšecko s dobrým wwázženjm, gednomyslne šlibem gsme se zawázali, řdybychom dědiče obdrželi, že chceme flášter založiti, a aby tu takě tělo Thánowo hrobku swau mjeti mohlo, fterěž pět let nepohřbeně leželo, proto že byl w papežské flatbě.

My tedy učiniwsse šlib pod šširým nebem, prošyli Boha, aby nassj modlitbu wyslyšseti ráčil. Gen toliko newěděli gsme mjsta, na fterémbychom ten flášter založiti měli. A řdyž gsme na to pomyslili, tu w tom oěamženi ztrhl se weliký wjtr, a chumel w řolo diwně se točjc, šlogjř z hlawy mé manželky wzal pryč, gegž gsme dlaho widěli w powětřj sem tam se zmjtati, až potom z oěj se nám zmjzel.

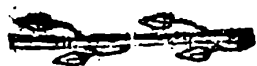

Rychle gsem nařídil, aby pilně ho vyhledávali, a naleznauce geg na hrad přinesli. Alež, Mlogiř wice na swětlo nepřissel. Aněžka ztraty Mlogiře želela hořce: gedno proto, že darem ho dostala od swého otce, gačo drahý klenot sobě ho wážjc. Druhé: že na tařowý způsob ztracený Mlogiř, za zlé znameň nj držela. "

Tak mluwě Leopold k přítomným, wstaz wičně očima patrřil na ten Mlogiř, mage z toho radost přeweliķau. Wssickni přítomni weselili se z toho, co gsau slysseli, a žádagjc ce Pánu swému na Bohu budaucně mnoho dobrého y potěssitedlného, s weseljm geg na hrad doprowodili.

Aněžka vslyssewssi, že Leopold s komonstwem swým tak wesele na hrad se wracuge, na rychlost běžj mu wstřjc, magjc za to, že to weselj z hogného lowectwj zwěře pocházý, chtjc takě swau radost na gewo dáti.

Tu Leopold podal gj Mlogiře; a ona wzawssi ho do rukau, hned ho poznala. Y wčiněna gest twář gegj gačo raucho bjlé, tak že ani slowa promluwiti nemohla. A když opět sobě přítomná byla, a celý ten příběh wyslyssela, hned padnanc na kolena swá, djky Bohu z té milosti wzdáwala, opakugjc záwas zeķ slibu swého.

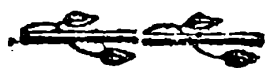

„Kleywyßßi zagistě wyslyßßel modlitby nasse, prawila Leopoldowi, a požehná domu nassemu, že dědiče wedlé geho prozřetedlnosti obdržíme. Gest tedy powinnost nasse, aby chom slib swüg wyplnili, gsauce k tomu diwným gisté způsobem napomenuti.“

W té chwile hned řázał Leopold, aby tu, kdež byl slogiř nalezl, místo pro klášter se vyměřilo. Bylo pak to místo podle wrchu, na kterémž stál hrad Kalnberg, a zdálo se, gaťoby k duchownímu obydlí vlastně ustanoweno bylo; gať pak někdy haussjim tmawým porostlé bylo, a hory kolem okolo geg obkľižčugi, tak předce místo to s zelenau rowinau děl se od lesu a haussji podle stogicých, a se poznáwá, žeby taťměč k tomu wrčito bylo, aby tu sydlo swaté mlčendliwosti a samotnosti pozůstáwalo.

A odtud possel onen znamenitý a welezslawný klášter tak nazwaný Kleyburg, kterýž Leopold s Aněžkau založil, a bohatě nadál, do něhož wwedeni byli řeholní kanownicy řádu swatého Augustýna, a Markrabě Leopold pohřební místo sobě tu wywolil.

Ža toho času křižowé tažení do swaté zemi působilo weliké pohnutí w Evropě. Kleymocněgßßi Knížata byli gsau wůdcowé téhož tažení, ku kterémuž přidalo se také mnoho osob stawu panstěho, rytířstěho a obecně

ného lidu bez počtu, chtějce všickni téhož swatého předsewzetj aučastnými se učiniti.

Také Leopold k tomu tažení požádán byl. A gakžkoli o tom tehdeysším spasytelným aumyslu sebe přesvědčil; tak předce za dobré uznal, žeby geho přítomnost mnohem prospěšněgssj Markrabstwí Rakauskému, než aby vzdálených krajích se zdržowal, a své wogsto za obět vřutnosti nepřátelské wydal.

Žádal gisté Leopold, aby země swatá, kterěz byl zakládatel swatého náboženstwí s swau přítomností a učením gakoměr posvětil, z rukau newěřících wzata byla; wšak že s přítomností swau tomu nápomocen býti nemohl, y wyslal 300 zwláštijního gyzdného lidu, aby tím dokázal, kterakby mu toto předsewzetj swaté na srdcy leželo.

A když máteř Leopoldowa Gitka brala se také do Geruzaléma, kázal jí dáti z swého pokladu 200 marků stříbra a wšecky na té cestě autraty zaprawil, gakož y na to tažení do Geruzaléma welikau summu peněz wynaložil.

Málo podobných příkladů w letopísech máme, aby který panowník tolik klášterů byl znova založil, na díle spustlých a zbořených zase wyzdwyhl, mnohým nadáním a welikými příjmy obdařil gakž Leopold.

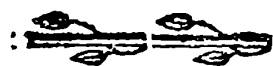
Mimo ten klášter Meyburgský, kterýž ku poutivosti matce Boží Maryi Panně založil, založil také Leopold klášter Cystercký v svatého Fříže, jinak v tmařem audolj.

On byl také zakladatelem znamenité památky kláštera Benediktýnského v Marye-Celly, a ossecky jeho počátky y starobylosti, kterěz se tu spatřují, dobročinnost Leopoldovu oznamují.

Mezy zapadlými kláštery, znova vyzdvohl a rozšířil klášter v Melku. A že tu řeholní kanovníci řádu svatého Augustýna život méně řeholní vedli, Leopold dal ten týž klášter řádu Benediktýnskému.

Kostelové v svatého Glorýána, svatého Petra v Salcburku, svatého Mikuláše v Páswy a ginde více, gsau ossecky památka dobročinnosti tohoto bohabogného Knížete.

A protož také z ohledu tak nábožného gednání Leopold v papežské stolici takové vážnosti došel, že na žádost jeho mnohé věci se staly, kterěz sotwaby k swému cíli přišly. Mezy jiným dowedl y to při papežské stolici Leopold, že tělo wylaučeného z cýrkwe Cýsaře Gindřicha IV. na poswatném místě pohřbeno bylo.

Po smrti Cýsaře Gindřicha V. nemohli knížata Říská ve wolení nowého Cýsaře w gedno býti. Wolili tedy některé muži z swého shromáždění, darowše jim wsecko plnomocenstwj, aby wedlé vsudku swého toho, gehož za hodného vznagi, za Cýsaře zwolili. Y předstawili k té důstognosti Markrabě Razausté Leopolda.

A když wyslancy to radostné poselstwj Leopoldowi zvěstowali, Leopold z wznessené na sebe té důstognosti wděčně se děkowal, dobře wěda, že důstogensstwj to z přičiny wstawičného w Říssi nepokoge mnohým těžkostem oddáno gest, a žeby swému Markrabstwj na škodu to býti mohlo. Y předstawil knížatům Říšským Lothara kníže Sasské, a ten také Cýsařem učiněn byl.

Tak slawně a příkladně panował Leopold až do léta 1136, w němž z této časné bytnosti do wěčné šťastné wšročil, mace stáří 64 lét věku swého, a 42 swého panowání.

Geho tělo w klášteře Kleyburgském pohřbili, tamž potom množstwj lidu přicházelo, nawštruwajíc hrob geho, poněwadž powěst geho swatého žiwota daleko široko se roznesla, a zde Bůh na přímluwu swého wěrného služebníka mnohých milostí wdělowati ráčil.

A wšak za swatého geg wyhlášení stalo se teprw za Cýsaře Frydrycha III. a Římského
Paz

Papeže Innocencya VIII. léta Páně 1484. A to proto: poněwadž nesnáze a newole mezi Cýsařem a Papežem, kteří pocházeli z knížat Szwábských, a tím rodem Leopold stál w příbuzenstwj, nemalé tomu překážky činily. Také wálky, kteréž wedl král Přemysl Ortožkar s Rudolfem z Habšpurku, w cestu tomu wtroučily, gačož y husytská wogna, kteréž Rakauško w dobré mýře k swé zřáze zakusylo.

W dwaceti dwau létech po geho za swatého wyhlášení, totiž: léta 1506, tělo Leopoldowo z hrobu wyzdmženo bylo, a wlozžjwsse ho do rakwe stříbrné na oltář postawili, gačž se až podnes widěti může. Stalo se to w přítomnosti Řimského Cýsaře Maximiliána, Arcybiskupa Pasawského, 27 infulirowaných Prelátů, a w množstwj Rakaušských Pánů. Geho památka slawj se den 15tý Listopadu měsíce.

Swazeč krewního přátelstwj, w kterémž Wywodowé Čestj s Markrabim Rakaušským stáli, pohnul nasheho spisowatele Balbina, že gest swatého Leopolda k swatým Patronům Čestým přiwetlil, kterýžto swazeč w následugjcým způsobu pozůstáwal:

Wladyslaw II., an potom byl král Čestý, pogal sobě za manželku Gertrudu, dceru Leopolda swatého. Z toho rodu possli wedlé ženského pohlawj až do léta 1338 wssicni wla-

wladářowé a panownjcy Česstj starého wýwod-
ského domu Přemyslawy, a syce až do Alž-
běty, dcery Wáclawa II., tak že od matky
wzawšše počátek obadwa slawnj domowé Če-
sstj a Rakauštj w příbuzenstwí stáli, a w po-
slaupnosti ten swazek zase obnowili.

Také České kníže Soběslaw wdal swau
dceru Maryi za Leopolda Markrabě Rakau-
ské syna swatého Leopolda. Balbin prawí,
a chce tomu wedlé starých letopisů, že Gin-
dřich bratr Českého krále Wladyslawy II. (od
něhož possel rod Gindřichůw, a potom slaul
Černýnský) wzal sobě za manželku druhau
dceru swatého Leopolda gménem Gitku. Ná-
sledowně hraběcý dům Černýnský wedle po-
hlawí ženského pochází též z příbuzenstwí
Leopolda swatého. *)

Díl 3tj.

K

*) Carolim Pec w životě swatého Leopolda Markrabě
Rakauského.

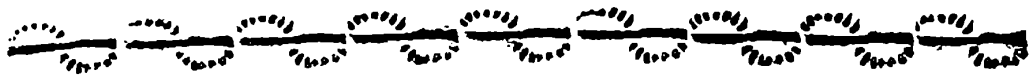

Jeťliž to Sťatí Dobromilů, an z vřt
téhoh muže mluvj?

**Život
svatého Otta,**

Biskupa Bamberského.

Národové, genž rozličnosti řeči, mravů a místa, kdež obýwají, od sebe se dělí, čas-
tokrátě strze prokázané sobě přátelské služby
wespolek se spogují. Tak také se stává,
když cizý osoba na gistý způsob při mezují-
cým národu náklonosti své dobude, že zapo-
menauc se na to, žeby cizozemská byla, wáží
se, a pro svou dobročinnost w cizý obcy pro-
půgčuje se gj místa z obyčegné swobody.

Na ten a takový způsob stalo se s Otto-
nem biskupem, genž possel z domu hraběcý-
ho w Sswábích, kterýž, ačkoli byl rodem
Němec, předce wssak tak byl nákloněn náro-
du Slowánskému, že se Slowánské řeči učil,
aby někdy tomu národu platně posloužiti mohl.
Týž slavný a wděčný národ Slowánský wždy
měl toho Preláta w uctiwoosti, tak že negn,
když žiw byl, wážil ho sobě welice, a nobrž

y památku geho pozůstalil mezy sebou w paměti slavné, přiosobje gméno geho k swatým swým zástupcům Českým.

Mezy swými krugany vkázal se Otto gažto osoba znamenitých vlastností. Geho brzký prospěch w umění, krásné powahy a weliké ctnosti pohnuly gsau Cýsaře Gindřicha IV., že ho na biskupstwí Bambersté powýssil.

Gažo biskup gedině o to pečowal, aby w swé hodnosti pilen byl té powinnosti, kteráž naň wznessena byla, a swému powolání náležitě zadosť učinil. A když sobě swěřené biskupstwí w dobrý pořádek wwedl, aby řázen církewní w řádném stawu pazůstávala, tu pomysllil na takowé kruginy a místa, kterážby Ewangelického wčení neywjce měla potřebj.

W Pomorí bydlící Slowané měliť gsau neywjce toho potřebj. Wčení Gežissowo, genž gim někdy se zwěstowalo, gednať zcela zasslo, a gednať s obyčejí modlářskými zmísseno bylo.

Diwokost wůbec se zanechala; a odtud possly laupeže, mordy, nepřátelsté wpády a plenění podle mezugjcých krugin, tak že w sausedstwu obýwagjcý národowé, genž také z kmene a rodu Slowánského pocházeli, proti nim se zkysselili, a k wogně obhagně přikročili.

Boleslaw wýwoda Polský, gačožto neybližšij saused, zakusyl toho zlého neywjce. Aby pať se toho zbawil a takowého bezprawij od diwočých Pomorčanů trpěti nemusyl, wyslal posly k Cýsaři Gindřichowi V., kterýž po změně panowánij swého otce Gindřicha IV. cýsarstwj obdržel.

Boleslaw tedy žádal Cýsaře, aby několiť mužů Aposstolských, nebo gich za toho času w Německé říši dosti bylo, do země Pomoršské wyslati ráčil, kteříby ten diwočý lid cwičením křesťanského náboženstwj k mrawům wedli, mague za to y saudě, když w mrawích a w cwičenij křesťanském lépe se wywčij, že se pokogně k němu miji budau.

Nebylo potřebj Cýsaři dlouho přemeyšleti, kdožby tam wyslán býti měl, wěda dobře, že k té práci Aposstolské nad Ottu biskupa Bamberšského žádného schopnějšijho a horliwějšijho není. Tu powolal k sobě biskupa, a přednášij genu žádost wýwody Polského Boleslawa, a aby tať učinil, sám ho snázně k tomu wzbužowal.

To slysse Otto, gačožto muž práce Aposstolské milowný, mile a ochotně to na sebe přigal, slibě Cýsaři k Pomorčanům se obrátiti. Že ale gačožto biskup nemohl tať lehce biskupstwj sobě swěřeného opustiti, lečby prwe

o tom spraven byl Papež Římský, vmiňil tedy geho w tom požádati.

Otto poslal swau žádost do Říma, by mu powoleno bylo, tuto práci Aposťolskou na se wzýti. Kalixt II. wvážíw to, oč byl biskup žádal, a žeby spasytedlně bylo gednání, kdyby takowé množství Slovanů do lůnu křesťanské Církwě wweveno bylo, biskupowo předsewzetj wtwrdil a požehnání vdělil,

Otto právě chtěl se na cestu wydati, a tu Cýsař ten čas, totiž léta 1124 měsíce Máge wůbec ohlásyl, že obecný sněm w Bamberce držeti chce, na kterémž y Otto biskup seděti měl, proto že na něm o důležitých věcech duchownjch také se gednati mělo.

Cýsař na ten sněm pozwal také Čestého wývodu Wladyslawa I. chtěl tu s ním se poraditi a smluwiti za příčinau swého soka Sasstého wýwody Lotara. Potom Gindřich a Wratislaw wradiwšse se, na tom se snesli, aby ze dwau stran na Sasy připadli a ge potřeli. Wratislaw dle toho srozumění táhl přes hory Česté do Mišsně, a dostaw se až k Worínu městu, wšsecko pořád ohněm a mečem w zemi Sassté hubil.

Alle Sasowé shrnuwšse se ze wšsech stran na Čechy tak sylně doráželi, že gsau nazpět z Mišsně do Čech wstaupili, a tu Lotár
obě

obětowan Wladyslawowi přátelstwí, mezy sebau pokog ustanowili. To aby w nic wwedl Gindřich, powolal Wladyslawu do Bamberka, neb vmínil gessťe gíná Říská Knížata, gaťo Baworské a Szwábské, po sobě potáhnutí, a znova proti Lotárowi se vmluwiti.

Gindřich nížádným způsobem nechtěl k tomu přiwoliti, aby Lotár sestru Cýsařowú Gertrudu wzal sobě za manželku, ana byla wdowa po hraběti z Hollandu, a tudy nabył dědičně některých míst w Říssi, cožby nowým různicem a newolem přjčinu dáti mohlo.

Když se mnoho znamenitých knížat a hrabat na ten sněm do Bamberka sjelo, Otto měl se k nim wctiwě a ochotně, poctiwých s stkwostnau hostinau čině jim mnohé přátelské služby. S tau swau wldností dobył sobě wcliké gich náklonosti a poctiwosti, mluwjce s nim o založenj w swých zemjch klášterů, kostelnjch přjgmů a rozličných důležitostech.

Při té pohodlné přjležitosti ničehož Biskup nepominul, coby k dobrému náboženskwí a Cýrkwi prospěšsno býti mohlo, zýstau sobě srdce knížetská, aby když na sněmu wěcy duchownj přednesseny budau, šťastného swého cíle dosáhly.

Kleywice pak dal sobě na tom záležeti Otto, aby docela přátelstwí Wladyslawa sobě zůstal, dobře věda, že země Česká má w sobě mnohá slavná y bohaté založení klášterůw, a coby po zvelebení církewních věcí gen bylo potřeba. Wýwoda nad míru byl poctěn a wážen od Biskupa, a z toho potom posšlo weliké a nerozdílné mezy nimi přátelstwo.

A když Wladyslaw z Bamberku do Čech se wrátiti umínil, snázně o to žádal Biskupa, aby na své předsewzaté cestě do Polska a Pomorí skrz zemi Českou, neobtěžowal sobě geg nawštíwiti a k němu přigiti.

Biskup tak učiniti sljbil a držel slovo, zdržew se na té cestě z Bamberku do Polska v Wýwody za geden celý měsíc.

Přigda pak do Čech, neyprwé obrátil se do kláštera Kladrubského, kamž nedáwno před tím mnissi ze Szwábska wwedeni byli, a Biskup svých fraganí žádostiw byl widěti.

Že gsau Biskupa přigali a wítali mnissi wděčně a ochotně, nelze pochybowati. Mezy tím krátkým časem, co se tu pozdržel, posvětil zdegsí kostel ku poctivosti swatého Mikuláše, a spolu požehnal, a oblékl některé geptistky, kteréz byly tu da téhož řádu wstoupily. To pak proto osobně učinil, poněwadž nowě zwolený Biskup Pražský Nicynhard,

ge-

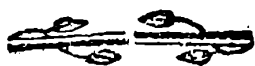
gemuž právem to přináleželo, nebyl ještě na biskupství posvěcen.

Z Kladruhu přímo se bral cestou do Prahy, a mace o tom zpravou, žeby Vladyslaw na Mělnice dvorem byl, y přecházel ho tu s svým přátelským navštívením. Výwoda přigal ho srdečně, a za několik dní ku počtivosti Biskupovy držel hody stěwně a jiná rozličná weselí. A když Biskup měl odtud pryč jíti, obdarowal Vladyslaw svého milého hosta mnohými dary, a přitom musyl mu slibiti Biskup, že na své zpátečné cestě zase k němu přijde, a přátelsky ho navštívi.

Kuž Otto z Čech chwátal bez meškání do Polska, a přigal gsa od výwody Boleslawu wděčně, počali rozmáuwati, na jaký způsob k tomu spasytedlnému předsewzeti w Prusých a w Pomorji měloby se přikročiti.

Prusané a Pomorjané, jakž wědomo, byli gsau Slowané, kteří při svém národním tažení šestého století do té krajiny přisědše, tu se osadili.

Tento ale národ Slowánský, kterýž blíž k polední zemi Německé přitáhl, dříve, totiž s počátku devátého století, přigal křesťanského náboženství, ještě na půlnoc bydlicy Slowané vždy ještě k pohanství
od:

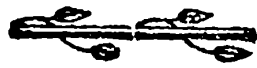
oddáni byli. Na wětšším díle w těch krajích, kdež tito Slowané křesťanského náboženství přigali, wstúpili oni tu náboženství, obwzlasťně pak Cýsařowé Němecstí.

Giž wýwoda český Wratislaw wzal sobě Drahomíru Slowánskou Princetku z Prus za manželku z toho dobrého ohledu, aby tím snátkem manželstvem wzbudil ge k přigeti swatého náboženství, a také z té příčiny swatý Wogtěch Biskup Pražský do Prus potom se odebral.

Něž geden y druhý ohled těchto dwau horlivých mužů byl bez aučinku, a Wogtěch musyl swau práci Zposstolstau žiwobytem zaplatiti. A na takowý způsob práce a wynasňájení Cýsařůw a Němecských knížat za toho času byla podobného vžitku.

Posledně wynasňážíli se, y o to pečowali welmi Polští wýwodowé, aby Prussané a Pomorané přigali včení Gežíssowa. K tomu pak pohnuly ge neywíce laupeže, a nepřátelské wpády, kterýchž byli od swých pohanských sausedů začusyli, wsecko napořád dle swého diwokého obyčege ohněm a mečem w Polstě hubiwšed.

A když tak nic dowesti nemohli Poláci, tuž vchopiwše se zbraně wálečnau mocý hágili zemj swých; ano po čase tak se gim postě-

šťěstílo, že zmocníwše se těch nevyvrputněgšich Slowánských wůdců, ge potřeli, a w těch tragich křesťanské náboženstwí gsau wšstjz pili.

Po čase opět strana pohanská se zmocnila. Prussané a Pomoráné pozdwihnauce se proti Polstému panowání a swé wrchnosti, odřešli se wšseho poslussenstwí, hubíwše Polsto mnohem wíce, než gať se před tjm dalo.

W takowém nebezpečném stawu pozůstávala země Polská, když wýwoda Boleslaw powolal k sobě Ottu Biskupa, aby w Pomorí diwočý lid wčením Gežissowým k křesťanským ctnostem a mrawům přiwedl. A když tu mezy sebou byli promluwili, a wýwoda potřebnými wěcmi y lidmi, genž ho prowázeli, Biskupa opatřil, propustil ho od sebe do té fraginy, o kteréz se dowěřowal, že Otto biskup s swau přítomností mnoho dobrého tam působí.

Kuž tedy Otto whází do země Pomoršské gaťo tichý beránek mezy stádo žrawých wlků. Wstupuge na to místo, kteréz téměř před ním mnozí Apóstolští muži křwí swau gsau poswětili. On patřj na to smutné diwadlo pohanské diwočosti, ale Otto nehrozí se toho nic; nic se neleká pohružek twrdosšigného lidu, a nobř nábožnau horlivosti začíná konati swau Apóstolstau práci.

Geho wýmluwnost Slowánské řeči, a wážnost pronjšagjých slow, mnoho aučinkowala w srdcích Pomoránských obywatelů. Ale také mnozí protiwiili se genu wedlé přirozené diwočnosti a twrdossignosti mrawůw, činíce mnohých příkoří genu y pohaněnj. A když předce w swém spasytelném gednánj počogně bez wšj weytrže pokračowal, tu obořiwše se naň, nemilosrdně vbili.

Vbitý wyslanec Aposstolský Otto mlčj, a za zlé odměnuge se dobrým. On k těm, kterj naň ruce swé wstáhli, má se pokorně, lastawě, sworně, ponjženě ne na bjlo, ale opravdu, aby dořázał s swým příkladem, že každý Křesťan powinen gest swým nepřátelům negen odpustiti, ale také dobře činiti.

Protož také geho příkladně gednánj tolik aučinkowalo, že geho řázanj, kteráž obyčegně na weřegném místě mjwal, nebyla bez dobrých a wžitečných následků. Lid shromáždil se okolo něho, a stoge kolem a kolem poslauchal ho s pozorností. Menjliž to duch Dobromilůw, prawili mezy sebou, genž z wšě tohoto muže mluwj? Geho wčenj gest krásné, gednánj příkladně a dobré gačo naššich welikých otců a pradědů, gichž památka wždy mezy námi gest?

Tak mluwili Slowané Pomoránsstj, slyšjce řázanj Ottowa, a mnoho z nich přiga-
lo

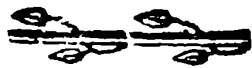

lo od něho křtu swatého. Ti a takowj, kterj mile obrátili se k náboženstwj křesťanskému, a přigali včenj Gejssowa, wedl ně a wzbu-
zowal k wzdelánj roli, a coby obcy k dobrému bylo; nebo za tehdejsch časů zlémech
duchownj wyslancy, když newěřcym swaté Ewangeli-
um oznamowali a na wjru křesťan-
stwu obracowali, také přitom Ewangeličům
včenj cwičili ge w mrawnosti, a kteražby pro
zachowánj a rozmnoženj obecného dobrého mě-
li pracowati, a tjm sobě y obcy dobrý pro-
spěch učiniti.

Podlé toho základu pokračowal také
Otto, když w Pomorj obywatelj negn do-
brými křesťany včenjm Ewangeličým činil,
ale y spolu k tomu wedl, a wučowal,
gažby obcy pracý a obchodu wedenjm pro-
spěšni býti mohli, aby tak diwohé pohnutj k
wálkám a rozbrogům w nich gažoměř vdu-
chl, a základ k mrawnějsšimu žiwobytj založil.

Když Otto celý rok w práci Apostol-
ské w Pomorj s welikým prospěchem ztráwil,
y pomyslił, že čas gest, aby gažžto Biskup
do swého biskupstwj se nawrátil, a tu swých
powinností pilen byl. Pročež zanechal tu po
sobě několik knězi, kterjby předsewzaté Apo-
stolské práce dále pokračowali, s newěřcý-
mi křesťany otcowsky se rozlaučil a šel do
Polš, odtud pak opět bral se do Čech, aby
slib swůj wyplnil Wladyslawowi.

Gak

Gať mile léta 1125 do Prahy přišel, tu ho došla zpráva k nemalému svému zármutku, že wýwoda Wladyslaw giž na smrtečném lůžku ležj. Gaťo ale vpřjinný geho přitel za šťastného sebe vznáwal, že aspoň s swau duchownj pomocj při geho z tohoto swěta na věčnosť wykročenj wděčně gemu poslaужiti bude mocy.

Wladyslaw za přjčinau poslaupného panovánj žiw byl s swým stregcem a bratrem Soběslawem w newolj a neswornosti, a tu Soběslaw, wypowěžen gsa z země, musyl w cyzyně se zdržowati, a k zlepssenj swých okolstogičností dobré přjležitosti očekáwati.

Přes to ale wssečťo měl k swé ruce mnoho Čestých Pánů, kteří mu přáli a na stolicy wýwodstau vsaditi chtěli. Oni widauce, že Wladyslaw déle žiw nebude, wyslali gsau posly k němu s tjm. doloženjm, aby nemesskal do Čech giti, a pro obdržení Čestého knjžestwj potřebných přjpraw učiniti, že mu chť k tomu nápomocnj býti. Také owdowěla wéwodowa Swatawa a matka obau bratrj wssemožně toho hleděla, aby po Wladyslawowi panowal.

Soběslaw přitáhl s cyzj mocj wogenzstau do Čech, a položil se polem wedlé lesa Břewnowského, nynj tu říkáme v swaté Markěty.

21 Když Otto biskup Wladislawa' na cestu věčnosti připravoval, tu Swatawa oznámila mu to nepřátelství, kteráž mezy dvěma bratři již zdáwna se howj, prosýc ho aby vmjragjcyho k smjřenj s bratrem swým pohnul.

Otto učinil tak; a přitom y to dowedl, že Wladislaw, ač byl manželku swau s swými syny Pánům Českým po sobě wzemské zpráwě již byl poručil, Soběslawa za panownjka w wywodstwě Českém ustanowil, a tjm na gewo dal, že zapomenuw na wsectu kyselost proti swému bratrowi, náležitě se s ním smjřil.

Otto tedy vmjnil, že při Wladislawowi až do geho skonánj zůstane; wssak že Weližonočnj swátky se blížili, a Biskup w ten čas chtěl w swém biskupstwě Weližonoc slawiti; tedy odewzdał vmjragjcyho Wladislawa do rukau Pražskému biskupu Maynhardowi, on pak wzaw od něho smutné odpustěnj, z Prahy do Bamberku se^eodebral.

Bamberčané přigali gsau swého lastawého Biskupa s wprjmným srdcem wděčně a wesele, radugjce se z toho, žeby opět mēzli v prostřed sebe swého neywyššjho Pastýře, po němž gsau dáwno již srdečně taužili, očes káwagjce geho šťastného nawrácenj.

Spisowatelé žiwota téhož swatého Biskupa píšij, že při swém nawrácení do Bamberstého biskupstwí w té samé duchowní horliwosti pracowati nepřestáwal, a swým hlásáním slova Božího prawau pobožnost wssudy rozššírowal, tak že dořonalost řřestanská w zachowáwání přikázání Božích nad mjeu se tam stkwěla.

A wssak k swému neywětššimu zármutku toho se dočkál, že Aposstolské geho wystanstwí w Pomorí dobrých následků nemělo. Pomoršští Slowané z wětššího dílu odpadli od wčení Krystowého, a pozdwihnauce se proti Polákům opěr wedlé wínezugjících fragích předešlá wřrutenstwí gsau tropili. A to byla také přřčina, že řřeský řřál Přemysl Ottořar druhý na ty zhaubce do Prus potom táhl, a ge strotil, proto že, gadž wýsse řřčeno, sausedům swým řřestanským weliké šřkody činili, na ně wybjhagjce, a gich země ohněm a mečem hubjce.

řřechowě tedy bogowní wyrazywše na ty Prussáky, welikau gim šřkodu činili. Mocněgšší z Prussanůw widauce co se děge, a strachem přřinucení gsauce, Přemyslowi se poddali, a přředeň s welikau pořorau přředstaupiwše řřřtu swatého řřádali; a on gařo Pán milostiwý na milost ge přřigál. A tak Přemysl toho řřasu tu wšřecku zemi podmanil, a pomalu wšřecten lid se pořřtil.

Na věčnou toho památku, y pro ob-
ranu wjry Krystowy na gednom místě wyso-
kém zámek pewný kázal postawiti, kterémuž
dáno gméno Kunigsberg, t. g. Králowa Ho-
ra, proto že ho král Český postawiti wykázal.

Biskup tedy Otto, mage stáří 70 let
swého věku, den 30tý Žárj měsíce 1139 w
swaté powěsti život swůg skončil, ktrážto
powěst swatá papežským wyčknutjm slawně
nápotom potwrzena byla. *)

*) Gurnus w životě swatého Otta, biskupa Bambers-
kého, a pokračujících spisowatel kronky Rojmasowy.

Gindrich gest na swobodě; ať děkuje
za osvobození manželce své.

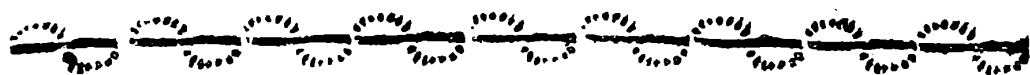
Život

smatě

H e d w i ě n ,

Wéwodowy Slezké.

Sedwika byla dcera Bertholda Markraběte Meránského, nikoli ale Moravského, gažž někteří Fronykáři tomu chtějí, a drží tu fragiznu Meránska za díl markrabství Moravského, kteráž nepochybně s zemí Pomoránska mezuge.

Giz w dvanáctém roce svého věku vřsnaubena byla wýwodowi Polšému a Slezšému Gindřichowi příginjm Bradatému, gegjžto mladý wěk giž také byl spogen s znamenitými ctnostmi, gažo třebas při létech dospělých dobrého cwičení a wychování obyčejně se stává. A gažžkoli w domě svého otce k rozmanitému žiwobyti příležitosti nezbywalo; tak předce mladá Princzka wzala sebau z domu otcowského wyborné ctnosti, vřslechtilé powahy a nad nřru dobrotu řrdce.

Wřsecka pochlebná a rozmanitá gednání, kteráž mladictwji wysokého rodu a wychová-
ní

nj často kráte řazy, nic při nj neaučinkowala; a to diwenj y chwálenj gegj vslechtilé krásy, držela za wěc pomjgegjcý, aniž proto, že byla rodu znamenitého, poníženosť swau nez-
změnila. Wedlé toho wsseho zdálo se, gačo-
by gi Neywyššjho prozřetedlnost k něčemu
wyššjmu, a ne k těmto pomjgegjcým rozko-
šem tohoto swěta byla powolala.

S takowými ctnostmi ozdobená, a hned
w autlém věku docela gim oddaná, což gisté
hodno gest podiwenj, odpjrala wssem domá-
cým sladkostí a života rozmanitostí. Na
ničemž sobě tak neobljbowala, gačo na ctno-
stném gednánj, milugjc gedině ctnost a pra-
wau pobožnost křesťanstau. A kde ta byla,
tu také bylo vtěssenj vslechtilé Pryncezky.
Genom ti, kteří w ctnostech křesťanských a
w náboženstwí pilně pokračowali, nabyli gsau
v Hedwiky přízně a lastawé náklonosti.

Gačo matka tří synůw a tolik dcer,
cwičenj gich powažowala za swau neywětšj
a neydůležitěgšj powinnost. Protož wycho-
wávala a cwičila ge právě gačo weliká cty-
telkyně a milownice ctnostného života, aby
ne gen následownjcy gegj byli, ale y také w
zachowánj a wykonánj vslechtilých ctnostj ney-
wětšj swau libost měli. Lepěcowala gen o
to bohabogná Hedwika, aby dobrým swým
cwičenjm dítky swé zde časné, nobrž mnohem
wjce někdy wěčně šťastné učinila, a z toho
sobě

sobě svěceného daru gedenfráte Kleywyššimu,
když zgeroné y tagné wěcy na gewo wygdau,
počet dáti mohla.

Svým příkladem dokonalosti křesťanské netoliko své dívky, noprž všecky domácí wzbuzowala k pravému životu křesťanskému, neywjce pak snásseliwau stálostj wedla ge k tomu, kterakby se zachowati měli, když ge co protizwného a myslí odporného potká. Nebo w téctnosti tak gest Hedwika prospjwala, že wšeccka swá neycytelněgssj protiwenstwj a nestězstj snášela s welikau srdce swého stálostj, trpkých a náhlých wěcý se nic neděšyc, trpěti se nezpečugjc, wšeccko, buďto bylo neyprotizwněgssj, ochotně a statečně podnikala.

Co moc přirozené filozofie wyvesti nemohla, a kde lidská mdloba pod vtlačeníjm svého protivného osudu potřena byla, tu Wéwodowa, s štitem křesťanské stálosti ozbrožená swjtězyla, nikdy se z toho nermautic, co proti gegj spanilé a zmužilé myšli vřputné bogowalo.

W takových smutných případnostech, genž působí obyčejně strach a malomyslnost, gedině bylo gegi vtěšeni podle vůle Boží vůli swau pořádati, a we všem do geho swaté vůle se poračeti, a to byla ta šťastná podpora gegi weliké mysli, že odporné věci mile snášela. Ona byla wíce než kdo giný přez swě-

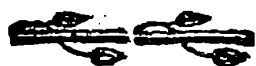

swědčena, že Nejvyššího prozřetelnost řídí
wssecky věci, a bdi nad dobrém člověka, a
že podle Božho řízení gde wssecko. A na
tom základu Božské dobroty a maudrosti za-
ložje Hedwika celau swau naděgi, až ku po-
diru mjrnost a pokoru na gewo dala. Ne-
kolik příkladů těchto ctností tuto vvedeme, a
kterýmiž tato nábožná Wéwodowa nad mjr-
se stkwěla.

Kunrad, wýwoda Kyrenský wedl wálku
proti wýwodowi Gindřichowi a manželj Hed-
wiky, tak že obě straně sebrawsse wogsta po-
tkali se spolu a swedli krawau bitwu. Gindřich
mage to nescěstj na hlavu poražen byl, a do
zagetj swého vřputného nepřitele přissel. Ge-
ho poddanj widauce, co se stalo, vlekli se
welice toho přjběhu, zwláště když pomysli-
že dobrý Pán gegich w rukau swého nepko-
gitedlného nepřitele gest. Také dwůr wýwo-
důw, žele Pána a otce swého nescěstj, wel-
mi z toho smuten byl.

Tu powstal starší syn Gindřichůw, Prync
vdatný a čilý, aby otce swého ze zagetj a ru-
kau nepřátelských wyswobodil. Mage pak k
tomu přikročiti, takto lid k zbrani a hágenj
swého wýwody wzbužowal :

„Sanbiti bychom se musyli, řekl tu pří-
tomnému lidu, kdybychom, gažto národ
wždy wítězný, a w vdatné powěsti wssudy
sta-

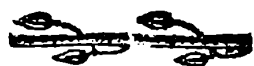

slawný, nyní swého Pána a panowníka w
zagetj sauziti nechali. Nebudemeli geho oz
swobozenj hbitě hleděti, wssěcka ta potupa
padá na nás. Kdož tedy z wás poctiwě
smeyssli, a opravdowý gest Polák a Slezák,
ten ať následuge mne, a mstj té porážky, gjž
gsme trpěli. Y magjli nás nássi nepřátelē
w rekowstwj přewýssiti? Ne! my gsme zhola
s protivným osudem padli. Muži vdatnj a
rekownj, snažme se tu chybu naprawiti, a s
zmužilostj nad tau smutnat náhodau zwjtěziti!!

Tak mluwil neohrožený Prync Polákům
a Slezákům, a tu rychle ze wssech stran hrnu
li se k němu wssickni lidé, wzawsse před se
po? geho wůdcstwjm budto zwjtěziti aneb
vmřiti.

To widauc Hedwika, kterak se wssěcko
k bogi strogj, a wogsko se spořádá po karněz
tách, praporcích a tropách, wolá syna swého
k sobě, a tu, coby z té wálky zlého pogiti
mohlo, wssého mu s lástkau mateřskou y do
brotiwostj představuge, řkauce:

„Wissli synu můg! Když se brozná a
vkrutná bauře wálky pozdwjgne, že welikē
množstwj a hned moře zlých wěcý s sebou
přinássi, rozwodnj se a potopuge wssěcky wěcy.
Tuť býwá zagimánj a zahmánj dobytků, po
tlačenj a pohubenj obilj y osenj na poljch,
pálenj wsý a krásných měst, statkowé a zbožj
lidu

lidu laupežníkům se dostávají; ve všech
řádech plno zármurku a bída, počestnost a
mravy se kazí, náboženství v veliké potu-
pě gest, aniž gest jaký rozdíl mezy věcmi
posvatnými a obecnými. A tak mnohém
snáze gest někomu vškoditi, nežli dobře učiniti."

Drync to slyše, vzásl se. Ktež, mámli
pak gá svého otce v začetí nechat sauziti?
Řekl on, patře na matku ostrým okem. Kiz
foli, můg synu! odpověděla: otec twůg bu-
de wyswobozen; ale ne tak, aby tolik newin-
ných strze to veliké zhauby trpělo. Gásama
půgdu k Kunradowi, a požádám ho, aby
mi manžela na swobodu propustil.

Mladý Drync podiwil se těm řečem,
gakž byla matka k němu mluwila, a wssemo-
žně hleděl, aby matku od svého předsewzeti
odwedl. Tolik učinili dworské rady, prawic:
žeby lépe příslusselo, aby se wyslali poslowé
k Kunradowi, a tu přednessením pokoge swo-
bodu Gindřichowi wymohli.

Wssecko to nebylo tak mocné, aby Hed-
wika, co umjnila, wykonati se wymeysslela,
aneb za těžkau wěc byla wázila. Tu wzaw-
ši od swých domácých odpustění, a požehna-
ši swých malých dítek, brala se na to místo,
kdež Konrád v ležení polním obýwal. Ten
neočekáwaný a kwapný přichoz manželky Gin-
dřichowy zdal se Kunradowi býti přepodivný

y také poněkudž nemožný. A když widěl, že skutečně Wéwodowa k němu se běže, wysšel z stanu wogenského wen, wjtal gi wctiwě, a očekáwal s welikau dychtiwostí, coby tu v něho pohledáwala.

„Gá přicházým k tobě, prawila s spaznilau myslj k Kunrádowi, abys mi propustil manžela, gegž wálečné sstěstj w twau moc wydalo; wálečné sstěstj prawjm, kterěz snad na zeytrj tebe opustj, a toho, čím se wynázssjš a nač se spoleháš, tebe zbawj. Wěř mi, že wprjmnj Gindřichowy poddani, a wdatnj kragané, giž giž gsau přikryti brněním, pancýřem oblečení, meči opásani, očekáwagj: ce znamenj, aby bubnů hřmotem wálku obznowili. Wždyť ty medeš gen wognu, abys nabył prospěšného pokoge? Takowého tobě podáwám, a syce kteryby sítěrowal k dobrému twému, a nassemu národu k poctiwosti. Což medle w cestě gest, abychom smlaumu učinili, giž wice nynj, nežli kdy gindy, gest potřebj. Takéli gest ře tagno, že welicý zástupowé newěřjcých giž napohotowě stogj, aby do nassjch kragin wyrazjli, a wssudy pohubili, poplenili mečem a ohněm napořád wsecko? Medá gim nasse nepřátelstwj příležitosti nassjch zemj se zmocniti, a w swau porobu wwesti? Pokoge gest tedy a dobrého přátelstwa tu potřebj. A to od tebe žádá wlastnj dobré zemj twých, a můžeš strz pokog to samé nynj

ni obdržeti, cožbys snad na leta s prodlauženau wálkau obdržeti nemohl."

Tato řeč, kterauž Hedwika s mužilau myslj a magestátnosti Kunradowi přednášela, pohnula ho, že bogowný Kunrád k pokogi mile přikročil. Gindřich budiž swoboden, prawil; za to pať má swé manželce co dělowati. Pokog ať gest mezy mnau a ním, gestliže se tak stane, gaťž byla řekla Wéwodowa.

A skutečně také se tak stalo. Na takowý způsob Hedwiky poselstwí mnohem šťastněgšj bylo, než snad toho neyzkusseněgšjho dwořana býti mohlo.

Druhý nestřastný případek, kterýž se tknul Hedwiky, a při něm swau stálost znamenitě vřázala, byla smrt gegjho syna.

W následugjcým žiwotě Gindřicha II. se dotčeme, kterať na smutný způsob w bitwě w Lignice, ginať w Salice, w Slezých, weda wálku s Tatary zahynul, a tudy celý dům wýwodstý y země weliké zahubné zkázy zafusyla.

Hedwika syce gaťoměř duchem prorockým geho zahynutí přezdwídala. Nic wssať méně předce k bogi proti newěřjcým geg wzbuzowala, wděljc gemu k nastáwagjcý mučedlničtě smrti swého mateřského požehnání.

Poz

Podlé cytedlnosti lidsté owšem že geho zahynatj bolešně w srdcy pocýtila. Ale gačo Křesťanka tolikerými ctnostmi se stěwaučy, sinre syna swého, a wšsečo zlé, kterěz potom nás sledowalo, snássela s tichau myslj a stálostj welmi příkladnau, poraučegjc to wšsečo do wůle Božj. Tjm gedině se těssila, že syn gegj na bogisstj w dobré powěsti žiwot swůg skončil.

Když tedy Hedwika syny a dcery swé na neylepšsý způsob, zwláště pak w bázni Božj wychowala, wycwičila a tudy se vbezpečila, že cwičenj gegj nebude bez dobrých a užitečných následků, y předewzala sy, že wšsech zaneprázdněnj tohoto swěta se odřečne, a ostatek swých dnů gedině w službě Božj stráwiti chce.

Y wygewila to swému manželi, žádagjc ho wraucně, aby společnost manželskau wyzdwihl, a ona. w samotnosti nápotom Bohu slaužiti mohla. A když wywoda tak učinil, gačž Hedwika byla žádala, bez odtahůw zbawjc se wšseho dworského žiwobytj, w swastém mlčenj a w cwičenj se počala žiwot westi.

Tu w požíwánj pokrmů welmi ostře střjdmost zachowáwala, postiwšsi se za celý téhoden, from dne nedělnjho a swátečnjho, kdež něco maličko gisti sobě dowolowala. Násproti tomu ale každého dne třinácté osob chudých krmila, rozdáwagjc jim pokrmů s swau
wla-

wlastnj rukau, a posluhugje ochotně y lastawě w neywětšj ponjženosti.

Nikdy swau samotnost nezanechala, nikdy ginám newycházela, leč k nemocným a wšj pomocy lidště zbaweným. Tu zbuzowala ge k swaté trpěliwosti, potěšowala k swau štědrostj, a potřebných léku y pokrmů mile a ráda wesměs podávala. Ano y těch, genž nemocy wředowau, prassiwau a malomocenstwjm stjžení byli, nic se nestjtila, sama jim slaužiwšsi rany přewazowala, čistila, a swé služby, kterěž tu s nj byly, k takowé lásce bližního a službě y lásky Boha gest wzbu-
zowala.

Pod swým oděwem nosyla wlněnou košsily a kagjcý pás žiněný; lůžko měla twrdé, a přjbytek gegj byl pauhá chudoba a swatost swatého obcowánj.

Ani ta neyostřegšs tuhost zymy nemohla na gegjm autlém těle toho dowesti, aby, mimo obyčeg swůg, z chrámu Páně dříwe domů se vbjrala. Ale, lástau Božj zanícená sedwika, chodje častokráte bosýma nohama w hlubokém sněhu do chrámu k službám Božjm, nikdy z něho newyssla, leč vložených sobě modliteb w duchu kagjcým byla wykonala.

Mimo ten čas, w kterém dobré skutky swému bližnímu prokazowala, wstawičně namo-

modlitbách trwala, posylugjc ducha swého w duchownim přemeysslowánj. To pak spasytel dlné gednánj negen času dennjho, ale y nočnjho na gisté hodiny gest rozdělila, a wykonáwati niěkdy nezanechala.

Po smrti wýwody swého manžela, Ma gest Hedwika do panenského kláštera řádu Cysterцыenského, kterýž w Trébnicy w Slezých byla založila. Gegj dcera Gertruda, nechťjc se swé lastawé matky zpustiti, gi tam následowala, ač někteřj píssj o této swaté Panně, že giž w témž klášteře Bohu byla slaužila.

Wstaupenj do téhož duchownjho stawu, bylo dwognásobnj cwičenj a swatého obcowánj žiwota gegjho. Wssecka až potud wypsaná pobožná gednánj, skutkowé poťánj a těla mrtwenj, byla gsau sylněgssj a wětssj w dořonalosti křestanské.

Čte se w gegjm žiwotě, že gednau klesťjc před křížem a se modljc, wzchůru od země powýssena, a gafoměř nebestým swětlem obřlčena byla. W tom přemeysslowánj nebestých sladkostí měl vřijžowaný Spasytel ruky swau wstáhnauti, a Hedwice požehnánj wdělati, mluwě k nj, že nad gegjm pobožným gednánjm welikau ljbořt má.

Gegjho žiwota swatost byla, prý, mnohými zázraky potwržena. Ona vzdrowowala
Dil 3tj. M těl

těla lidská malomocenstvím vnitř y žewwnitř nařázená, což se lékami učiniti nemohlo. Ona, gaž pissi, gedné geptisse, ana w témž kláze sstere newidomau učiněna byla, s modlitbau swau zrak nawrátila, a malé pachole, gež byz lo mleyenské folo podrtilo, opět zdrawé učinila.

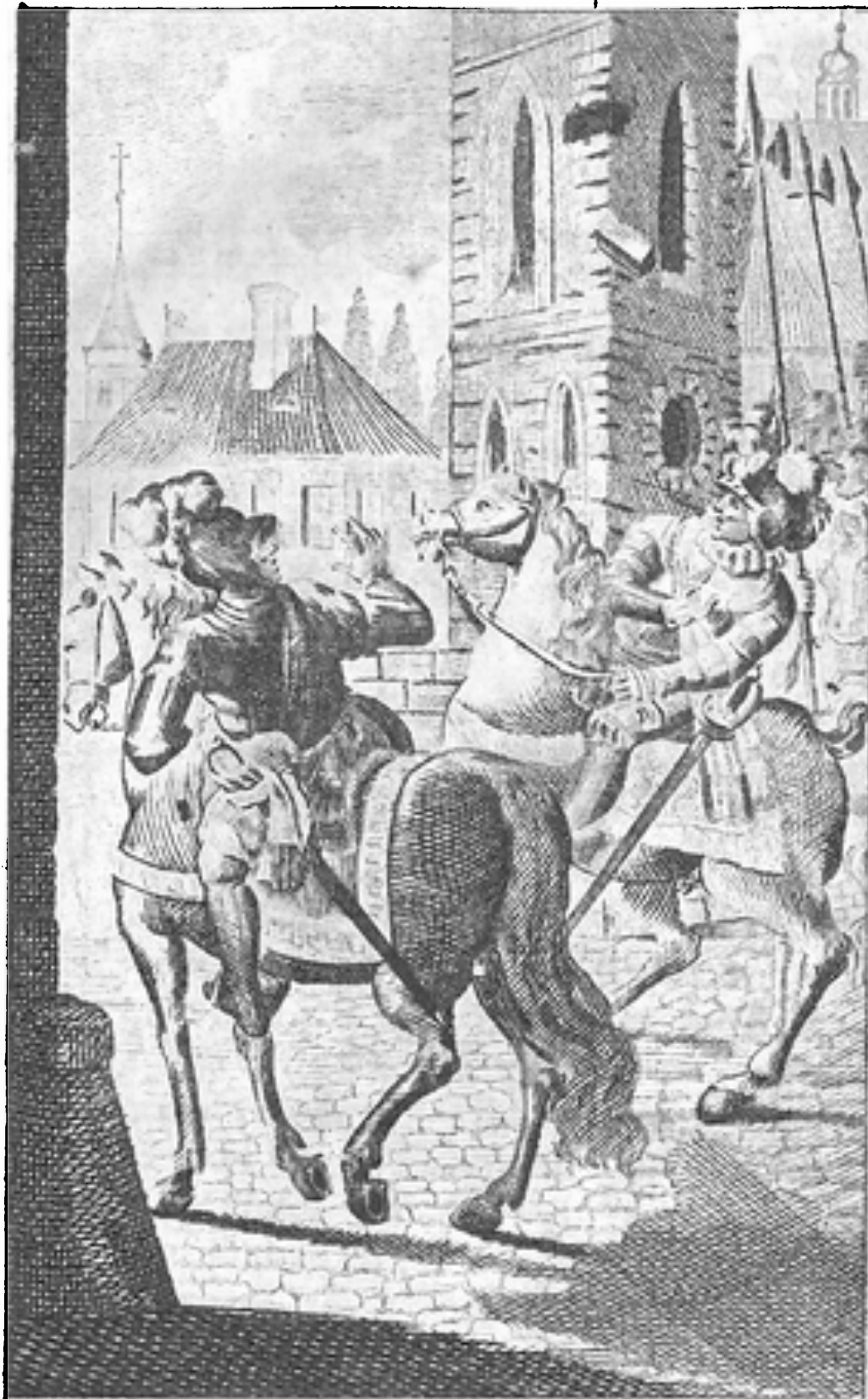
Obdařená duchem prorockým, častořáte duchownjm sestřám předpowjdała, co se w tom okamženi w zdálených krajinách zběhlo; ano y to wúbec oznámila, že přigde čas, w němž Tataři, národ vkrutný a pohanský, zemi Polstau a Slezstau pohubj, poplenj, a wsecko zrub na rub obrátj, což se také tak stalo.

W Pánu vsnula léta 1243, w 40tým roce od swého manžela rozlaučení w stařecým wěku, plná zásluh swaté pobožnosti a bližnjho lásky a dobročinnosti.

W čtyrmecýtna létech po swé smrti Hedwiža nábožná a bohabogjow škrze Papeže Klementa wedlé skutkůw gegich a dnůw, kterěz činila, za Swatau gest wyzdwižena a k počtu Swatým připsana, gjž králowstwí Polské a wýwodstwí Slezské za swau žástupkyni a Patronku přigalo. Kruger wedlé těch zásluh beře gi též za Patronku králowstwí Českého w swých swatých pamětich na den 15ho žárj měsíce, na kterýžto den gjž od léta 1764 slawj se památka swaté Panny Terezye, a den 17tý k památce swaté Hedwižy ustanowen gest. *)

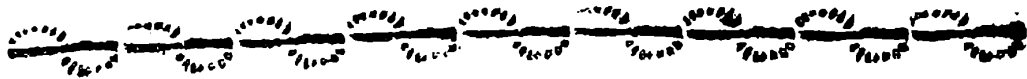
Život

*) Grugerius sacrae memoriae Regini Bohemiae.

Nemj to štěstí předzvěstec. Nic
mně předce nezdříj od předsevzetí
mého .

Život
svatého
Gindřicha druhého,
aneb
pobožného wýwodu Českého.

Gindřich byl syn Gindřicha wýwody Slezského, genž měl příjmi Bradatý, a swatě Hedwičky. Giž to gméno obau těchto pro swůg chwalitebný život znamenitých osob, zwláště bohabogjey Hedwičky dosti prawj a zřegně wkazuge, že týž Prync w křesťanských ctnostech, pro kteréž potom slaul Pobožný, náležitě byl wychowán a wycwičen.

A w skutku gináče nebylo. Gindřich wezma od swých rodičů tak pečliwého a ctnostného cwičení, wyborné powěsti dobyl gak z ohledu náboženstwí, tak y poddaných swých dobročinností. Prawá nábožnost a aučinliwost w mrawích, středrost w založení míst k službě Boží ustanowených, pocta duchownstwa, a dobré činění potřebným působilo mu hlawní vlastnosti geho znamenitého gednání; a to byla také ta šťastná odplata geho rodičů, za gegich pečliwé y ctnostné wychování.

3e

Ze wšech pamětních geho založenj, gest onen slawný a hlawnj kostel w Wratislawi, gegž byl ku poctiwosti swatého Jana položil. Gindřich, netoliko geg bohatě nadál, ale y s takowými swobodami a milostmi obdařil, že se právem wyrownati může wšsem duchownjm založenjm, kteráž w Německé zemi slawně y nákladně gsau založena a wystawena.

Gindřich wzal sobě za manželku rovně tak nábožnau, gačo ctnostmi wšlechtiau Pryncezku Annu, dceru Českého krále Přemysla Ottočara I. Oba sšechetnj tito manželé s gednocenau myslj, wůli a wynasnáženjm pracowali pro rozššřenj swatého náboženstwj, prosýce Nejwyšššiho, aby ge wedl po cestě a sprawedlnosti, a mohli sobě swěřený řádně y slusně zprawowati.

Gačá to přessšastná blaženost pro budaucnost, tak w gednotě srdcem spogených manželů! Gačá to blažená naděge takowého národu, kterýž od tak maudrých a dobrých panownjškůw gedenkrátě bude řizen a zprawován! Wšsecko, wšsecko oznamowalo, a předpowjďdalo časem sšěstj weliké zemj a obywatelům lidšćé společnosti.

Něž, nastogte! gedno přepadnutj diwokého, wšrutného lidšćého národu, genž powěsti swé w mordjch a w pleněnj wyhledáwá, wywrátilo tuto sšastnau budaucnost

po-

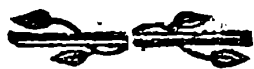

pofoge, a gístotu blažené země. Ždá se, ga-
řoby Gíndřich zvláště k tomu byl zvolen,
aby vydán byl za obět svých křaganů, a
ctnosti jeho ostrým zkaussením na stupeň nej-
vyšší wyvýšeny byly.

Gíž w životě swaté Hedwíky řečeno
gest, gař a řterak vřrutnj Tataři w podlé
mezugjcých zemích vřrutnost swau promo-
wali, pleniwssse y hubiwssse napořád wssseřo.
Kluž příssel ten čas, w němž s welikými
žástupy swými mocně na své sausedy wyra-
zyli, a gařoměř řwapná powoděn místa da-
leko řřiroko s hrozným wýpádem potopiwssse,
wniwec wwedli. W letopisých Slezských tuto
památku o nich máme, wyobrazugjcých w
tento způsob.

Byliť gsau postawy prostředné welikosti
obyčegného muže, těla řřtjhlého a hubeného,
a obličege barwy bledé. Oči měli černé ma-
ličké, wstawičně se točjce, a nepořogného du-
cha wyzrazugjcé. Nos plořký (rozpleřtý)
obočj dlahé a chlupaté, bradu řřpicatau, a
wsta s dlahými řřjřdkými zuby. Wětřřim dje-
lem wssični gsau sobě podobnj. Čo se ořta-
tnj postawy řřne, tař řřiroká ramena, a prsa
po stranách odutá s páteřj hřbetowau wen-
wystupugj.

Gezdj na malých řřtjhlých řřonj, a běžj
welmi rychle y se řřjřditi dagj. Žbraně gsau
gim

gim obecné, šipy, házecý kopj, špičaté kopj a frátké meče a tesáky, a vni s tjm zacházeti y škody činiti až ku podivu.

Těla swá frýgi s kůži zvířecý, gedj garkesy zeliny a waření, kteráž w gegich zemi rostau, v nás pak, když se vzdělávalo a sylo, slaulo Hayde, a po cestu nyní slowe Pohanka, to gest, že od těch pohanů wzalo swůg počátek.

Mrawů gsau až hrozno divokých a nelidských, a kam wtrhnau, wsecko plenj bez rozdílu, žádného neshanugice; pakli gsau přemoženi, nechť žádného vsetření, nýbrž ostáwagi twrdosignj, a zarputilj, a odtud také, když swjtezý, přehrozná hrůza, a strach z nich pocházý.

Některj z toho divokého zástupu (dále pišij fronykáři Slezstj) gsau lidogedowé; oni zabijj mladé a zdrawé zagaté obogjho pohlawj osoby, a činj sobě, když swjtezý, hlučné hody.

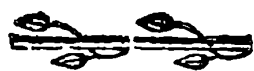
Tito barbaři byli ti sami, kterj s počátku lěta 1241 z gegich zpustlých zemj z půlnocnj Azye asy přes šestkrátě sto tisíc sylnj pod wůdcem neb králem swým, genž slaul Bathus, a gsau potomcy slawného Cynghyschama, wysšedše, do pomeznych fragin wtrhli. Právě toho času panowala neshwornost mezy Papežem, Cýsařem, a některými knížaty Říšstý-

stými, a tudy se stalo, že proti těmto vřutným hostem. časně příprawy se nedělaly, ani gaťe pomocy daufati se mohlo.

Když pať Bathus pustil se do Rus, a po mnohém potýkání přemohl Rusy, wtrhl do Polska, a wybogował Lublin a Sendomir, wssudy welikau činil mečem a ohněm škodu. To wsslyssaw Bolesław, kníže Krakowský; pogaw swau manželku Ryngu, taťe y swau máteř Křimyslawu, wygel z Krakowa do Morawy, a tu w klášteře Cysterceňském na Welehradě hospodau se položil. Wladimír Palatyn Krakowský a ginj z rytířstwa Polského sebrawosse se na ně, dosti w welikém počtu. Ale wídauce že těch nesseschetnjíkůw gest gaťo bez počtu, wssak proto statečně a rytířsky se s nimi potkali a mnoho gich zbili. Ale w té bitwě (taťž gaťž někteří počítali) že gest bylo dwacet Tatarů na gedného Poláka, a tať gsau tu byli wssickně Polácy poraženi.

Tataři přitáhssse k Krakowu prwnj středu w postě, město bez obywatelů nalezli, a což w něm bylo, wssacko wybrawosse zapálili. Magjce pať takowě štěstj, gestě dále pustiti se osmělili. A když přitáhli k Wratislawi, a též nalezssse město bez obywatelů, vybrali ge, a domy spálili ohněm.

Tu Mečislav wýwoda Opelský sebrav něco branného lidu táhl přes řeku genž slowe Odra, a gedem zástup, kterýž se od druhých odtrhl, porazyl. Wssak že widěl slabost swého lidu, a celému zástupu odolati nemohl, táhl záhy nazpět Ličnicy (k Salici) aby se tu s Gindřichem spogil, a oba potom mohli na nepřátely wyraziti.

Gindřich wida to nebezpečenstwí, kterýž se walem hrne na geho wýwodstwí, zanechal swých s bolestným srdcem, a gde rychle na bogisstě, aby s swým životem gich retowal. Máteř geho Hedwika, ačkoli wedlé swého ducha prorockého giž předzwojda, že Gindřich w tom bogi smrti lehne, wzbuzowala ho k hágeni swé wlasti, těssic se gedině tim, že w hágeni křesťanského náboženstwí a swých swěřených vmře smrti mučedlničku.

Gindřich a někteří znamenití Páni zemští, sebrawše něco branného lidu, táhli gsau proti nepřátelům statečně. Na té cestě táhli gsau okolo gednoho kostela, kterýž byl Gindřich založil. Tu geda on okolo dwěři kostelních, swalil se zhůry, gakž wyprawuge kroz nyka Slezská, weliký kámen zčista gasna, a padl před nohy Gindřichovy. Toto není dobré znamení, řekl okološtogjým. A wssak nemá nane nic od mého předsewzeti odwesti. Počjney me sy statečně, a bogůgme s mužilým srdcem. Padnemli, nestane se to bez pomsty.

Gi

Gistě s námi také padne hrubý počet barbarů. Dosti učiníme, když moc gich ztenčíme; my gsine učinili, což poctivý bogownjř pozwinen gest činiti. Nássi potomcy zachowagj nás w slawné památce, a nasse vdatná gesdnánj bude gim za příklad, kterak y oni gesdenkrátě, když toho potřeba káže, zachowati se magj.

Po té, wedl gest Gindřich swůg lid branný na bogisstě, a wssickni gedným hlasem wolali, wěrnost slibugjce, že chtj wěrně y statečně bogowati.

Tataři sotwa o tom zpraweni byli, že Gindřich wálečně proti nim táhne, auprken se hnali k Lignicy, aby s Křestany bitwu swedli.

Mlezy tim Bathus s wogstem wpadl do Vher, zanechaw w Slezých swého podwůdce Pěta, genuž poručil, aby se wýwodzstwj, třebas také s neywětšj ztrátou, ssikowal wogsta swá k potýkánj, aby na Gindřicha s celau mocý wyrazil, rozdělím ge w pěti zástupjch.

Také Gindřich na tolikero rozdělil lid swůg. Prwnj zástup swěřil wýwodowi Oplstěmu Měčislawowi; druhý dal swému wnukowi Boleslawowi, třeti Pražstěmu welikému mistru Německého řádu rytjřstěho poručil;

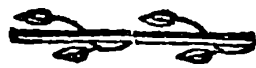

čil; čtvrtý zanechal Soběslawowi, synu Krawcowského Palatyna, a pátý sám osobně wedl.

Na den 9tý Dubna měsíce bitwa se začala. Křesťanů počtalo se toliko 30 tisíc mužů; následowně ani tolikých wesmės nebylo, co geden zástup Tatarů w počtu činil. Wšak proto statečně se s nimi potkali, a mnoho gich zbili.

Giz bogistě tělmi Tatarstými wysoko naplněno bylo, a tu stala se změna pro Křesťany žalostná y záhubná. Wývodu Měčiřlawy přehrozný křik, a strassliwý wwedl w zmatek. On wida, že druzý wogensstj wůdcowé s wogstem s strassliwým křikem z bogistě zpět vstupugi, y pomyslil, že giz Křesťané docela potření gsau, a sám že takowěz mu množstwí odolati nemůže, s swjězugjcým swým wogstem také pryč prchl.

Chřěgi tomu někteří křonykáři, že Tatarové nosyli na bogistj hlavu hrozného pohledu na wysoké kopj napjchnutau, od kterěz šel vkrutný y nesnesytedlný puch a smrad odporný, tak že Křesťané zděsywše se toho widění, w nepořádek a w zmatení gsau přišli. Tento příběh není syce tehdeysším časům ne podobný, proto že gisté případy nezkaumali s powážliwým wvážením, a tudy se to za aučinek čarodegnicstwí powožowalo.

Ka ten a takový způsob Tataři vítězství obdrželi. Wýwoda Gindřich, kterýž vstawičně na bogistj wálčil, postřelen gsa mnohými ssipy z kussi, padl. Padli tu také weliký mistr Německých rytířů, Boleslaw Theobaldůw syn, an byl kníže České, Štěpán hrabě z Wrba, a syn jeho Ondřej, Poliatyn Krawowský, a giných Polských a Slezských zemanů wíce.

Tataři vřezawšše od těla pryč hlavu Wýwodowú, na znamení vítězství sebau odnesli; potom pať nalezené podle znamení tělo Wýwodowo, manželka jeho, kteráž s swatau Hedwiskau w čas bitwy w Brosu na místě bezpečném obýwala, w hlawním kostele v swatého Jakuba w Wratislawi pochowati dala.

Boleslaw pohřben byl w klášteře tak řečeném Leben. Po čase na tom místě, kdež nešťastně bitwa swedena byla, město wystawili, a kostel na tom místě stál, na němž wýwoda Gindřich hrdinského swého ducha wypustil.

Potom Tataři nadmutj y smělj swým vítězstwjm město Lignicy oblehli, a na vzdání se vsylowali. Ale spanilé y zmužilé myslí owdowělá wéwodowa Anna, vgarwšši se za tím zpráwy zemské, s tauto odpovědj Tatarj odbila: W bitvě v Lignice, nepadl geš
ště

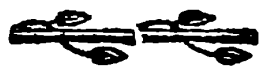

stě poslednj vdatný Slezák. W mém domě
gsau gessť vdatnj Pryncowé, kterj vmj wog-
sko řjdiť. Chťgjlj nepřátelē města toho do-
býti, musj sobě cestu meči zamezenau ney-
prw proklestiti.

Ža celých 24 let w swém owdowělém
stawu Anna tak gest w ctnostech křesťanských
a prawě nábožnosti žiwot swjg wedla, že
se widj zaslusně, abychom gi za příklad tuto
vwedli.

Spisowatelé gegjho žiwota gednomyslne
wyprawugj, že gest byla panj welice nábožná,
bohabogjcj a welmi dobročinná. Gať chudj
tak y nemocj stjženj lidé, měli gsau na nj
prawau matku a spomocnicy welmi aučinli-
wau. Prostnost a ponjženost tak gest milo-
wala, že zanechawssi wsseho, což swěta gest,
gedině po rozmnoženj náboženstwj a cti Božj
dychtěla, a tudy mnoho kostelů a klášterů
založila, a služebnjky oltáře hognými přjgmě
opatrila. Anna redy gessť w tomto wezdeg-
ssim žiwobyťj wůbec za swatau držana, y takě
w té vlastnosti ctěna byla.

Klášter panenstj wedlé ustanowenj swa-
té Kláry w Wratislawi, kterjž příkladem
swě sestry swaté Aněžky založila, gistě do-
bročinnost a horliwost gegj křesťanstau ozna-
muge, gaťož y takě založenj w tomž městě klá-
ster Minorystj a kostel v swatého Jakuba.
Takě

Také špitál v swatého Matěge gest au-
čineš štědré ruky gegi, fterýž za času weliz-
kého mistra rytířského řádu Křižovníckého
Alberta z Osterberku založila, a bohatě naz-
dála. Tolik y o wystawení kostela swaté Alž-
běty se může říci.

Vsnula w Pánu w swaté powěsti Anna
léta 1265 dne 23 Čerwna měsíce; tělo gegi
s welikau pociwostí a s pláčem chudého lidu
pochowali w kostele v geptisseš swaté Kláry
w Wratislawi. *)

*) Curæus in Annualibus Silesiæ

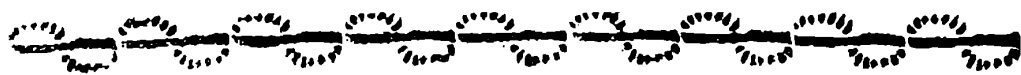

Bože! wgał wieliké bje widym kněžnu
swau dobruu.

Život
svatě Alžběty,

Wéwodowny Ehrenstské.

Mezy potomstwem z krevního přátelstva ze strany mateřské, genž mezy královnu Vherstau, a Českým domem Přemyslo-Ottokarským pozůstávalo, Alžběta dcera Vherstého krále Ondřeje, a příbuzná Getrudy Bavorské, gaž gíž o tom přátelstvu řečeno bylo, výborně se stkwěla swatosti života, tak že z ohledu toho hodnau sebe učinila, aby w počet swatých Patronů Českých wzata byla.

Gažto tři let stará slechtjena byla gíž vsnaubena Ludwíkwí, synu Landkraběte Thyrynského a Hesského, gíž byli w druhém roce do Thyrynku odvezli, aby tu při dvoře Německém w mrawích genu vlastních se cwičila, a obyčegům zwykala.

Gestliže srdce dobročinné a autrpné za obzwláštnej nebes dar se wáží a powážuge: gisté tm darem nebe Alžbětu nad mju obs

dařilo a ozdobilo, poněvadž w gegjm autlém wěku byla tať srdce dobročinného a autrpného, že gaťomeř chudoby a nauze trpjících s stegnaui měrau w srdcy pocýtovala, často fráte željce toho přenáramně, řdyž widěla, že gj na tom scházý, čimby sauženj sauženim zmenšila, a potřebugjícím pomocy vděliti mohla.

Staloli se ale, buď že sama od sebe, aneb swým přičiněním bjdy chudým povlehčila, gaťe radosti srdečně přitom nepocýtovala, widauc, že těm, kteří o to vpěgi, pro sebně wolagi, na pomoc přispěla? A skutečně také wětšjho potěssenj nikdy nemjwala, gaťo řdyž vdělce almužny, žádost prosýcích sebe naplnila. Ona žádala swé pěstaunky, chceli gj něco pro potěssenj učiniti, aby gen určité penjz ř gegjmu powyraženi a fratochwilám od rodičů wykázaný mezy chudé rozdala.

Řdyž gj čtrnácte bylo let, w manželstwě s swým vsnaubeným Ludwjkem wstaupila. W tom stawu manželstwě, magjc wjce příležitosti chudým dobře činiti, den po dni wjc a wjc w ctnostech milosrdenstwě prospjwala.

Abý pať weliká dobročinnost gegj wůbec se nerozhlássowala, a tím příležitosti obecně pochwale a powěsti nedala, přikázala do mácým, zwláště kteří gegj středě ruky w
bog

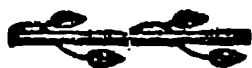

hogné mjče zafusyli, aby nic o tom niškdy nemluwili, ani proto gj dobrořečili; ta byla neywětšj odplata, že sy wědomá byla chudým a nauzy trpjícím, že dobře činj, nehledajíc hlásánj a chwály od obecného lidu.

Alle dobročinnost gegj tagná a skrytá nezůstala, ač byla wšsem o tom mlčeti přikázala. Ten přikáz nebyl tať mocný, aby ti, kteří s pomocj gegj žiwobyti swá zachowali, dobrodinj to neohlassowali, a z wděčnosti swé wůbec wzdáwagjce díky weliké se neodmėnawali. A tu milostedenstwj milostiwé Landkrabowy Alžběty wšsudy w známost wesslo, wšsudy weliké pochwaly dosplo a wysoce se wázilo.

A wšak nelidská záwist, kteráž wždy na ctostné gednánj hledj mhaurawě, a wnj s obogetným gazykem čistotu ctnostj zčerniti a hanliwě mluwiti, ze wšsedy stran proti dobrým skutkům Alžbětyným powstala, wminjc tuto dobrau panj wůbec do zlé powěsti wvesti.

Alžběta, aby té nenáwisti se wyhnula, dobročinnost swau s wětšj opatrnostj prokazowala. Když w půlnocnj hodině wšsecko ticho w zámku bylo, a hluboce spálo, tu wstala Alžběta potagmo, a gdauc z swé komnaty, wprjmo se tam brala, kdež gjž wěděla, žeby středré gegj ruky neywjce bylo potřebj. Obyčguě mjwala sebau dvě wěrné služky, kter

Kterěž své panj w tom spasytedlném gednání ochotnau službu konaly. A tu se šlo do přibytku chudých, s potrawau a ginými potřebnými věcmi jim se posluhowalo.

Gedno, což tomu chwalitebnému gednání něgakau těžkost působiti mohlo, bylo nawšstěrowání nemocných. Alžběta, ačkoli w domě knížecím vychovaná byla, ačkoli rozmanité pohodlnosti zvyklá takových odporností nezkusyla, předce však, přemohauc sebe sama, do přibytku puchem a nemocý nářezčiwého giti se nehrozyla, činjc obět křesťanské lásky. Tu swatau horliwosti z pohledu swého bližního podgatá, nemocným rány čistjc, obwazowala. Tu mdlým léku ochotně podávala, tu nářezčiwé potřebnými věcmi opatřiti kázala.

Giného času přisedši do žaláře, wyptávala se vězných, w čemby se byl který přecínil. Těch, genž věřitelům swým dluhy splatiti nemohli, a proto věřitelowé do žaláře ge wsadili, dluhy wyplatila. Šločince těšila a k polepsšení swého žiwota wzbužowala. Wi dělali, že negsau twrdé šjge, a chtj se nápotom polepsšiti, těmto wyprosyla okowůw vlehčení, oným trestu vmenššení a giným milost.

A když shledala, žeby chudj a nemocnj lidé w společném a w gednom domě lépe se opatřiti mohli, než na místech porozdjlných,
od-

oddělených, kdež osflivý puch a nečistota gest, založila zprwku pro 12té chudých spítál; po čase pať, když chudého lidu přibeywalo, takže pro ně tu místa nebylo, kázala ho rozšířiti, a wíce nemocných y potřebných tu položiti, kterýž také bohatě nadala a opatřila.

Wssecku stkwostnost oděwu, a čímkoli se bohatě odjwala, držela gen za potřebné zlé a za ljčení marného obyčege; wssať gen w takowé mjrnosti a slusnosti ho vžjwala, gaťby toho z ohledu swého manžela potřeba kázala, aby tak wssj newěrnosti manželské cesta se zamezyla, ku kteréz snadby sprostost oděwu přjlezitost dáti mohla.

A wssať tuto potřebnost zewnitřnj ozdoby a stkwostnosti Alžběta nábožná kněžna potlačowala tagně těla swého s přjstností, nosýc pod swým stkwostným a zlatem protkáwaným oděwem wlněnou tlustau oblečku, kteráž měkosti odporuge, aby tjm dokázala, že wssecku nádhernost a marnau stkwostnost w osflivosti má.

Okolo toho času byla gest w Německých zemjch přeweliká drachota, poněwadž wůkol a wůkol na poljch nevrodilo se nic. A když den odedne bjda a nauze zmahati se počala, a giž lidé pro hlad nad hrobami byli, tu litořtiwá Alžběta kázala z obilnice wýwodské žito mezy chudé rozdáwati, a když to nestačilo,

našaupila odginud množstwí obilí samá potřebným nosyla, zdarma dávala, a tak mnoháu čeled při živobytí zachovála.

Tyto tak dobročinné ctnosti měly gsau šťastné následky; nebo Keywyšši požehnal domu wýwodského a Alžběta ku potěšení swého manžela a swých příbuzných vrodila synáčka na swět, potom pak dvě dcerůžky. Prvorozený syn slaul Heřmann, a obaum dcerám dali gméno Žofie. První wdala se za wývodu Brabantského, a druhá příkladem swé matky dala se mezy panny Kláßterni.

Alle Alžběta nedosla té radosti, aby swé dítky za živobytí swého manžela s cwičením swým do stavu dokonalého byla přivedla. Právě ten čas, když neywjce o swé ctnostné dítky pečovala, gegi dobré předsewzetí w-lichau změnu wzalo. S následugjícího příběhu poznati se můž, že Bůh oninno, genž neywjce pro rozšíření cti Boží pracugí, s rozličnými protivensstwími nawstěwuge, aby ctnosti gegich zfaussel, a to dobré, což gsau na tomto swěte činili, na wěčnosti odplatil.

Léta 1227 za času Cýsaře Frydrycha I. začalo se tažení wogátůw křesťanských do země swaté proti Saracenům a Turkům. Tu wedle Cýsaře také táhlo mnoho znaménitých knížat a wýwodů, s nimi také táhl Ludwik manžel Alžběty, aby podle tehdegssího obyčejge,

ge, newěřjcy potřeli, a ta swatá mįsta z rukau gich zase wzali.

Po skončeném wogensském slawném tažení, Wéwodowa s radostí swého manžela nazpět očekávala. Než, nastogte! Alžběta widj, že gj nesau w rakwi manžela mrtwého. Gačého leknutj, gačých bolestj pocýtila tu nábožná Wéwodowa, snadno gest pomyslit. Ale na tom dosti nebylo. Tento smutný příběh následowal gestě bolestněgšj, kterýž dobročinnau Alžbětu těžce zarmautil.

Gindřich, bratr w řjžowém tažení vmrdlého wýwody Ludwįka, gač mile o tom sprawen byl, že wýwoda mřew gest, gjž owdowělé sswağrowě welikých nátřtu počal činiti.

Gestě Alžběta po swém manželu bolestně truchlila, tu nelidstý sswağr Gindřich dal gj poslem oznámiti, aby bez odtahu ze zámku Knížecýho, y z celého wýwodstwj Thyrynského se wyhostila. Alžběta w swém zármutku na to gestě žádné odpowědi nedala, gjž s swým lidem wrchl do wýwodstwj, a s brannau rukau bral mįsta, města gedno po druhém.

Zarmaucená wéwodowa newědjc co začiti má, w trpěliwosti snášj wsecko, a očekávala takěli se gj kdo při tom bezprawj

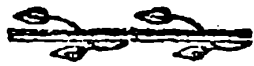

vgme, aneb zastane? Ale, Bohu žel, ne-
bylo tu žádného, kdožby se byl té dobré panj
vgal. Ano y ti, gimž byla dobře činila, o-
pustili gi, obáwagjce se, aby w nemilost nez-
milosrdného Gindřicha nepřissi.

A co wjce? Wyslancy Gindřichowy přiz-
sedsse do zámku, kdež sydlem byla, na Alž-
bětu se obořili, a k wygiti odtud mocně přiz-
nutili. Přitom nelidským včinu, w spěšnos-
ti zbírá něco swých statů Alžběta, a swazaw-
ssi gích w vzal, bere pod páždj a gde s swý-
mi dítkami ze swého sydla pryč, kdež nedá-
wno dworem slavná byla, a wssickni wážili
sy té swé neymilostiwěgssj panj.

Kuž docela oddaná swému osudu, Fráči
cestau pryč, pomyslic, kdežby mįsta k odpo-
činutj nalezla, a hospodau položiti se mohla.
Na té smutné cestě, wede malau dcerussku za
ruku, starssj smutně následuge gi, a Hermann
prync Fráce podlé matky swé, ohlįži se sem
tam, kdežby mįsta k povchilenj počestného to-
waryšstwa vzřel.

Tu přisedsse na gedno, na druhé y na
třetj mįsto, Alžběta prosý hospodárůw, aby
gi pod střechu swau s dítkami wzali. Ale
smutná wdowa wssudy slyssj: nemáme mįsta
pro wás. Každý ohlįžel se ná přįsnost swého
nowého Pána, a tak odbyli gi, aby ssa po
swých

swých. Y takéli gest to odplata dobročinnosti
tak milostiwé panj:

Alžběta s plačiwýma očima beře se dáz
le. Y včiniwssi několič honů cesty, widj poz
dlé lesa osamotě chalaupku státi; gde přímo
tam, snad tu, prawila k dětem, milosrdného
člowěka nalezneme. Strachem wcházý do sýz
ně, otwírá dwěře a s dítkami wstupuge do
swětnice s stormauceným srdcem, aby se jí
snad tak nestalo, gačo tamto, neboť bylo již
slunce za hory wstupowalo.

Tu sesslého wěku stařec sedě v stolu
wstává, blížj se k Alžbětě, a wzhledna doz
bře na ni: „Bože! zwolal hlasem smutným, w
gač bjdném stawu widjm swau milostiwau Knežnu!
Tak gsem jí newiděl, když mi w čas drahoz
ty spomohla, a mau čeled s semnau při ži
wobytj zachowala.“ —

Týž dobrý a poctiwý stařec wštal jí, y
přigal wděčným srdcem, a mage se k ní v
ctiwě mile w swé chalupce místo obětowal,
aby s ním za wděk přigala, a wedlé ljbošti
tu ostala, prosyl wstawičně.

Alžběta přigawssi wšsečo to wděčně,
řekla: „Předce z tolič obywatelů Thyrýnz
stých nalezla gsem tebe wděčného dobrý star
če!“ A tu počala mu wýprawowati, co se
s ní bylo zběhlo, na gačý způsob z sýdla
swěz

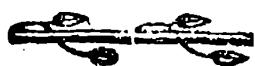

swého wypuzena byla, a že za celau tu cestu přítele nenalezla. Stařec slyše to, hořce plákal, řka: „Tak swět platí, milostiwá paní. Proměněnám náhlým podmáněno gest wsecko: mstitel zagistě bude bezbožnosti Wsemohaucý.“

W té samotnosti chudé pozůstala Alžběta, až se byly různice skončily, gichž w Thyrynku půwodcem byla vřutnost gegiho swağra Gindřicha. Po té brala se odtud do Sessu, a tu šla do kláštera, wzawšši řeholy a zákon swatého Františka z Asysu, kterýž šaul klášter Bágjcých, wedauce tu život přísný a Bágjcý.

Alžběta, wedlé obyčege swého, den po dni dobré skutky tu činila, a nemocným posluhowati, w potřebnostech mile spomahati, byla jí za práce neymilegšší. Gegi wstawičná přísnost života, gažož také bolesti, kterých pocýtila vřutenstwím Gindřichowým, tak gsau jí tělo zemdlely, že wpadnau do smrtedlné nemocy, léta 1231 w 24tém roce swého věku, swatě w Pánu vsnula.

Žázrafowé a diwowé, genž se zběhli v gegiho hrobu, byli gsau příčina, že sřze Papeže Řehoře IX. hned w čtvrtém roce po gegi smrti w počet Swatých wložena byla. Tělo swaté Alžběty w Dėwině, (Magdeburce) w přítomnosti Cýsaře Frydrycha, mnohých Biskupů a knížat Říšských poctiwě do hrobu sřwos-

střwoštného položili, kterýžto hrob ten týž
Cýsař trogi forunau ozdobil.

Obyčegně swatá Alžběta maluge se na
hlawě třemi forunami. Tjm starobylost čas
su tuto památku pozůstawila, že Alžběta w
swém trogjm stawu, totiž: panenstěm, man-
želstěm, a klášternjm tří forun zwláště ho-
dnau sebe učinila. *)

Těto swaté Wéwodowy dwogi památka
w Praze welikých ctností a dobročinností po-
zůstává, kteréžto ctnosti gsau w welikém
prospěchu.

Prwnj gest Alžbětyneř klášter s špitá-
lem nemocných, a podle stogjcým kostelem ku
poctiwosti Bolestné Marye P. na nowém městě.
Prwnj základ téhož kláštera založila hraběn-
ka Karolina z Senfyrchu rozena Panj z Eben.
Táž hraběnka léta 1701 gela gest do Wjdně,
aby tam nowě založený klášter Alžbětyneř
spatřila. A když, čehož widěti žádostiwá
byla, vzřela, zwláště to wyborné posluhowánj
a offerrowánj nemocných, y hned pomyslila,
aby takowý y w hlawnjm městě Pražstěm za-
ložen byl.

Při swém tedy do Prahy nawrácenj,
nač pomyslila, tak w skutek wwedla. Z to-
ho cýle a konce léta 1709 s dworstým poz-
wo-

*) Justus Lipsius in libro de diva Virgine Halens.

wolením powolala dwaú geptissek řádu swatě Alžběty z Wídně, aby wedlé swého zákona a řeholy též klášter zřídily a zprawily.

Potom pak k rozšíření a potřebných věcí opatření řečeného kláštera neywjce s swau štědrostí přispěla paní Marya Markéta hraběnka z Waldšteynu, rozená hraběnka Černýnka, wweдаuc též klášter léta 1719 do toho stawu, w kterémž až po dnes se widj.

Wedlé toho založení přijmaji se tu y opatřuji z lásky bližního nemocné osoby ženského pohlaví. Echorná posloužení, čistota, a příslussenství wšeho léku w podávání nemocným, působí welikau powěst tomuto klášteru, a gisté toho hodna se činí, aby zde vzdražené osoby, té dobročinnosti wděčnými býti nezapomínaly.

Druhá památka gest někdejší spítal a kostel swatě Alžběty na Pohorelcy. Založil ho Strahovský Opat Kasspar z Qwestenbergu léta 1623 podlé zdi městské blíž brány, kudy se šlo na Strahow, wynaložiw na to stáwení 18 tisíců zlatých.

Al když léta 1664 město Praha z té strany zdmi obehnáno bylo, to stáwení z potřeby místa ginám obráceno gest. Potom pak Opat z Franku postavil ho y s kostelem na to místo, na kterémž wedlé kláštera Strahovského
ho

ho až po tu dobu stoji. Cýsař Leopold I. šest tisíců zlatých z královského duchodu na to stavení vykázal.

Obývalo tu 22 špitálníků, magice proti své výchovány, a jiné potřeby; w třech letech každý z nich novým oděvem oděn byl. Také jiným chudým w městě bydlícím z toho špitálu pomoc se vdělávala.

Léta 1787 dvorským rozkazem kostel špitální zavřen byl, a špitálníky ročním platem rozpuštěni; nyní drží se tu škola normální. *)

*) Abbe Jaroslav Esaller w vyslání města Pražského.

Křesťus boguge žanás, a wjtěžj flawně.

Život
s w a t ě h o
Jana Kapistrána,
řádu swatého Františka z Asyfu,
znamenitého hrdiny w Bhřích proti Turkům.

c

Jan narodil se léta 1383 z rodičů rodem znamenitých w městě Wlastém., kterěz slowě Capistranum, a ležj w Neapolské Fragině tak řečené Abruzo.

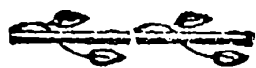
W Perugii cwičil se literijnmu vměnj, a syce s takowým prospěchem, že wssedky včence vměnjm předčil; a tudy dobyl sobě powěsti přj včených mužů weliké. Mimo to, přirozenost obdařila ho také krásnau těla postawau; a wěda, že vměnj a sljčnost těla wssudy působj wážnost, počal býti myslj hrdé, a wssem rozmanitostem swětstým oddané, gakž se w takowé připadnosti w mladých Jonáků obyčegně stáwá.

Va to Jan brzo byl swých spoluvčenců řečníkem, a učitelů miláčkem; každý hleděl přátelství v něho sobě zýskati, a to neyvíce proto: poněvadž wtipnými swými případy a frakochwilemi uměl towarzyšstwo obweselowati, gažož y také s wliďným obcowáním mnohé krásné Wlašky sobě nakloniti. A to byla také ta příčina, že sladkostí pochlebugičý nezřusšeného w tom Kapistrána zawedly, newěděw tehďáž gestě nic, aniž přezwídam, gažby nebezpečno bylo swětským rozkossem se poddati, a že opáční maudrost gest po skutku mudřeti.

• Mezy tím Kapistrán za doktora theologie učiněn byl, a w brzkém čase gsa také w umění práwním welmi zběhlý, na hodnost mistra práw powýssen byl. Král Neapolský, mage o tom wšsem zpráwu, powolał k sobě Kapistrána, a swěřil mu auřad králowského rychtáře, kterýžto auřad za těch časů byl weliké znamenitosti y hodnosti.

Auřad ten wedl Kapistrán s welikau pochwalau. On wšsecky pře rozhodl s swau ostrowtipností tak maudře a šťastně, že neyvčenejššij' muži, diwíce se tomu welice, toho dowesti nemohli. A tak také se stalo, řdyž zatmělé a těžké wěcy wyswětlil, a důwodně wywedl.

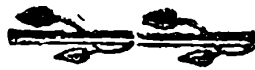

A wssak přitom wssem gednánjm, gažž-
koli welikých zásluh maudrosti tjm sobě do-
byl, předce gen z swé wčenosti zpeychal, a
welmi se na ni spolechal. A tudy se stalo,
že mnoho wěře swým wčným nápadům, mno-
hé wěcy podle průwodů řetedlnosti nefsuzo-
wal, fwapně rozsudky čině, a syce na wgnu
statku y žiwobyti měšťanůw.

Gednoho času hágil při práwě wdaného
přestupníka s pisem nedbale wypracowaným.
Tyto okolostogičnosti daly tomu příčinu, že
týž přestupník na smrt odsauzen byl. Až
mnoho dní pominulo, newinnost odpraweně-
ho na swětlo wyšla, a tu Kapistrána swě-
domj hryzlo. Gaž ale s swau chytrau dů-
myslnosti vměl se ze wssého wyplesti, také tu
nespokojenj swého swědomj brzy wtissil, za-
pomenuw w swých rozkossch na wssěcko, co
se s chybau geho stalo.

Y stala se, že we Wlassich w gedné
fragině bauře mezy obywately powstala, z
čehož possla domácí wálka, a zkáza weliká.
Tu pozdwihl se prostý lid proti wyšším,
měšťané proti předstawným, wpády činiwsse
na místa panstá, a wssěcko, z což býti mo-
hli, doma y wně wydrancowawsse a na mi-
zynu wwedli.

Král powolal Kapistrána, a naň tu po-
winnost wznesl, aby rychle do té fraginy se
ode-

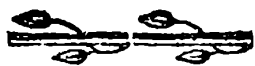
odebral, a tu neswornost y škodné různice w dobrý mjr wwedl. Kapistrán wedlé frázlowského nařízení náležitě se zachowal, a geden tam, kamž ho byl dwůr wyslal. A když se blížil k místu, tu wypadli naň zbugnjcy, geho se zmocnili, a s sebau pryč wedli.

Tu přišedše s ním na geden perwý hrad, kterýž stál na wysokém wrchu a skalnatém, a Kapistrána do wězení wsadili. To místo, w němž za celý čtyři měsíce pozůstal, bylo místo proň šťastné a spasytelné, muž dalo příležitost přemeyssleti, co prwé činil, a gať žiw byl.

W tom smutném stawu přišly mu na mysl wsecky rozkosse prostopáského y swobodného žiwota. On tu, gahoměr gednjm okem, přehlídl wsecka gednání swého rozpuštělého mladictwí, přesvědčiw sám sebe, kterať swéwolně mnohých se dopustil wystupků, gichž se předce warowati mohl.

Kleywjce pať swědomí z toho geg winilo, že byl příčinau té newinné smrti, kteréž odsauzený na smrt člověk neprávě podstatpiti musyl. Kapistránowi zdálo se, gahoby ho wstawičně před sebau státi, a naň sobě naříkati, widěl.

Kapistrán, při wšem tom přemeysslowání, přítomné své neshťstí za trest sprawedli-

dlivé ruky Meywyššijho poznal. V počal žetleti swého přečinění a wssech neschetnosti swých, ustanowiw sobě, gestliže z mocy swých nepřátelů Bůh ho wyswobodí, že chce wseho, což swěta gest, se odřicy, a w swaté samotnosti k prospěchu náboženstwí až do swé smrti žít býti.

Geho prosba byla wyslyšána. Někteří geho dobří přátelé, bywše o tom, co se s ním zběhlo, spraweni, podali zaň gístý počet peněz, a Kapistrána z wězení nepřátelé propustili.

Gať byl we wězení slibil, také wěrně splnil; nebo nabyw opět swé swobody, rychle wzal na sebe řeholu a zákon swatého Františka z Assy.

Medlauhý čas před tím stalo se, že týž řád s přičiněním swatého Bernardina Senenšského na dwau zvláštní ustanowení téhož zákona wwezen byl. Prwněgšij řád gest ten samý, genž staul bratří menšich konwentuálních, obecně Minoritů. Bernardin odděle se od nich, ustanowil řád ostřegšijho zákona, kterýž nápotom Frantisskánstý gmijn byl.

Do téhož tedy Frantisskánstého řádu wstaupil Kapistrán, a byl tak šťastný, že gest řečeného swatého Bernardina, muže a řeholníka

níka veliké swatosti a včenosti měl za svého učitele.

W té škole Bernardinské nad míru prospíval nový řeholník Kapistrán, tak že všechny jeho následující ctnosti, a horlivost Apostolská, w kteréz slavným w činech svých se učinil, byl ten šťastný následek cwičení Bernardinowa.

Tuť snadno můž se pomyslití, že Jan, podivným gisté způsobem do téhož řádu povolán, giž zcela w jiného člověka se změnil. Swého předešlého hrdého a zpupného ducha krotil, s velikau ponížeností; náklonnost k marnostem a rozkošem tohoto světa, obrácena gest w nábožnost a horlivost ducha, oddaw se gedině k čtení a přemýšlowání písma swatého, a knih církewních Otců.

Gedním slowem: Kapistrán w swaté řeholy nabyt takowé horlivosti, že giž tehdáž wůbec šla powěst o něm, žeby w něm obýwal duch Bernardinůw, gemuž byl ho s svým velikým včením a cwičením pozůstawił Bernardin.

S takowými zvláštními vlastnostmi w stavu swém řeholním obdařený Kapistrán, přišel na církewní sněm do Florence, na kterémž se gednalo, mimo jiné důležité věci, giž

giž o častém předsewzatém spogenj Cýrkwe
Řecké s Cýrkwj Latinšau.

Wssudy téměř giž panugicý moc Turec-
cká předoznamowala dobytím města Konstan-
tynopolského zřázu a wywrácenj východního
Cýsarštwj. Wyslancy Konstantynopolští po-
žádali na sněmu cýrkewním pomocy křesťan-
ské proti Turkům. Papež sľbil tak učiniti,
gestliže společnost a spogenj cýrkewnj násle-
dowati bude.

Na tom sněmu cýrkewním Kapistrán z
ohledu swých znamenitých vlastností welmi
aučinkowal, gať pišse Kardinál Kuza, kterýž
dj : „ Gistě ho Bůh, w těchto nebezpečných
časch Křesťanstwa, zwlášttními dary ozbrogil,
aby gaťo smrtonoš swým bleskem ohniwým
temnosti porážel a ošwěcował. “

A protož geho řeči, kterěz w rozličných
přiležitostech učinil shromážděným Prelátům
a učitelům Cýrkwe, až potud drží se za pra-
widlo wýmlownosti, a oznamugi, kterak
Jan byl wysoké maudrosti a včenj wyborné-
ho. Mezy geho spisámi se wáží spis pod
tím nápisem : Zrcadlo spravedlnosti, w němž
hlubokau maudrosti, co pochybného gest,
rozhodává, a co temného, wyswětluge.

Wssať že y swau maudrau radau w
neywětšich důležitostech mnohdykráte y Pa-
pe-

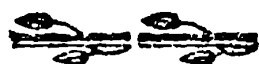
pežům platně posloužil; tehdy Papežové Martin V., Eugen IV., Mikuláš V. a Kalixt III. nejen byli mu z toho wděčni, a no-
brž, vážíce sobě Kapistrána wysoce, rozlič-
nými auřady y přednostmi poctili.

S počátku předewzal sy Kapistrán, že
w klášterstě samotnosti, a w tichotě swatě-
ho obcowání wyhledáwati bude swé dusse
spasení. Všež dwognásobnj příčina pohnula
ho k tomu, aby zanechal místa swaté mlčen-
dliwosti, a zase swětu veřejně se vkázal.

Prwnj byla, že zmáhagjcý se wjc a wjc
moc Turecká giž skoro k hranicem Vherstým
aupřem se walj, aby po wywrácení wycho-
dnjho Cýsařstwj, také na západ panugjcýho
Cýsařstwj se zmocnila.

Druhá týkala se bludného včení w ná-
boženstwj, zwláště pak Husýtského, kterěž,
mimo Čech a Morawy, také w Rakaušku a
w Slezých počalo se roztrusowati, a roz-
širowaři.

Kapistrán, wedlé auřadu od Papeže
na se wznesseného, pomyslll, žeby powinnost
geho byla pro zastání Cýrkwe Boží, a swé-
ho bližnjho spasení darů swých, s kterýmiž
ho Bůh obdaril, vžjwati. A ačkoli giž sta-
řec byl 65ho roku swého věku, tak předce
nelekal se nic mdloby nastáwagjcých stařecých
let,

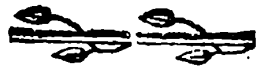

let, kteráž mnohým nebezpečnostem a těžkostem na cestě předsevzaté oddána gest.

Vmínil tedy s horlivostí Apollolstau příjmová tazení proti auhlavnímu nepříteli Křesťanstva ustanoviti, a blaudicý svodem bludařů do lůnu Círky zase vvesti. A aby v tom svatém předsevzetí dokonale pokračovati mohl, Papež Mikuláš V. ustanovil ho za papežského vrchního Vikáře v Německé zemi, a listem svým rozkázal duchovenstvu Říše Německé, aby genu ve všem pomoc činilo, a jeho nařízení se podrobovalo.

Kapistrán tedy léta 1450 vydal se na tu cestu Apollolstau. A příjda k řece Po, žádal přívozníka, aby ho přewezl. Přívozník požádal platu; ale chudý řeholník neměl, čímby přívoz platil, poněvadž wedlé ustanovení své řeholy nebylo mu dovoljeno peněz při sobě nosyti. A když ho nechtěl přewezti, tu Kapistrán prostřeno svůj pláště na wodu, sedna naň, a k nemalému podivení přítomných na druhý břeh šťastně plawil.

Tu vprjmo se bral do krájin Kataků, gaž mu byl Papež přikázal. O gež ho přichozu když se wůbec powěst rozněsła, lid ze všech stran hrnul se k němu; každý byl žádostiw toho pobožného řeholníka spasiti.

třiti a wjati, o němž byli giž mnoho dobrého slyšeli.

Také duchowenstwo wyslo z měst proti němu s křížem, wjagjice y přigmauce geg se wšim přislussenstwim, a zwonilo se we wše zwoony. Nad to wwedli ho do kostela, a tu zpěw Ambrozyánský zpjwali.

Neyprwé počal w kostele kázati; wšak že pro množstwí lidu místo nepostačowalo, musyl Kapištrán na weřejném místě slowo Boží lidu hlásati.

Při té práci kázatelské mýwal wždy podle sebe stogjcýho řeholního bratra, a ten wykládal poslauchačům w mateřském gazyku wšecho to, co Kapištrán, nebyw zběhlý w té řeči vlastenské, po Wlastu aneb w Latíně přednášel. A tak se dalo we wšech fragijnách, kdekoli potom tuto práci Apóstolskou wykonáwal, aby lid slowům geho mohl rozuměti.

A poněwadž wyslanstwí geho w tom pozůstáwalo, aby řád cýrkewní zlepšil, bludům odpjral, a na dobrau cestu lid opět přiwedl; Kapištrán tedy při té práci Apóstolské nic neoblewowal, ale wšecho, což gen wzdělánj a zachowánj křesťanského náboženstwí prospjwal, s horlivým duchem přednášel.

Nic

Nic divného nebylo, ani neobyčejného, že w Wídni na geho kázání počítalo se přes 30 tisíc lidí. Na památku téhož pamětního účinku, až podnes vřazuje se kázacílnice w Swato - Štěpánském kostele, na kterémž Kapistrán slovo Boží hlásal.

Gakby ale kázání Kapistránova w srdcích poslauchačů účinkovala, wedlé toho příkladu poznati se může, že lidé, genž za toho času křtám a křtkám oddaní, hrawsse w nich dnem y nocý, ano y třebas tím služeb Božích w neděli zanedbawsse, na slovo Kapistránowo křty a křtky w hromadu snesli, a na veřejném místě spálili.

Tau také mocý hlásání slova Božího se stalo, že mnoho tisíc lidu Německého k řížowému tažení proti Turkům přistaupilo, s ochotností táhlo, obětugjce pro zastání náboženství mile životů swých.

Léta 1451 z Rakaus do Morawy přišel, a tu také proti včení Husytskému, aneb vlastně tak řečených Utraquistů, na odpor se postavil, mace pak sídlo své w Solomauce, pokračowal w své práci Uposstolské bez odechu, gakž obyčej mýwal.

Uni tu práce geho nebyla bez dobrého účinku, neboť množství odpadlců od Církwe Křestanské a gednoty, wwedl zase do Řim-

Křesťanské Církvě. Mezi nimi bylo také mnoho mužů rodem znamenitých a vznesených, zvláště přednostu Vtraquistů přiznámým Boskovič, jehož syn Protázýus potom na stolicy biskupství Solomauckého vsazen byl.

Když o tom všem, a co by ještě více činil v Moravě Kapistrán, pověst do Prahy se donesla, Jan Kořycana vrchní hlava Vtraquistů těžce to nesl. Rychle šel k Giřimu Poděbradskému, neb na ten čas, on Giří zprawoval zemské věci v Čechách, a požádal jeho, aby s svým příkazem to zamezyl, co Kapistrán v Moravě činí, a lid baurí; a nebo, gestliže on pravdu svého vězení dokázati chce, aby na určitém místě při shromáždění Theologů o něm jednal.

Mage pak Kořycana toho moc a posylu od Giřiho panovníka v Čechách, učinil list na Kapistrána, v němž ho zval k dyšputování Theologickému, a že tu oba věci své rozhodnou.

Kapistrán přigal toho pozvání, a dal odpověď, aby sám k tomu místo wolil, on pak že mssťati nebude svého vězení veřejně představovati a hágit.

A když se odpovědi Kořycanovy dočkati nemohl, vyšel z Solomauce, a bral se
do

do Čech, a Brumlowě též y w Plzni swým kázáním lidí, aby při swaté wjře křesťanské pevně stáli, snázně napomínal; posty a modlitby před Pánem Bohem čině weliké.

W Brumlowě zýstal sobě a přivedl na cestu spasení Oldřicha z Rožemberka, a giných Pánů Českých wjce. Týž Oldřich swěřil mu w tagnosti, aby hlubžěgi do Čech se newpustil, proto že Rožycana auklady mu strogi, a střipj naň zubami.

Mězy tím Rožycana pozwal Kapistrána na shromáždění do Prahy, bezpečnost gemu připowjdaže, že se chce s ním o wjru hádati.

Kapistrán drže se výstrahy Rožemberkové w psaní swém odpověděl, že gemu to od Cýrkwe swaté není poručeno, aby se měl o wjru hádati, než že on má wjru Krystowú kázati, a lidi w nj twrditi; neb gest to lidi nemaudrých a wssetečných wjru Krystowú giž Cýrkew swatau dáwno wtrzenau walchowati a napravowati. Nic wssak méně, chceli o tom pisebně gednati, tu že gest Kapistrán pohotowě.

Rožycana na takowau geho odpověd welmi se rozlitil a střipal zubami, a mnohá hanlivá kázání proti němu činil, weřegně wssudy wwodě w známost, žeby Kapistrán nedo-
wě-

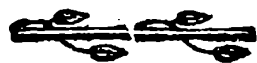
wěřowal sobě o wjru s nim se hádati; následowně že včeni Vtraquistů gest prawě, a nemůž žádný o něm wíce pochybowati.

Žatjm Kapistrán, snad mysle že tu s žiwotem swým gíst není, z Krumlowa do Chebu (Egeru) se odebral, a tu slyssew, kterakby Kofycana hanebně proti němu mluwil, učinil naň psaný plně stěžnosti, žeby se to na wgmů gebo cti dalo, a přitom opět o to vysylowal, aby swau při pisebně wygednali. •

Ždá se, že Kapistrán pohnut gsa hanliwau řečí swého sofa, také gemu zdwořile neodepsal; a to byla příčina, že peychau nadmutý Kofycana obě psaný tlačením na swětlo wydal.

Giříj Poděbradský těžce nesl tato psaný, a oznámil Kapistránowi, chceli on theologický se hádati, že se to slussným způsobem státi má. Kapistrán aby dokázal, že se swého sofa nebogi, sljbil, že do Prahy přijde, a na weřegném shromáždění artykule Vtraquistů potře. Předewssim ale požádal bezpečnosti swé osoby, za což aby ruřognými byli wolency Sasstj a Baworstj.

A když gemu toho propůgčeno nebylo, tak zůstalo při tom, aby w začatém dopisowánj pokračowali. Mezý tjm odssel Kapistrán z Chebu do Mostu, Badaně, Žatče a
do

do Komotowa, a na giná místa, aby tu wedlé swého powolání řádal.

To se ale tkne geho psaní, kteráž učinil Kapistrán na Ročycana, zvláštní gich obsah byl tento: že se na Bazylegském sněmě církewním zhola z té příčiny Čechům propůgčilo, aby přijímali pod dwogim způsobem Melebné Swátosti, pro zachování obecného pořoge, a odvrácení tak dlouhé a řwawé wálky.

A poněwadž nyní tyto příčiny již přestaly, také že y týž propůgčený způsob wíce nemá býti w obyčegi. To pak propůgčení, ginák Kompaktata, stalo se gen s gistými wýminkami, a wstahowalo se gen toliko na zvláštní okolostogičnosti. Následowně přijímání pod dwogim způsobem těla Krystowa nemá se gažto za článek wjry považowati.

Alle Ročycana wždy byl na odpor tomu, a nikterakž tomu nechtěl svoliti. A tu opět powstaly hádky a základná mluwení; a wssak že nedosly swého cíle, potom přestaly, a tím dopisování také přetrženo bylo.

Potom léta 1452 odšel do Řezna, a tu podobně hlásáním slova Božího učinil weliký prospěch w křesťanstwu, gsa toho welmi pílil, aby bludem swedené wwedl w gednotu wčení Církwě.

Wida pak, že Kořycana proti geho předsewzetj wssudy bauřij, a niřádným způsobem nemůže ho od bludného wčenj odwesti, y snázil se welmi o to, aby ho Papeř na arcybiskupstwj Prařské, žádostiw gsa Kořycana toho auřadu arcybiskupského, nepotwrdil, a swětiti nedal.

Ža panowánj Čestého krále Ladislawa dowěřowal se Kapistrán, že w swém předsewzetj šťastným bude; gelikoř pro swüg nabožný žiwot, y také pro swau chwálořeč, kteraužby učinil o tomto mladém Pryncowi, welike doffel w něho náklonosti.

Ž toho tedy ohledu léta 1464 učinil naň lařkawé psanj, žádaw ho wctiwě, aby do Prahy přigel, a on mohl pod geho králowstau ochranau s swým sošem Kořycanem o prawém wčenj wjry křesťanské rozmlauwati.

Ladislawowi, weden gsa k tomu y nabadán od swých Utraquistských rad, nezdálo se tak wčiniti, a nobřž wznesl to na Wratislawského biskupa Petra, aby Kapistránowi powěděl, že tomu swoliti nemůže, proto že byl s swým listem Pány Česté na se popudil, oni pak lid proti němu bauřiti že sobě vmjnili, řdyby do hlawnjho města Prahy přissel. Od toho také času, Kapistrán proti Utraquistům w Čechách nic před se newzal.

Naproti tomu w Slezých učinil swého wyslance wžitek hogný, zlepšiw lid w mrazích y utwrdiw w ctnostech křesťanských, a přitom bratrj swého řádu tam wwedl.

Také města Lipsko, Erfurt, Dorn a Norimberk přigala geho v prostřed sebe, přidržíce se toho, což od něho k navčení swému slyšela.

Posledně obrátil se do Polska, a tu w městě Krakowě za něgaký čas obýwal. A když w powolání swého auřadu Alpoštolstěho pokračowati umjnil, následující příběh Kapistrána k ginému předsawzetj odtud powolal.

Machomet II. Cýsař Turecký dobyl hlawního města Řeckého Konstantynopolis, a ge opanowal. Tu naduw se wítězstwím Konstantynopolitánským, a sebraw weliká wogsta w Thracyi, táhl skrze Trybally pospíchage do Vher, a měl lidu wálečného do sta a padesáti tisíc; nic nepochybuge, že tak welikým množstwím a tau sýlau Vhersté králowstwj sobě podmanj, a naposledy wyraže do Rakaus, y města Wjdenstého dobude.

Tu Kapistrán, mage zpráwu o Turckém do Vher tažení, sebral zástupy křižownického lidu, kterěz byl s swým kázáním k bogi proti newěřcým wzbudil, mezy nimi také

nemálo Čechů bylo. S tím zástupem, asi 10 tisíc mužů silným, táhl do Vher, a položil se v Budina, kdež vdatný hrdina Jan Huniad ředitel Vherstý, sebrav na kwap wogsto, polem ležel.

Kapistrán s swými říjzowníky k němu se přirazyl, a tu oba vručiwše se s smlawau přátelstau, vmjnili, že chtj na nepřátele autok včiniti, sobě pomáhati, a přitom ani swých žiwotů nelitowati.

Zatjm Turek položiw se v Bělohradu, (to město někdy předkowé Taurinum gmenowali, a leží w tom místě, kdež se řeky Dunag a Sawa spolu scházegj) wssj mocý dobýwati začal z té strany města, kdež k němu porownj přístup byl, a zasadiw děla neobyčegné a neslychané welikosti prwnj zdi brzo rozbořil. Bylo wnitř nemalé místo prázdné až do druhé zdi, a tu swá stanowisstě mělo wogsto, zástup ne welmí weliký, ale wssať žůřiwostj myslj, a wdatnostj srdce bezpečný.

W tom rychlj pošlowé přihnali do ležení wogenského wedlé Budina, oznamugjice co se w Bělohradu zběhlo, a Huniades aby nemesskal s pomocným wogstem obleženým na pomoc přigiti, proto že není dne gistého, aby město Bělohrad, gažto přednj zed země křesťanské, nepadlo.

Šuniad rychle hnul se s wogstem, a Kapistrán podle něho táhl, s frjžownjky, oba polně proti Bělohradu. Tu widj k nezmalému se vzásnutj, kterať Turcy města welikým hřmotem děl dobýwagj. Wzhůru wstúpugjcy kaurě zatmijwal gasnost powětrj, tak že nemohlo se wěděti, takěli Turcy města se zmocnili, čili nic.

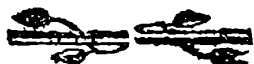
A když widěl Šuniad, že ku pomocy obležených, a města retowánj času nezbywá, na rychlost wzbuzuge lid branný do boje, a Kapistrán též tak učinil.

Tu křesťanská armáda táhne přes řeky Dunag a Sawu, autoť činj na Turky, přezmáhá, a wsecky wálečné lodi ohněm pálj.

Ta kwapná y smělá potýkánj, negn nepřátely nazpět wstaupiti přinutila, ale y k welikému podiwenj puhnula.

Zatjm Šuniad vžiw té dobré příležitosti, do města Bělohradu s wogstem wessel, potravu hogně s sebau přineš, y což giněhožkoli bylo potřebj, a Turcy to ač widěli, ničoli gin toho zabrániti nemohli.

Z té příčiny Machomet Turecký Cýsař na Bassi se welmi rozhněwal, prawě, pašli w sedmi dnech města nedobudau, že gin blawy srážeti dá. Přitom zlořečil swému otcy
Amuž

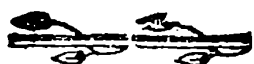

Amuratowi, žeby před tím proti této pevnosti nic sobě byl nepočínal.

Na to Turcy přikročili k největšímu městu tohoto dobývání. Hned řázi z velikých děl, kteréž byly spolu pod jedinou střechou za tarasem, vkrutně ke zdi bít. Wida tu Mahomet, že se zdi místem boří, řázi hned k ústupu jíti, a Turcy statečně ústupem lezli, až již na zdi byli. Ale ti, kteří byli na hradě, dali pomoc těm, jenž zdi hájili, a tak Turky odtud vybyli, a mnoho jich zbili.

Při tom ústupování následující příběh hoden jest památky. Jeden Turek, an byl oděnc Karabardyabasse, t. j. rady Eysarowa, vdatně wylezl na zed pevnosti, a wšim vsylim chtěl tu křesťanskému wogáku, kterýž rodem byl Čech, (pravim Čech!) praporec z rukou wzíti, chtěl tím ostatním k následování znamení dáti.

Vdatný hrdina Čech obgaw Turka oko-
lo těla, vdatně s ním zápásal. W tom widj, že Kapistrán nedaleko odtud z vysoké věže w-
lage, napomínal Křesťanů k zmužilosti, a forauheru s znamením kříže ukazoval. Učce welebný! zwolal Čech: gsemli gíst věčného blahoslawenstwí, když s tímto newěřícím do-
u se wwrhnu? Nepochybüg synu můg!
od-

odpoweďel Kapistrán: dues synu budeš w rági. —

Na to wděliw mu Kapistrán rozhřessenj, a wogáf s Turkem wwrhnul se ze zdi perwnosti do přjstupu, a tu oba smrtj lehli.

Mězy tím ginj Turcy wpadšse štrze zbořenau ginde zed do města, wkrutnau bitwu s Břestany swedli. Suniad gednať sem, gednať tam s zástupem žoldněřůw swých běhal, wogšto doplnowal, na místo wstálých čerstwě, na místo raněných zdrowě postawowal, wšse, což dobrému hegtmanu y wdatněmu rytjři náleželo, s pilnostj wykonáwal. Bogowáno s welikau sýlau z obogj strany, tať že poslez Turcy zpátkem wstaupili.

Alle že Cýsař gegich ge zpátkem k šturzu mu hnál, napomínal, trestal, bil. a trápil, Turcy zase se obrátiwšse, w bog wessli, a Břestany téměř w poslednj nebezpečenstwěj přiwedli.

Na posledy Břestanškau sýlau odehnani gsauce, opět wjce wážjce nebezpečenstwěj než hanby, wtefli a město opustili.

Wytáhli za nimi Fřjžownjcy, a wně předezdni bitwu s nimi swedli. Turcy naschwále na wřikánj se dali, aby Břestany co ney-

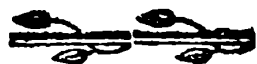

neydále od města za sebau odwedli, a w tom giný zástup po boku wypustili, kterýžby jim zase do města nedal.

Widel ze zdi Kapistrán postrannj wogsto Turecké, a poznaw zálohy, wolal na swé, aby se nawrátili. Nemoha slyssán býti pro weliký hřmot bubnowánj a traubenj, wezla forauherow, sám do pole k nim sběhl, a mezy dvěma wogsty, mezy meči a šípy, sem tam běhage, wolage a náwěstj dāwage, křjžownjky k městu obrátil. Turcy zmegleni gsauce w swé naděgi, vtefli, a do swého leženj se nawrátili.

Tu opět Kapistrán a Suniad honiwsse nepřátely, bitwu s nimi swedli. Kapistrán, předcházew s forauhwj bogownjky, wolal s těmito slowy: Křstus boguge za nás, swítěžugte, a wítěžoslawugte; oni pak wstawičně w před postupugjce, a swítězugjce, nepřátely do swého leženj zahnali, a w nepořádek y w zmatek wwedli.

Při tom weleslawném bogi Suniad staznowissť Basse Uzyátského, an wedl prwnj zástup Machometůw, wybogowal. Potom spogiw se s křjžownjky, w řádném ssyku táhl na wrchy, kdež Machomet s neywětšsý mocý stál, a tu naň vdeřil.

Bogowáno bylo s obogj strany sylan welikau. Na gednom místě křik žiwých, na giném pláč vmjragjčých slyssán. Smělegssj a prwnj bogownjcy podrobenj mečmi padli, ginj na tělch mrtwých, kterýchž wssudy bogz nost leželo, bogowali.

U když Machomet Cýsař byl pod zřitez dlnicy oka škodně postřelen, a z té rány a swém zdrawj pochybowal, Turcy té noci zapáliwssě leženj, a zkazywssě děl, a giných wěcý wálečných mnoho, pryč vtekli, a tábli s swau škodau tam, odkud přissli.

Takowé bylo wjtzěstwj Křestaniw, gež hož před tím nikdy nebylo. Pročež Papež nařídil, aby se památka téhož slawného wjtzěstwj we wssch katolických zemich slawila, ustanowiw, aby den sšestý Srpna měsíce, gažto na den swedené té bitwy, na wěchnau památku slawnost Proměnenj Krystá Pána se swětila.

Alle wdatný polnj hrdina Huniad brzy potom padl w těžkau nemoc, kteráž den ode dne w něm se rozmáhala tak mocně, až desátého dne měsíce Srpna smrt Cýsaře Turckého vřutněgssj, dwěře naň otewřewssj, geg přemohla. Umřel tu w Bělohradě y poctiwě pochován.

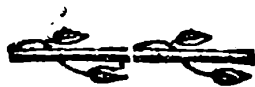

Kapistrán truchlil svého přítele s velikau cytedlností. On za nějaký čas žádného před se nepřipustil, vstavičně žele zrráty Ľuniadowy, gačožo svého věrného w bogi towarysse. Gá, gá, říkáwal, měl gsem místo něho raděgi vmřiti; což medle! wěkem sesslý muž dobrého a užitečného včiniti může.

A skutečně truchlivosť ta podgala Kapistrána tak mocně, že gest po smrti Ľunia da den dwadcatý a třetj, totiž 23ho Řigna 1456 život věčný za časný proměnil.

Žiw byl 70 let, a w tom stařecým wěku čině mnohé obtížné cesty, práce Aposstolské s welikau horliwostí, také nesnáze wogenské mile nest. Geho přátelé a ti, kterjž s njm wogenské těžkosti mile podnikali, milowali se welice; ano y král Český Ladislaw w veliké počestnosti ho měl, nawssťewowaw Kapistrána s swým milostnjkem hrabětem Cylli často w gehu nemocy, a truchlil gehu smrti wysoce.

Kdeby ale byl Kapistran w Pánu vsnul, w tom se spisowatelé gehu života nestowánawagj. Jednj prawj, že vmřel w Bělohradě, a druzý tomu chtěgi, že skončil w městě Dwalku w klášteře bratrůw svého zářona, a tu y pochován.

Papež Lew toho gmiěna desátý, wložil
Kapistrána w počet Swatých, a nařídil,
aby w dyecezy Capistrum řečené den geho
skonání w památce pobožné slawili. Podlé
toho příkladu učinila y giná místa Biskupstwí,
swětjce památku, y také ctjce geg gačkožto
Swatého. *)

Konec dílu třetího.

Nás

*) Eneas Sylwius w své kronyce o wálce Husitské.
Bonfinius w kronyce Werské.